

Úradný vestník

Európskej únie

L 107

Slovenské vydanie

Právne predpisy

Ročník 64

26. marca 2021

Obsah

I *Legislatívne akty*

NARIADENIA

- ★ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/522 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje akčný program Únie v oblasti zdravia („program EU4Health“) na obdobie rokov 2021 – 2027 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 282/2014 ⁽¹⁾ 1
- ★ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 30

⁽¹⁾ Text s významom pre EHP

SK

Akty, ktoré sú vytlačené obyčajným písmom, sa týkajú každodennej organizácie poľnohospodárskych záležitostí a sú spravidla platné len obmedzený čas.

Názvy všetkých ostatných aktov sú vytlačené tučným písmom a je pred nimi hviezdička.

I

(Legislatívne akty)

NARIADENIA

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2021/522

z 24. marca 2021,

ktorým sa zriaďuje akčný program Únie v oblasti zdravia („program EU4Health“) na obdobie rokov 2021 – 2027 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 282/2014

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 168 ods. 5,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽³⁾,

keďže:

- (1) Podľa článku 3 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) patrí medzi ciele Únie presadzovanie blaha svojich národov.
- (2) V súlade s článkami 9 a 168 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) a článkom 35 Charty základných práv Európskej únie sa pri vymedzovaní a uskutočňovaní všetkých politík a činností Únie má zabezpečiť vysoká úroveň ochrany ľudského zdravia.
- (3) V článku 168 ZFEÚ sa stanovuje, že Únia má dopĺňať a podporovať národné politiky v oblasti zdravia, podnecovať spoluprácu medzi členskými štátmi a presadzovať koordináciu medzi ich programami pri plnom rešpektovaní zodpovedností členských štátov za vymedzovanie ich politík v oblasti zdravia a za organizáciu, riadenie a poskytovanie zdravotníckych služieb a lekárskej starostlivosti.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 429, 11.12.2020, s. 251.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 440, 18.12.2020, s. 131.

⁽³⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 9. marca 2021 (zatiaľ neuvyverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady zo 17. marca 2021.

- (4) Akcie boli prijaté najmä v rámci predchádzajúcich akčných programov Únie v oblasti verejného zdravia, konkrétne tých, ktoré sú stanovené v rozhodnutiach Európskeho parlamentu a Rady č. 1786/2002/ES ⁽⁴⁾ a č. 1350/2007/ES ⁽⁵⁾ a v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 282/2014 ⁽⁶⁾ s cieľom splniť požiadavky stanovené v článku 168 ZFEÚ.
- (5) Svetová zdravotnícka organizácia (ďalej len „WHO“) 11. marca 2020 vyhlásila výskyt ochorenia COVID-19 spôsobeného novým koronavírusom za globálnu pandémiu. Táto pandémia spôsobila bezprecedentnú celosvetovú zdravotnú krízu s vážnymi sociálno-ekonomickými dôsledkami a ľudským utrpením, ktoré osobitne postihujú ľudí s chronickými zdravotnými problémami. Okrem toho zamestnanci v zariadeniach zdravotnej starostlivosti, ktorí majú počas krízy spôsobenej ochorením COVID-19 zásadný význam, sú vystavení veľkým zdravotným rizikám.
- (6) Hoci členské štáty nesú zodpovednosť za svoje politiky v oblasti zdravia, mali by zároveň chrániť verejné zdravie v duchu európskej solidarity, ako sa požaduje v oznámení Komisie z 13. marca 2020 o koordinovanej hospodárskej reakcii na vypuknutie nákazy COVID-19. Zo skúseností z prebiehajúcej krízy spôsobenej ochorením COVID-19 vyplýva, že na úrovni Únie sú potrebné ďalšie akcie na podporu spolupráce a koordinácie medzi členskými štátmi. Uvedená spolupráca by mala zlepšiť pripravenosť, prevenciu a kontrolu cezhraničného šírenia závažných ľudských infekcií a ochorení, s cieľom bojovať proti iným závažným cezhraničným ohrozeniam zdravia a chrániť a zlepšovať zdravie a dobré životné podmienky všetkých ľudí v Únii. Pripravenosť je kľúčom k zlepšeniu odolnosti voči budúcim hrozbám. V uvedenej súvislosti by členské štáty mali mať možnosť vykonávať záťažové testy na dobrovoľnom základe s cieľom zlepšiť pripravenosť a zvýšiť odolnosť.
- (7) Preto je vhodné stanoviť nový a posilnený akčný program Únie v oblasti zdravia s názvom „Program EU4Health“ (ďalej len „program“) na obdobie rokov 2021 – 2027. V súlade s cieľmi činnosti Únie a právomocami Únie v oblasti verejného zdravia by mal program klásť dôraz na akcie, s ktorými sú spojené výhody a lepšia účinnosť v dôsledku spolupráce na úrovni Únie, a na akcie, ktoré majú vplyv na vnútorný trh.
- (8) Program by mal byť prostriedkom na podporu akcií v oblastiach, kde možno preukázať pridanú hodnotu Únie. Takéto akcie by mali okrem iného zahŕňať posilnenie výmeny najlepších postupov medzi členskými štátmi, podporu sietí na výmenu poznatkov alebo vzájomné učenie, riešenie cezhraničných ohrození zdravia s cieľom znížiť riziká takýchto ohrození a zmierniť ich následky, riešenie určitých otázok týkajúcich sa vnútorného trhu, v súvislosti s ktorými môže Únia dosiahnuť vysokokvalitné riešenia pre celú Úniu, a tým uvoľniť potenciál inovácie v oblasti zdravia, a zlepšenie efektívnosti zabránením duplicite činností a optimalizáciou využívania finančných zdrojov. Program by mal podporovať aj akcie na budovanie kapacít s cieľom posilniť strategické plánovanie, prístup k financovaniu z viacerých zdrojov a schopnosť investovať do akcií programu a vykonávať ich. V tejto súvislosti by mal program poskytovať členským štátom alebo skupinám členských štátov s najväčšími potrebami pomoc prispôbenú jednotlivým krajinám.
- (9) Týmto nariadením sa stanovuje finančné krytie pre program, ktoré má v priebehu ročného rozpočtového postupu pre Európsky parlament a Radu predstavovať hlavnú referenčnú sumu v zmysle bodu 18 Medziinštitucionálnej dohody zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov ⁽⁷⁾. Toto finančné krytie predstavuje sumu 500 miliónov EUR v cenách roku 2018 v súlade so spoločným vyhlásením Európskeho parlamentu, Rady a Komisie o posilnení osobitných programov a prispôbení základných aktov z 22. decembra 2020 ⁽⁸⁾.

⁽⁴⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1786/2002/ES z 23. septembra 2002 o akčnom programe Spoločenstva v oblasti verejného zdravia (2003 – 2008) (Ú. v. ES L 271, 9.10.2002, s. 1).

⁽⁵⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1350/2007/ES z 23. októbra 2007, ktorým sa ustanovuje druhý akčný program Spoločenstva v oblasti zdravia (2008 – 2013) (Ú. v. EÚ L 301, 20.11.2007, s. 3).

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 282/2014 z 11. marca 2014 o ustanovení tretieho akčného programu pre Úniu v oblasti zdravia (2014 – 2020), ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1350/2007/ES (Ú. v. EÚ L 86, 21. 3.2014, s 1).

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 28.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 444I, 22.12.2020, s. 1.

- (10) Na to, aby bol program vyvážený a cielený, by sa v tomto nariadení mal stanoviť minimálny a maximálny podiel celkového rozpočtu pre určité oblasti akcie s cieľom poskytnúť usmernenie pre pridelovanie zdrojov v súvislosti s vykonávaním programu.
- (11) Vzhľadom na závažnú povahu cezhraničných ohrození zdravia by sa v rámci programu mali podporovať koordinované opatrenia v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie zamerané na riešenie rôznych aspektov takýchto hrozieb. S cieľom posilniť spôsobilosť Únie pripraviť sa na akékoľvek budúce zdravotné krízy, reagovať na ne a zvládať ich by mal program podporovať akcie prijaté v rámci mechanizmov a štruktúr zriadených podľa rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 1082/2013/EÚ^(*) a ďalších relevantných mechanizmov a štruktúr uvedených v oznámení Komisie z 11. novembra 2020 s názvom „Budovanie európskej zdravotnej únie: posilnenie odolnosti EÚ pre prípady cezhraničného ohrozenia zdravia“ vrátane akcií, ktoré sú zamerané na posilnenie kapacity plánovania pripravenosti a reakcie na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie, na posilnenie úlohy Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb (ďalej len „ECDC“) a Európskej agentúry pre lieky (ďalej len „EMA“) a na zriadenie Úradu pre pripravenosť a reakciu na núdzové situácie v oblasti zdravia. Takéto akcie by mohli zahŕňať budovanie kapacít na reagovanie na zdravotné krízy, preventívne opatrenia v súvislosti s očkovaním a imunizáciou, posilnené programy dohľadu, poskytovanie zdravotných informácií a platformy na výmenu najlepších postupov. V tejto súvislosti by mal program podporovať medziodvetvové predchádzanie krízam, pripravenosti na ne a ich dohľad v celej Únii, a kapacitu aktérov v oblasti ich riadenia a reakcie na ne na úrovni Únie a členských štátov vrátane plánovania pre prípad nepredvídaných udalostí a cvičení pripravenosti v súlade s prístupmi „jedno zdravie“ a „zdravie vo všetkých politikách“. Program by mal uľahčiť vytvorenie integrovaného prierezového rámca na komunikáciu o rizikách vo všetkých fázach zdravotnej krízy, a to vo fáze prevencie, pripravenosti a reakcie.
- (12) S cieľom posilniť spôsobilosť Únie predchádzať zdravotným krízam, pripraviť sa a reagovať na ne a zvládať ich by mal program podporovať akcie prijaté v rámci mechanizmov a štruktúr zriadených podľa príslušných právnych predpisov Únie. Uvedená podpora by mohla zahŕňať budovanie kapacít v oblasti reakcie na zdravotné krízy vrátane plánovania pre prípad nepredvídaných udalostí a pripravenosti, preventívne opatrenia, ako sú opatrenia týkajúce sa očkovania a imunizácie, posilnené programy dohľadu a lepšiu koordináciu a spoluprácu.
- (13) V súvislosti s krízami v oblasti verejného zdravia môžu klinické skúšania a hodnotenie zdravotníckej technológie prispieť k urýchleniu vývoja a identifikovaniu účinných zdravotníckych protipatrení. Preto by malo byť možné v rámci programu poskytovať podporu na uľahčenie akcií v uvedených oblastiach.
- (14) S cieľom chrániť ľudí v zraniteľných situáciách, a to aj ľudí trpiacich duševnými chorobami a ľudí žijúcich s prenosnými alebo neprenosnými chorobami a chronickými chorobami alebo takýmito chorobami najviac postihnutých, by mal program podporovať aj akcie, ktoré riešia vedľajší dosah zdravotných kríz na ľudí patriacich do takýchto zraniteľných skupín a predchádzajú im a akcie, ktoré zlepšujú duševné zdravie.
- (15) Kríza spôsobená ochorením COVID-19 poukázala na mnohé výzvy vrátane závislosti Únie od tretích krajín, pokiaľ ide o zabezpečenie dodávok surovín, účinných farmaceutických látok, liekov, zdravotníckych pomôcok a osobných ochranných prostriedkov potrebných v Únii počas zdravotných kríz, najmä pandémieí. Program by preto mal poskytovať podporu akciám, ktoré podporujú výrobu, obstarávanie a riadenie produktov dôležitých v krízovej situácii v rámci Únie s cieľom znížiť riziko nedostatku, pričom by zabezpečoval vzájomné dopĺňanie s inými nástrojmi Únie.
- (16) S cieľom minimalizovať dôsledky závažných cezhraničných ohrození zdravia pre verejné zdravie by malo byť možné, aby akcie podporované v rámci programu zlepšili interoperabilitu zdravotníckych systémov členských štátov prostredníctvom spolupráce a výmeny najlepších postupov, ako aj zvyšovaním počtu spoločných opatrení. Uvedenými opatreniami by sa malo zabezpečiť, aby členské štáty boli schopné reagovať na núdzové zdravotné situácie, a to aj vykonávaním plánovania pre prípad nepredvídaných udalostí, vykonávaním cvičení pripravenosti a zlepšovaním zručností zamestnancov v oblasti zdravotnej starostlivosti a verejného zdravia, ako aj zavedením mechanizmov v súlade s národnými stratégiami na efektívne monitorovanie a distribúciu alebo pridelovanie tovaru a služieb potrebných v čase krízy podľa potrieb.

(*) Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1082/2013/EÚ z 22. októbra 2013 o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 2119/98/ES (Ú. v. EÚ L 293, 5.11.2013, s. 1).

- (17) Pri prevencii ochorení a reakcii na ne zohráva dôležitú úlohu poskytovanie informácií jednotlivcom. Program by preto mal podporovať komunikačné činnosti určené širokej verejnosti alebo osobitným skupinám ľudí alebo odborníkov, s cieľom propagovať prevenciu ochorení a zdravý životný štýl, bojovať proti zavádzaniu a dezinformáciám, pokiaľ ide o prevenciu, príčinu a liečbu ochorení, riešiť váhavosť v očkovaní a podporovať úsilie o posilnenie altruistického správania, ako je darcovstvo orgánov a krvi, a to spôsobom, ktorý dopĺňa vnútroštátne kampane o uvedených otázkach.
- (18) V súčinnosti s inými programami Únie, ako je program Digitálna Európa zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ), ktorým sa zriaďuje program Digitálna Európa a zrušuje rozhodnutie (EÚ) 2015/2240, Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie, stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a (EÚ) č. 1291/2013 (ďalej len „Horizont Európa“), Európsky fond regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“) zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde, Európsky sociálny fond plus (ďalej len „ESF+“) zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady o Európskom sociálnom fonde plus (ESF+), Program InvestEU zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523⁽¹⁰⁾ a Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241⁽¹¹⁾, by sa v rámci programu mohli podporovať akcie, ktoré podporujú digitálnu transformáciu zdravotníckych služieb a zvyšujú interoperabilitu takýchto služieb, vrátane rozvoja európskeho priestoru pre údaje týkajúce sa zdravia.
- (19) Zdravie je investícia a táto koncepcia by mala byť v jadre programu. To, že budú ľudia dlhšie zdraví a aktívni a budú sa môcť aktívne podieľať na starostlivosti o svoje zdravie vďaka zlepšeniu ich zdravotnej gramotnosti, bude mať pozitívne účinky na zdravie, nerovnosti a nespravodlivosti v oblasti zdravia, prístup k sexuálnej a reprodukčnej zdravotnej starostlivosti, kvalitu života, zdravie pracovníkov, produktivitu, konkurencieschopnosť a inkluzívnosť, pričom sa zníži tlak na vnútroštátne systémy zdravotnej starostlivosti a vnútroštátne rozpočty. Program by mal podporovať aj akcie zamerané na zmiernenie nerovností pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, najmä vo vidieckych a vzdialených oblastiach vrátane najvzdialenejších regiónov, s cieľom dosahovať inkluzívny rast. Komisia sa zaviazala pomôcť členským štátom dosiahnuť ciele udržateľného rozvoja stanovené v rezolúcii OSN z 25. septembra 2015 s názvom „Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (ďalej len „Agenda OSN 2030“), najmä cieľ udržateľného rozvoja č. 3, ktorým je zabezpečenie zdravého života a podpora dobrých životných podmienok pre všetkých a v každom veku. Program by mal preto prispieť k akciám na dosiahnutie uvedených cieľov.
- (20) Neprenosné choroby sú často výsledkom kombinácie genetických, fyziologických, environmentálnych a behaviorálnych faktorov. Neprenosné choroby, ako je srdcovo-cievne ochorenie, rakovina, duševná choroba, neurologické poruchy, chronické ochorenie dýchacích ciest a cukrovka, sú v Únii hlavnými príčinami zdravotného postihnutia, zlého zdravotného stavu, odchodu do dôchodku zo zdravotných dôvodov a predčasných úmrtí a majú značný sociálny a hospodársky dosah. Na zníženie dosahu neprenosných chorôb na jednotlivcov a spoločnosť v Únii a na dosiahnutie cieľa udržateľného rozvoja č. 3 Agendy OSN 2030, najmä, ale nielen čiastkového cieľa č. 3.4 uvedeného cieľa, a to zníženia predčasnej úmrtnosti z dôvodu neprenosných chorôb do roku 2030 o jednu tretinu, je nevyhnutné, aby sa zabezpečila integrovaná reakcia, ktorá je zameraná na podporu zdravia a prevenciu chorôb naprieč príslušnými sektormi.
- (21) Program by preto mal podporovať zdravie a prevenciu chorôb a zlepšovať duševné zdravie počas celého života jednotlivca tým, že sa bude zaoberať faktormi zdravotného rizika a determinantmi zdravia, čo by prispelo aj k dosiahnutiu cieľa udržateľného rozvoja č. 3 Agendy OSN 2030. Program by mal preto prispievať aj k cieľom stanoveným v oznámení Komisie z 11. decembra 2019 s názvom „Európska zelená dohoda“ (ďalej len „Európska zelená dohoda“).

⁽¹⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (pozri stranu 30 tohto úradného vestníka).

⁽¹¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (22) Program by mal naďalej podporovať akcie v oblasti znižovania a prevencie škôd súvisiacich s alkoholom s osobitným dôrazom na ochranu mládeže.
- (23) Bremeno chronických ochorení je v Únii významné. Je všeobecne známe, že prevencia a včasné odhalenie sú dôležité v tomto ohľade. Program by mal podporovať akcie v uvedených oblastiach a vypracovanie osobitných usmernení Únie pre prevenciu a manažment chorôb, a preto by sa mal zamerať na zníženie zaťaženia členských štátov spoluprácou na dosiahnutí lepšieho a účinnejšieho manažmentu chronických chorôb. Demografické zmeny, najmä starnúca spoločnosť, ohrozujú udržateľnosť systémov zdravotnej starostlivosti. Choroby a poruchy súvisiace s vekom, ako je demencia, a zdravotné postihnutia súvisiace s vekom si vyžadujú osobitnú pozornosť.
- (24) Rakovina je po srdcovo-cievnom ochorení druhou najčastejšou príčinou úmrtnosti v členských štátoch. Takisto je jednou z neprenosných chorôb, ktoré majú spoločné rizikové faktory a ktorých prevencia a kontrola by boli prínosom pre väčšinu občanov. Zlá výživa, pohybová nečinnosť, obezita, konzumácia tabaku a škodlivá konzumácia alkoholu predstavujú rizikové faktory typické aj pre ďalšie chronické choroby, napríklad srdcovo-cievne choroby, a preto by sa mali programy na prevenciu rakoviny realizovať v kontexte integrovaného prístupu k prevencii chronických chorôb. Príslušné opatrenia v „európskom pláne na boj proti rakovine“ stanovenom v oznámení Komisie z 3. februára 2021 by mali využívať tento program a misiu proti rakovine v rámci Horizontu Európa a mali by prispievať k podpore integrovaného prístupu, ktorý zahŕňa prevenciu, skrining, včasnú diagnostiku, monitorovanie, liečbu a starostlivosť, ako aj zlepšovanie kvality života pacientov a ľudí, ktorí chorobu prekonali.
- (25) Malo by byť možné podporovať štúdie o vplyve pohlavia na charakteristiku chorôb s cieľom prispieť k zlepšeniu poznania a vzdelávania v tejto oblasti, a tým posilniť prevenciu, diagnostiku, monitorovanie a liečbu.
- (26) Program by mal fungovať v súčinnosti a zároveň spôsobom, ktorým by sa vzájomne dopĺňal s ďalšími politikami, programami a fondmi Únie, ako sú program Digitálna Európa, Horizont Európa, rezerva rescEU v rámci mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany zriadená rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/420⁽¹²⁾ (ďalej len „rezerva rescEU“), nástroj núdzovej podpory zriadený nariadením Rady (EÚ) 2016/369⁽¹³⁾, ESF+, ktorého súčasťou je zložka Zamestnanosť a sociálna inovácia vrátane synergií v súvislosti s lepšou ochranou zdravia a bezpečnosti miliónov pracovníkov v Únii, Program InvestEU, Program pre jednotný trh zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje program pre vnútorný trh, konkurencieschopnosť podnikov vrátane malých a stredných podnikov, oblasť rastlín, zvierat, potravín a krmív a európsku štatistiku (Program pre jednotný trh) a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 99/2013, (EÚ) č. 1287/2013, (EÚ) č. 254/2014 a (EÚ) č. 652/2014, EFRR, Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, Erasmus+ zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Erasmus+: program Únie pre vzdelávanie a odbornú prípravu, mládež a šport, a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1288/2013, program Európsky zbor solidarity zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje program Európsky zbor solidarity a zrušujú nariadenia (EÚ) 2018/1475 a (EÚ) č. 375/2014,

a nástroje vonkajšej činnosti Únie, ako sú Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce - Globálna Európa, mení a zrušuje rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601 a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 a nástroj predvstupovej pomoci III zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Nástroj predvstupovej pomoci (IPA III). Vo vhodných prípadoch by sa mali stanoviť spoločné pravidlá s cieľom zabezpečiť, aby medzi politikami, programami a fondmi Únie existovala konzistentnosť a komplementarita a zároveň zaistiť, aby boli rešpektované osobitosti uvedených politik, ako aj s cieľom dosiahnuť súlad so strategickými požiadavkami

⁽¹²⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/420 z 13. marca 2019, ktorým sa mení rozhodnutie č. 1313/2013/EÚ o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany (Ú. v. EÚ L 77I, 20.3.2019, s. 1).

⁽¹³⁾ Nariadenie Rady (EÚ) 2016/369 z 15. marca 2016 o poskytovaní núdzovej podpory v rámci Únie (Ú. v. EÚ L 70, 16.3.2016, s. 1).

uvedených politík, programov a fondov, ako sú napríklad základné podmienky EFRR a ESF+. Komisia a členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa takéto synergie a komplementárnosť náležite zohľadnili pri navrhovaní ročných pracovných programov, ako sa uvádza v tomto nariadení.

- (27) Komisia by mala konzultovať s členskými štátmi prostredníctvom „riadiacej skupiny EU4Health“, ktorá sa má zriadiť týmto nariadením, o prioritách a strategických smerovaniach programu s cieľom zabezpečiť konzistentnosť a komplementárnosť medzi programom a ostatnými politikami, nástrojmi a akciami Únie, ako aj o vykonávaní programu.
- (28) Program by mal prispievať k vytvoreniu rezervy základných produktov dôležitých v krízovej situácii v súčinnosti a komplementárnosti s rezervou rescEU, núdzovou podporou zriadenou nariadením (EÚ) 2016/369, Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a inými politikami, programami a fondmi Únie a podľa potreby dopĺňať vnútroštátne vytváranie zásob na úrovni Únie.
- (29) Vzhľadom na rastúci dopyt po zdravotnej starostlivosti čelia systémy zdravotnej starostlivosti členských štátov výzvam, pokiaľ ide o dostupnosť a cenovú dostupnosť liekov. S cieľom zabezpečiť lepšiu ochranu verejného zdravia, ako aj bezpečnosť a posilnenie postavenia pacientov v Únii je nevyhnutné, aby mali pacienti a zdravotnícke systémy prístup k udržateľným, efektívnym, spravodlivým, cenovo dostupným a vysoko kvalitným liekom, a to aj v cezhraničnom kontexte, a aby z uvedených liekov mohli mať v plnej miere prospech na základe transparentných a konzistentných lekárskejších informácií orientovaných na pacienta.
- (30) Vzhľadom na rastúci dopyt po zdravotnej starostlivosti by mal program okrem iného podporovať vytvorenie systému Únie na monitorovanie, hlásenie a oznamovanie nedostatku liekov a zdravotníckych pomôcok s cieľom zabrániť rozdrobeniu vnútorného trhu a zabezpečiť, aby boli tieto lieky a zdravotnícke pomôcky cenovo a inak dostupnejšie, a zároveň obmedziť rozsah, v akom ich dodávateľské reťazce závisia od tretích krajín. Program by preto mal podporovať výrobu liekov a zdravotníckych pomôcok v rámci Únie. S cieľom reagovať na neuspokojené potreby v rámci lekárskej starostlivosti by mal program konkrétne podporovať klinické a realistické dôkazy s cieľom umožniť vývoj, povoľovanie a hodnotenie účinných liekov vrátane generických a biologicky podobných liekov, zdravotníckych pomôcok a liečby a prístup k nim, mal by podporovať výskum a vývoj nových liekov s osobitným dôrazom na antimikrobiálne látky a vakcíny v záujme boja proti antimikrobiálnej rezistencii a ochoreniam, ktorým možno predchádzať vakcínou, mal by podporovať stimuly na rozšírenie výrobných kapacít pre antimikrobiálne látky, personalizovanej liečby a očkovania, a mal by podporovať digitálnu transformáciu zdravotníckych výrobkov a platforiem na monitorovanie a získavanie informácií o liekoch. Program by mal posilniť aj rozhodovanie týkajúce sa liekov prostredníctvom umožnenia prístupu k údajom zo skutočnej zdravotnej starostlivosti a ich analýzy. Program by mal takisto pomôcť zabezpečiť najlepšie využitie výsledkov výskumu a uľahčiť prijímanie, rozširovanie a zavádzanie inovácií týkajúcich sa zdravia do systémov zdravotnej starostlivosti a klinickej praxe.
- (31) Vzhľadom na to, že optimálne poskytovanie a používanie liekov, a najmä antimikrobiálnych látok, je prínosom pre jednotlivcov a zdravotnícke systémy, program by mal podporovať ich obozretné a efektívne používanie v súlade s prístupom jedno zdravie, s „Európskym akčným plánom jedno zdravie proti antimikrobiálnej rezistencii (AMR)“ stanoveným v oznámení Komisie z 29. júna 2017 a so „strategickým prístupom Európskej únie k liekom v životnom prostredí“ stanoveným v oznámení Komisie z 11. marca 2019. program by mal tiež podporovať opatrenia na posilnenie posudzovania a primeraného riadenia environmentálnych rizík spojených s výrobou, používaním a likvidáciou liekov.
- (32) Právne predpisy Únie v oblasti zdravia majú bezprostredný vplyv na verejné zdravie, životy ľudí, efektívnosť a odolnosť zdravotníckych systémov a riadne fungovanie vnútorného trhu. Na ochranu zdravia v Únii je nevyhnutný regulačný rámec pre medicínske produkty a technológie (vrátane liekov, zdravotníckych pomôcok a substancií ľudského pôvodu), ako aj pre regulačné rámce týkajúce sa tabaku, pre práva pacientov v rámci cezhraničnej zdravotnej starostlivosti a pre závažné cezhraničné ohrozenia zdravia. Program by preto mal podporovať tvorbu, vykonávanie a presadzovanie právnych predpisov Únie v oblasti zdravia a v spojení

s relevantnými subjektmi, ako je EMA a ECDC, by mal poskytovať vysoko kvalitné, porovnateľné a spoľahlivé údaje vrátane údajov zo skutočnej zdravotnej starostlivosti, ktoré by slúžili ako podpora pre tvorbu politík a monitorovanie, stanovovať ciele a vytvárať nástroje na meranie pokroku.

- (33) Európske referenčné siete (ďalej len „ERN“ – European Reference Networks), ktoré boli zriadené podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/24/EÚ⁽¹⁴⁾ sú virtuálne siete poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v celej Európe. Ich cieľom je uľahčiť diskusiu týkajúcu sa komplexných alebo chorôb a zdravotných ťažkostí, ktoré si vyžadujú vysokošpecializovanú liečbu a sústredené poznatky a zdroje. Keďže ERN môžu v prípade pacientov so zriedkavými chorobami zlepšiť prístup k diagnostike a poskytovaniu vysokokvalitnej zdravotnej starostlivosti a môžu byť kontaktnými miestami pre odbornú prípravu zdravotníkov a výskum a šírenie informácií, program by mal prispievať k zlepšovaniu prepojenia prostredníctvom ERN a iných nadnárodných sietí.
- (34) ERN a cezhraničná spolupráca pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientom, ktorí sa premiestňujú medzi členskými štátmi, sú príkladmi oblastí, v ktorých integrovaná práca medzi členskými štátmi ukázala, že má výraznú pridanú hodnotu a vysoký potenciál na zvýšenie efektívnosti zdravotníckych systémov, a teda aj na zlepšenie verejného zdravia vo všeobecnosti. Spolupráca, pokiaľ ide o hodnotenie zdravotníckych technológií, je ďalšou oblasťou, ktorá členským štátom prináša pridanú hodnotu. Program by preto mal podporovať činnosti umožňujúce integrovanú a trvalo koordinovanú prácu, a tým slúžiť aj na podporu vykonávania najlepších postupov, ktoré sú zamerané na čo najefektívnejšiu distribúciu dostupných zdrojov medzi príslušné obyvateľstvo a oblasti tak, aby sa maximalizoval ich účinok.
- (35) Na tento program sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046⁽¹⁵⁾ (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“). Nariadenie o rozpočtových pravidlách stanovuje pravidlá plnenia rozpočtu Únie vrátane pravidiel, ktoré sa týkajú grantov, cien, verejného obstarávania, nepriameho riadenia, finančných nástrojov, rozpočtových záruk, finančnej pomoci a refundácie výdavkov externých expertov.
- (36) Typy financovania a spôsoby plnenia v rámci tohto nariadenia by sa mali zvoliť na základe ich schopnosti dosiahnuť špecifické ciele dotknutých akcií a priniesť výsledky, s prihliadnutím najmä na náklady kontroly, administratívnu záťaž a očakávané riziko nesúladu. Uvedená voľba by mala zahŕňať zváženie využitia jednorazových platieb, paušálneho financovania a jednotkových nákladov, ako aj využitia financovania, ktoré nesúvisí s nákladmi plánovanými v článku 125 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Technické požiadavky a požiadavky na finančné výkazníctvo prijímateľov by mali byť také, aby sa zabezpečil súlad s platnými finančnými ustanoveniami a zároveň sa minimalizovalo administratívne zaťaženie.
- (37) S cieľom optimalizovať pridanú hodnotu a účinok investícií, ktoré sú úplne alebo čiastočne financované z rozpočtu Únie, by sa synergie mali hľadať najmä medzi akčným programom a inými programami Únie vrátane tých, ktoré sú predmetom zdieľaného riadenia. V záujme maximalizovania uvedených synergií a zabránenia duplicity by sa mali zabezpečiť vhodné mechanizmy vrátane kumulatívneho financovania akcie z programu a iného programu Únie, pokiaľ takéto kumulatívne financovanie nepresiahne celkové oprávnené náklady na akciu. Na uvedený účel by sa v tomto nariadení mali stanoviť vhodné pravidlá, najmä pokiaľ ide o možnosť deklarovať pomernú časť tých istých nákladov alebo výdavkov v rámci programu a iného programu Únie s cieľom zaručiť podrobné a transparentné podávanie správ.
- (38) Vzhľadom na osobitný charakter cieľov a akcií, na ktoré sa program vzťahuje, budú mať v niektorých prípadoch najlepšie predpoklady na vykonávanie akcií súvisiacich s programom príslušné orgány členských štátov. Uvedené orgány, určené členskými štátmi, by sa preto na účely článku 195 nariadenia o rozpočtových pravidlách mali

⁽¹⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/24/EÚ z 9. marca 2011 o uplatňovaní práv pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti (Ú. v. EÚ L 88, 4.4.2011, s. 45).

⁽¹⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

považovať za určených prijímateľov a granty by sa uvedeným orgánom preto mali udeľovať bez predchádzajúceho uverejnenia výziev na predkladanie návrhov. Investície v rámci programu by sa mali realizovať v úzkej spolupráci s členskými štátmi.

- (39) Podľa článku 193 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa grant môže udeliť na akciu, ktorá sa už začala, za predpokladu, že žiadateľ môže preukázať potrebu začať akciu pred podpísaním dohody o grante. Náklady, ktoré vznikli pred dátumom predloženia žiadosti o grant, však s výnimkou riadne odôvodnených výnimočných prípadov nie sú oprávnené. S cieľom predísť akémukoľvek narušeniu podpory Únie, ktoré by mohlo poškodiť záujmy Únie, malo by byť možné počas obmedzeného obdobia na začiatku viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 a len v riadne odôvodnených prípadoch stanoviť v rozhodnutí o financovaní oprávnenosť činností a nákladov od začiatku rozpočtového roka 2021 aj vtedy, ak boli uvedené činnosti vykonané a uvedené náklady vznikli pred podaním žiadosti o grant.
- (40) ERN schválila rada členských štátov ERN v súlade so schvaľovacím postupom stanoveným vo vykonávacom rozhodnutí Komisie 2014/287/EÚ⁽¹⁶⁾. ERN by sa preto mali považovať za prijímateľov určených na účely článku 195 nariadenia o rozpočtových pravidlách a granty pre ne by sa preto mali udeľovať bez predchádzajúceho uverejnenia výziev na predkladanie návrhov. Priame granty by sa mali udeľovať aj iným subjektom, ktoré boli určené v súlade s pravidlami Únie, napríklad referenčným laboratóriám a strediskám, centráram excelentnosti a nadnárodným sieťam.
- (41) Vzhľadom na spoločne dohodnuté hodnoty solidarity v súvislosti so spravodlivými a pre všetkých dostupnými kvalitnými zdravotníckymi službami ako základom pre politiky Únie v tejto oblasti a vzhľadom na skutočnosť, že Únia zohráva ústrednú úlohu pri urýchlovaní pokroku, koordinácii a spolupráci pri riešení globálnych výziev v oblasti zdravia stanovených v záveroch Rady z 10. mája 2010 o úlohe EÚ v globálnom zdraví a vyjadrených v cieľoch udržateľného rozvoja Agendy OSN 2030, by mal program posilniť podporu Únie pre medzinárodné a globálne iniciatívy v oblasti zdravia, najmä pre iniciatívy WHO, s cieľom zlepšiť zdravie, znížiť nerovnosti v oblasti zdravia a posilniť ochranu pred globálnymi zdravotnými ohrozeniami.
- (42) Na maximálne zvýšenie efektívnosti a účinnosti akcií na úrovni Únie a na medzinárodnej úrovni by sa pri vykonávaní programu mala nadviazať spolupráca s príslušnými medzinárodnými organizáciami, ako je Organizácia Spojených národov a Svetová banka, ako aj s Radou Európy a Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD). S cieľom zvýšiť dosah by sa mala vyhľadávať súčinnosť aj s vnútroštátnymi organizáciami členských štátov, ktoré pôsobia v oblasti globálneho zdravia. V súlade s rozhodnutím Rady 2013/755/EÚ⁽¹⁷⁾ osoby a subjekty usadené v zámorských krajinách a územiach by mali byť oprávnené získať financovanie v rámci programu v súlade s pravidlami a cieľmi programu a prípadnými dojednaniami uplatniteľnými na členský štát, s ktorým sú zámorská krajina alebo územie spojené.
- (43) Vykonávanie programu by sa malo podporovať rozsiahlymi osvetovými činnosťami, aby sa zabezpečilo, že názory a potreby občianskej spoločnosti budú riadne zastúpené a zohľadnené. Na tento účel by sa Komisia mala raz ročne snažiť získať spätnú väzbu o prioritách a strategických smerovaniach programu a o potrebách, ktoré sa majú riešiť prostredníctvom jeho akcií, od relevantných zainteresovaných strán vrátane zástupcov občianskej spoločnosti a združení pacientov, akademickej obce a združení zdravotníckych pracovníkov. Každý rok pred ukončením prípravných prác na pracovných programoch by Komisia takisto mala informovať Európsky parlament o pokroku týkajúcom sa tejto prípravnej práce a výsledkov svojich osvetových činností zameraných na zainteresované strany.

⁽¹⁶⁾ Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2014/287/EÚ z 10. marca 2014, ktorým sa stanovujú kritériá vytvárania a hodnotenia európskych referenčných sietí, schvaľovania a hodnotenia ich členov, ako aj kritériá na uľahčenie výmeny informácií a odborných znalostí v súvislosti s vytváraním a hodnotením takýchto sietí (Ú. v. EÚ L 147, 17.5.2014, s. 79).

⁽¹⁷⁾ Rozhodnutie Rady 2013/755/EÚ z 25. novembra 2013 o pridružení zámorských krajín a území k Európskej únii („rozhodnutie o pridružení zámoria“) (Ú. v. EÚ L 344, 19.12.2013, s. 1).

- (44) Tretie krajiny, ktoré sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), sa môžu zapojiť do programov Únie v rámci spolupráce zriadenej podľa Dohody o Európskom hospodárskom priestore⁽¹⁸⁾, ktorá umožňuje vykonávanie takýchto programov na základe rozhodnutia prijatého podľa uvedenej dohody. V tomto nariadení by sa malo zaviesť osobitné ustanovenie vyžadujúce od tretích krajín, ktoré sa zapájajú do programu, aby udělili potrebné práva a prístup zodpovednému povolujujúcu úradníkovi, Európskemu úradu pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“) a Dvoru audítorov na riadne vykonávanie ich príslušných právomocí.
- (45) Mala by sa posilniť spolupráca s tretími krajinami v oblasti výmeny informácií a najlepších postupov s cieľom zlepšiť pripravenosť zdravotníckych systémov a kapacitu reakcie.
- (46) V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013⁽¹⁹⁾ a nariadeniami Rady (ES, Euratom) č. 2988/95⁽²⁰⁾, (Euratom, ES) č. 2185/96⁽²¹⁾ a (EÚ) 2017/1939⁽²²⁾ sa finančné záujmy Únie majú chrániť prostredníctvom primeraných opatrení vrátane opatrení týkajúcich sa: prevencie, odhaľovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí vrátane podvodov; vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov; a uloženia administratívnych sankcií v náležitých prípadoch. Konkrétne má OLAF právomoc vykonávať v súlade s nariadeniami (Euratom, ES) č. 2185/96 a (EÚ, Euratom) č. 883/2013 administratívne vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, ku korupcii alebo k akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie. Európska prokuratúra je v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 splnomocnená vyšetrovať a stíhať trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371⁽²³⁾.
- (47) V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách má každá osoba alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť potrebné práva a prístup Komisii, OLAF-u, Dvoru audítorov a, pokiaľ ide o tie členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci podľa nariadenia (EÚ) 2017/1939, Európskej prokuratúre a zabezpečiť, aby všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie udělili rovnocenné práva.
- (48) Na toto nariadenie sa vzťahujú horizontálne finančné pravidlá prijaté Európskym parlamentom a Radou na základe článku 322 ZFEÚ. Uvedené pravidlá sú stanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách a určujú najmä postup zostavovania a plnenia rozpočtu prostredníctvom grantov, obstarávania, cien a nepriamej implementácie, finančných nástrojov, rozpočtových záruk, finančnej pomoci a refundácie výdavkov externých expertov a zabezpečujú kontroly zodpovednosti účastníkov finančných operácií. Pravidlá prijaté na základe článku 322 ZFEÚ zahŕňajú aj všeobecný režim podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie.
- (49) Vzhľadom na význam boja proti zmene klímy v súlade so záväzkami Únie vykonávať Parížsku dohodu prijatú na základe Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy a plniť ciele udržateľného rozvoja Agendy OSN 2030 by mal program prispievať k zohľadňovaniu opatrení v oblasti klímy do politik Únie a k dosahovaniu všeobecného cieľa, aby najmenej 30 % celkového rozpočtu Únie a výdavkov Nástroja Európskej únie na obnovu zriadeného nariadením Rady (EÚ) 2020/2094⁽²⁴⁾ prispievalo k splneniu cieľov v oblasti klímy.

⁽¹⁸⁾ Ú. v. ES L 1, 3.1.1994, s. 3.

⁽¹⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽²⁰⁾ Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽²¹⁾ Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽²²⁾ Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁽²³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁽²⁴⁾ Nariadenie Rady (EÚ) 2020/2094 zo 14. decembra 2020, ktorým sa zriaďuje Nástroj Európskej únie na obnovu s cieľom podporiť obnovu po kríze COVID-19 (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 23).

Program by mal podporovať činnosti, ktoré sú v súlade s klimatickými a environmentálnymi normami a prioritami Únie a zásadou „nespôsobovať škodu“ stanovenou v Európskej zelenej dohode. Vo fáze prípravy a vykonávania programu by sa mali určiť príslušné akcie, ktoré sa preskúmajú v rámci jeho priebežného hodnotenia.

- (50) Podľa článku 8 ZFEÚ sa Únia vo všetkých svojich činnostiach zameriava na odstránenie nerovností a podporu rovnosti medzi mužmi a ženami. Rodová rovnosť, ako aj práva a rovnaké príležitosti pre všetkých a široké uplatňovanie uvedených cieľov by sa mali zohľadňovať a presadzovať počas celého posudzovania, prípravy, vykonávania a monitorovania programu.
- (51) Malo by byť možné, aby sa ciele politik v rámci programu riešili aj prostredníctvom finančných nástrojov a rozpočtových záruk v rámci fondu InvestEU stanoveného v programe InvestEU. Finančná podpora by sa mala primeraným spôsobom používať na riešenie zlyhaní trhu a suboptimálnych investičných situácií. Akcie financované z programu by nemali byť duplicitné k súkromnému financovaniu alebo ho vytláčať, ani by nemali narušovať hospodársku súťaž na vnútornom trhu. Akcie by mali mať pridanú hodnotu Únie.
- (52) Program by sa mal vykonávať tak, aby sa rešpektovala zodpovednosť členských štátov za vymedzenie ich politik v oblasti zdravia, ako aj za organizáciu a poskytovanie zdravotníckych služieb a lekárskej starostlivosti. Malo by sa zabezpečiť výrazné zapojenie členských štátov do riadenia a vykonávania programu.
- (53) Vzhľadom na povahu a potenciálny rozsah cezhraničných ohrození zdravia nemožno ciele ochrany ľudí v Únii pred takýmito ohrozeniami a zvýšenia úrovne predchádzania zdravotným krízam a pripravenosti na ne uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivito konajúcich členských štátov. V súlade so zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Zmluvy o EÚ sa môžu opatrenia na úrovni Únie prijať aj na podporu úsilia členských štátov o dosiahnutie vysokej úrovne ochrany verejného zdravia, na zlepšenie dostupnosti, udržateľnosti, prijateľnosti, prístupnosti, bezpečnosti a cenovej dostupnosti liekov, zdravotníckych pomôcok a produktov a služieb dôležitých v krízovej situácii v Únii, na podporu inovácií, integrovanej a koordinovanej práce a vykonávania najlepších postupov medzi členskými štátmi a na zníženie nerovnosti a nespravodlivosti v prístupe k zdravotnej starostlivosti v celej Únii, a to spôsobom, ktorý povedie k zvýšeniu efektívnosti a vplyvom s pridanou hodnotou, ktoré by nebolo možné dosiahnuť prostredníctvom opatrení prijatých na vnútroštátnej úrovni, a pri súčasnom rešpektovaní právomocí a zodpovednosti členských štátov v oblastiach, na ktoré sa program vzťahuje. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (54) S cieľom umožniť možné úpravy potrebné na dosiahnutie cieľov programu by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o preskúmanie, zmenu a doplnenie ukazovateľov stanovených v prílohe II k tomuto nariadeniu. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas svojich prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva⁽²⁵⁾. Predovšetkým, v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (55) Členské štáty a zúčastnené krajiny určili národné kontaktné miesta na pomoc Komisii pri propagácii tretieho akčného programu Únie v oblasti zdravia (2014 – 2020) zriadeného nariadením (EÚ) č. 282/2014 a prípadne pri šírení jeho výsledkov a dostupných informácií o jeho vplyve v členských štátoch a zúčastnených krajinách. Vzhľadom na dôležitosť takýchto činností je vhodné podporovať takéto činnosti v rámci programu, aby sa v nich pokračovalo.

⁽²⁵⁾ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (56) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci na prijatie vykonávacích aktov, ktorými sa stanovujú ročné pracovné programy v súlade s kritériami stanovenými v tomto nariadení, schvália určité oprávnené akcie a stanovujú pravidlá týkajúce sa technických a administratívnych opatrení potrebných na vykonávanie akcií programu a jednotných vzorov na získavanie údajov potrebných na monitorovanie vykonávania programu. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁽²⁶⁾. Pri prijímaní uvedených vykonávacích aktov by sa mal použiť postup preskúmania, keďže sa týkajú programu s významnými dôsledkami.
- (57) Prínos a vplyv programu by sa mali pravidelne a pozorne monitorovať a hodnotiť. Hodnotenie by sa malo zamerať na ciele programu a malo by brať do úvahy skutočnosť, že dosiahnutie cieľov programu si môže vyžadovať dlhší čas, ako je trvanie programu. Na tento účel by sa mala vypracovať priebežná hodnotiacia správa, ako aj hodnotiacia správa na konci programu, s cieľom posúdiť vykonávanie priorít programu.
- (58) Vzhľadom na to, že tretí akčný program Únie v oblasti zdravia (2014 – 2020) sa skončil, nariadenie (EÚ) č. 282/2014 sa stalo zastaraným a malo by sa zrušiť.
- (59) S cieľom zabezpečiť kontinuitu pri poskytovaní podpory v oblasti zdravia a umožniť začatie vykonávania od začiatku viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť čo najskôr a malo by sa uplatňovať so spätnou účinnosťou od 1. januára 2021,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa zriaďuje program EU4Health (ďalej len „program“) na obdobie viacročného finančného rámca na roky 2021 až 2027. Trvanie programu je zosúladené s trvaním viacročného finančného rámca.

V tomto nariadení sa stanovujú aj ciele programu, rozpočet na obdobie rokov 2021 – 2027, formy financovania z prostriedkov Únie a pravidlá poskytovania týchto finančných prostriedkov.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

1. „pridružená krajina“ je tretia krajina, ktorá je stranou dohody s Úniou, ktorá umožňuje jej účasť na programe v súlade s článkom 6;
2. „operácie kombinovaného financovania“ sú akcie podporované z rozpočtu Únie, a to aj v rámci mechanizmov kombinovaného financovania podľa článku 2 bodu 6 nariadenia o rozpočtových pravidlách, v ktorých sa kombinujú nesplatné formy podpory a/alebo finančné nástroje z rozpočtu Únie so splatnými formami podpory z rozvojových inštitúcií alebo iných verejných finančných inštitúcií, ako aj od komerčných finančných inštitúcií a komerčných investorov;

⁽²⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

3. „zdravotná kríza“ je kríza alebo závažná nehoda v dôsledku hrozby ľudského, zvieracieho, rastlinného, potravinového, biologického, chemického, environmentálneho či neznámeho pôvodu, ktorá má rozmer verejného zdravia a vyžaduje si naliehavé úradné opatrenia;
4. „produkty dôležité v krízovej situácii“ sú produkty, nástroje a látky, ktoré sú potrebné v kontexte zdravotnej krízy na prevenciu, diagnostiku alebo liečbu ochorenia a jeho dôsledkov alebo na monitorovanie a epidemiologické sledovanie chorôb a infekcií, medzi ktoré patria okrem iného lieky, napríklad vakcíny a ich medziprodukty, účinné farmaceutické zložky a suroviny, ako aj zdravotnícke pomôcky a nemocničné a zdravotnícke vybavenie, ako sú pľúcne ventilátory, ochranné odevy a vybavenie, diagnostické materiály a nástroje, osobné ochranné prostriedky, dezinfekčné prostriedky a ich medziprodukty, a suroviny potrebné na ich výrobu;
5. „prístup jedno zdravie“ je viacodvetvový prístup, ktorý vychádza z toho, že ľudské zdravie je spojené so zdravím zvierat a so životným prostredím a že opatrenia na riešenie ohrozenia zdravia musia zohľadňovať uvedené tri rozmery;
6. „európske referenčné siete (ERN)“ sú siete uvedené v článku 12 smernice 2011/24/EÚ;
7. „právny subjekt“ je akákoľvek fyzická osoba alebo právnická osoba založená a uznaná za takú v zmysle vnútroštátneho práva, práva Únie alebo medzinárodného práva, ktorá má právnu subjektivitu a ktorá môže vo vlastnom mene vykonávať práva a podliehať povinnostiam, alebo subjekt bez právnej subjektivity, ako sa uvádza v článku 197 ods. 2 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách;
8. „tretia krajina“ je krajina, ktorá nie je členským štátom Európskej únie.
9. „závažné cezhraničné ohrozenie zdravia“ je život ohrozujúce alebo inak závažné nebezpečenstvo pre zdravie, ktoré má biologický, chemický, environmentálny alebo neznámy pôvod, ktoré sa šíri alebo predstavuje významné riziko šírenia cez hranice jednotlivých členských štátov a ktoré si môže vyžadovať koordináciu na úrovni Únie s cieľom zabezpečiť vysoký stupeň ochrany ľudského zdravia;
10. „zdravie vo všetkých politikách“ je prístup k rozvoju, vykonávaniu a preskúmaniu verejných politík bez ohľadu na odvetvie, pri ktorom sa zohľadňujú zdravotné dôsledky rozhodnutí a ktorého cieľom je dosiahnuť synergie a zabrániť škodlivým vplyvom na zdravie spôsobeným takýmito politikami v záujme zlepšenia zdravia obyvateľstva a rovnosti v oblasti zdravia;
11. „determinanty zdravia“ sú rôzne faktory, ktoré ovplyvňujú zdravotný stav jednotlivca, ako sú faktory súvisiace so správaním a biologické, sociálno-ekonomické a environmentálne faktory;
12. „núdzová podpora“ je reakcia na núdzové situácie, ktorá vychádza z potrieb a dopĺňa reakciu dotknutých členských štátov a ktorej cieľom je chrániť život, predchádzať ľudskému utrpeniu a zmierňovať ho a zachovať ľudskú dôstojnosť vždy, keď vznikne potreba v dôsledku závažného cezhraničného ohrozenia zdravia.

Článok 3

Všeobecné ciele

Program musí mať pridanú hodnotu Únie a dopĺňať politiky členských štátov s cieľom zlepšiť zdravie ľudí v celej Únii a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany ľudského zdravia vo všetkých politikách a činnostiach Únie. Program sleduje tieto všeobecné ciele, v náležitých prípadoch v súlade s prístupom jedno zdravie:

- a) zlepšovanie a posilňovanie zdravia v Únii s cieľom znížiť zaťaženie prenosnými a neprenosnými ochoreniami podporou zdravia a prevencie chorôb, znižovaním nerovností v oblasti zdravia, podporou zdravého životného štýlu a podporou prístupu k zdravotnej starostlivosti;
- b) ochrana ľudí v Únii pred závažnými cezhraničnými ohrozeniami zdravia a posilňovanie schopnosti systémov zdravotnej starostlivosti reagovať, ako aj koordinácie medzi členskými štátmi s cieľom vyrovnávať sa so závažnými cezhraničnými ohrozeniami zdravia;
- c) zlepšovanie dostupnosti, prístupnosti a cenovej dostupnosti liekov a zdravotníckych pomôcok, a produktov dôležitých v krízovej situácii v Únii a podpora inovácie, pokiaľ ide o takéto produkty;

- d) posilnenie systémov zdravotnej starostlivosti zlepšením ich odolnosti a efektívneho využívania zdrojov, najmä prostredníctvom:
- i) podpory integrovanej a koordinovanej spolupráce medzi členskými štátmi;
 - ii) podpory uplatňovania najlepších postupov a podpory výmeny údajov;
 - iii) posilnenia pracovných síl v zdravotníctve;
 - iv) riešenia dôsledkov demografických výziev; a
 - v) presadzovania digitálnej transformácie.

Článok 4

Špecifické ciele

Všeobecné ciele uvedené v článku 3 sa plnia pomocou týchto špecifických cieľov pri zabezpečení vysokej úrovne ochrany ľudského zdravia vo všetkých politikách a činnostiach Únie, v náležitých prípadoch v súlade s prístupom jedno zdravie:

- a) v súčinnosti s inými relevantnými akciami Únie podpora akcií na prevenciu chorôb, podporu zdravia a riešenie determinantov zdravia, a to aj znižovaním poškodenia zdravia v dôsledku užívania nelegálnych drog a drogovej závislosti, podpora akcií na riešenie nerovností v oblasti zdravia, zlepšenie zdravotnej gramotnosti, zlepšenie práv pacientov, bezpečnosti pacientov, kvality starostlivosti a cezhraničnej zdravotnej starostlivosti a podpora akcií na zlepšenie dohľadu, diagnostiky a liečby prenosných a neprenosných ochorení, najmä rakoviny a detských onkologických ochorení, ako aj podpora akcií na zlepšenie duševného zdravia s osobitným dôrazom na nové modely starostlivosti a problémy dlhodobej starostlivosti s cieľom posilniť odolnosť zdravotníckych systémov v Únii;
- b) posilnenie kapacity Únie v oblasti prevencie závažných cezhraničných ohrození zdravia, pripravenosti a rýchlej reakcie na ne v súlade s príslušnými právnymi predpismi Únie a zlepšovanie riadenia zdravotných kríz, najmä koordináciou, poskytnutím a nasadením kapacít v oblasti urgentnej zdravotnej starostlivosti, podporou zberu údajov, výmeny informácií, dohľadu, koordinácie záťažových testov vnútroštátnych systémov zdravotnej starostlivosti a tvorbou noriem týkajúcich sa kvalitnej zdravotnej starostlivosti na vnútroštátnej úrovni;
- c) podpora akcií na zlepšenie dostupnosti, prístupnosti a cenovej dostupnosti liekov, zdravotníckych pomôcok a produktov dôležitých v krízovej situácii podporou udržateľnej výroby a dodávateľských reťazcov a inovácií v Únii, a zároveň podporou obozretného a efektívneho používania liekov, najmä antimikrobiálnych látok, a akcií na podporu vývoja liekov, ktoré sú menej škodlivé pre životné prostredie, ako aj ekologickej výroby a likvidácie liekov a zdravotníckych pomôcok;
- d) v súčinnosti s inými nástrojmi, programami a fondami Únie a bez toho, aby boli dotknuté právomoci členských štátov, a v úzkej spolupráci s príslušnými orgánmi Únie, podpora akcií, ktoré v prípade potreby dopĺňajú vnútroštátne vytváranie zásob základných produktov dôležitých v krízovej situácii na úrovni Únie;
- e) v súčinnosti s inými nástrojmi, programami a fondami Únie a bez toho, aby boli dotknuté právomoci členských štátov, a v úzkej spolupráci s ECDC, vytvorenie štruktúry a zdrojov odbornej prípravy pre rezervu lekárskeho a iného zdravotníckeho a podporného personálu, ktorý členské štáty dobrovoľne vyčlenia na účely mobilizácie v prípade zdravotnej krízy;
- f) posilnenie využívania a opätovného využívania údajov týkajúcich sa zdravia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a na výskum a inovácie, podpora zavádzania digitálnych nástrojov a služieb, ako aj digitálnej transformácie systémov zdravotnej starostlivosti, a to aj podporou vytvorenia európskeho priestoru pre údaje týkajúce sa zdravia;
- g) zlepšenie prístupu ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti zameranej na pacienta a založenej na výsledkoch a k súvisiacim službám starostlivosti s cieľom dosiahnuť pre všetkých dostupnú zdravotnú starostlivosť;
- h) podpora tvorby, vykonávania a presadzovania a v prípade potreby revízie právnych predpisov Únie v oblasti zdravia a podpora poskytovania platných, spoľahlivých a porovnateľných vysokokvalitných údajov na účely rozhodovania a monitorovania založeného na dôkazoch; a podpora používania posúdení vplyvu ďalších príslušných politík Únie na zdravie;

- i) podpora integrovanej spolupráce členských štátov, a najmä ich zdravotníckych systémov vrátane vykonávania preventívnych postupov s veľkým dosahom, podpora činnosti v oblasti hodnotenia zdravotníckej technológie a posilnenie a rozšírenie kontaktov prostredníctvom ERN a iných nadnárodných sietí, a to aj v súvislosti s inými chorobami, než zriedkavými chorobami, s cieľom zvýšiť pokrytie pacientov a zlepšiť reakciu na málo rozšírené a komplexné prenosné a neprenosné choroby;
- j) podpora globálnych záväzkov a iniciatív v oblasti zdravia posilnením podpory Únie zameranej na činnosti medzinárodných organizácií, najmä činností WHO, a posilnenie spolupráce s tretími krajinami.

Článok 5

Rozpočet

1. Finančné krytie na vykonávanie programu na roky 2021 až 2027 sa stanovuje na 2 446 000 000 EUR v bežných cenách.
2. V dôsledku úpravy špecifickej pre program stanovenej v článku 5 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 ⁽²⁷⁾ sa suma uvedená v odseku 1 tohto článku zvýši o dodatočne pridelené prostriedky vo výške 2 900 000 000 EUR v cenách roku 2018, ako sa uvádza v prílohe II uvedeného nariadenia.
3. Sumy uvedené v odsekoch 1 a 2 sa môžu tiež použiť na technickú a administratívnu pomoc určenú na vykonávanie programu, ako sú prípravné, monitorovacie, kontrolné, audítorské a hodnotiace činnosti vrátane systémov informačných technológií na úrovni inštitúcií.
4. Sumy uvedené v odsekoch 1 a 2 sa rozdelia podľa týchto kritérií:
 - a) minimálne 20 % súm sa vyčlení na akcie na podporu zdravia a prevenciu chorôb, ako je uvedené v článku 4 písm. a);
 - b) maximálne 12,5 % súm sa vyčlení na obstarávanie dopĺňajúce vnútroštátne vytváranie zásob základných produktov dôležitých v krízovej situácii na úrovni Únie, ako je uvedené v článku 4 písm. d);
 - c) maximálne 12,5 % súm sa vyčlení na podporu globálnych záväzkov a iniciatív v oblasti zdravia, ako je uvedené v článku 4 písm. j);
 - d) maximálne 8 % súm sa vyčlení na administratívne výdavky, ako je uvedené v odseku 3.
5. Rozpočtové prostriedky týkajúce sa činností uvedených v článku 9 ods. 1 písm. c) tohto nariadenia predstavujú pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 3 písm. a) a ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
6. Rozpočtové záväzky, ktoré trvajú viac ako jeden rozpočtový rok, možno rozdeliť do ročných splátok na niekoľko rokov.
7. V súlade s článkom 193 ods. 2 druhým pododsekom písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách možno na obmedzené obdobie v riadne odôvodnených prípadoch uvedených v rozhodnutí o financovaní považovať činnosti podporované podľa tohto nariadenia a ich príslušné náklady za oprávnené od 1. januára 2021 aj vtedy, ak boli uvedené činnosti vykonané a uvedené náklady vznikli pred podaním žiadosti o grant.
8. V prípade potreby možno do rozpočtu na obdobie po 31. decembri 2027 zahrnúť rozpočtové prostriedky na pokrytie výdavkov uvedených v odseku 3, aby sa umožnilo riadenie akcií, ktoré nebudú ukončené do 31. decembra 2027.

⁽²⁷⁾ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 11).

Článok 6

Tretie krajiny pridružené k programu

1. Program je otvorený účasti týchto tretích krajín:
 - a) členom Európskeho združenia voľného obchodu, ktorí sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru, v súlade s podmienkami stanovenými v Dohode o Európskom hospodárskom priestore;
 - b) prístupujúcim krajinám, kandidátskym krajinám a potenciálnym kandidátom v súlade so všeobecnými zásadami a všeobecnými podmienkami účasti týchto krajín na programoch Únie stanovenými v príslušných rámcových dohodách a rozhodnutiach Rady pre pridruženie alebo v podobných dohodách a v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v dohodách medzi Úniou a týmito krajinami;
 - c) krajinám európskej susedskej politiky, v súlade so všeobecnými zásadami a všeobecnými podmienkami účasti týchto krajín na programoch Únie stanovenými v príslušných rámcových dohodách a rozhodnutiach Rady pre pridruženie alebo v podobných dohodách a v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v dohodách medzi Úniou a týmito krajinami;
 - d) iným tretím krajinám v súlade s podmienkami stanovenými v osobitnej dohode vzťahujúcej sa na účasť tretej krajiny na akomkoľvek programe Únie, ak sa touto dohodou:
 - i) zabezpečuje spravodlivú rovnováhu, pokiaľ ide o príspevky a prínosy tretej krajiny zúčastňujúcej sa na programe Únie;
 - ii) stanovujú podmienky účasti na programe Únie vrátane výpočtu finančných príspevkov na jednotlivé programy a ich administratívne náklady;
 - iii) neudeľuje tretej krajine rozhodovacia právomoc v súvislosti s programom Únie;
 - iv) zaručujú práva Únie na zabezpečenie správneho finančného riadenia a na ochranu jej finančných záujmov.
2. Príspevky uvedené v odseku 1 písm. d) bode ii) predstavujú pripísané príjmy v súlade s článkom 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

KAPITOLA II

FINANCOVANIE

Článok 7

Plnenie a formy financovania z prostriedkov Únie

1. Program sa vykonáva v rámci priameho riadenia v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách alebo nepriameho riadenia s orgánmi uvedenými v článku 62 ods. 1 písm. c) uvedeného nariadenia.
2. Program môže poskytovať financovanie v akejkoľvek z foriem stanovených v nariadení o rozpočtových pravidlách, najmä vo forme grantov, cien a verejného obstarávania.
3. Príspevky do vzájomného poisťovacieho mechanizmu môžu pokrývať riziko spojené s vymáhaním finančných prostriedkov od príjemcov a môžu sa považovať za dostatočnú záruku v zmysle nariadenia o rozpočtových pravidlách. Komisia stanoví osobitné pravidlá fungovania mechanizmu.

4. Ak Komisia vykonáva operácie súvisiace s poskytovaním núdzovej podpory prostredníctvom mimovládnej organizácie, kritériá týkajúce sa finančnej a prevádzkovej kapacity sa považujú za splnené, pokiaľ existuje platná rámcová dohoda o partnerstve medzi uvedenou organizáciou a Komisiou v súlade s nariadením Rady (ES) č. 1257/96 ⁽²⁸⁾.

Článok 8

Granty

1. Granty v rámci programu sa udeľujú a riadia v súlade s hlavou VIII nariadenia o rozpočtových pravidlách.
2. Granty možno použiť v kombinácii s financovaním z Európskej investičnej banky, národných podporných bánk alebo iných rozvojových alebo verejných finančných inštitúcií, ako aj v kombinácii s financovaním z finančných inštitúcií súkromného sektora a od investorov z verejného sektora alebo súkromného sektora, okrem iného aj prostredníctvom verejno-verejných alebo verejno-súkromných partnerstiev.
3. Granty vyplácané Úniou neprekročia 60 % oprávnených nákladov na akciu týkajúcu sa jedného z cieľov programu alebo na činnosť mimovládneho subjektu. V mimoriadne prospešných prípadoch môže príspevok Únie dosahovať až 80 % oprávnených nákladov. Akcie s jasnou pridanou hodnotou Únie sa považujú za mimoriadne prospešné okrem iného v prípade, že:
 - a) sa aspoň 30 % rozpočtu na navrhovanú akciu pridelí členskému štátu, ktorého hrubý národný dôchodok na obyvateľa je nižší ako 90 % priemeru Únie; alebo
 - b) na akcii sa zúčastňujú subjekty aspoň zo 14 zúčastnených členských štátov, z ktorých aspoň štyri patria medzi členské štáty, ktorých hrubý národný dôchodok na obyvateľa je nižší ako 90 % priemeru Únie.
4. V prípade priamych grantov uvedených v článku 13 ods. 6 a 7 môžu také granty dosahovať až 100 % oprávnených nákladov.

Článok 9

Verejné obstarávanie v núdzových situáciách v oblasti zdravia

1. V prípade, že bol podľa článku 9 rozhodnutia č. 1082/2013/EÚ oznámený vznik alebo vývoj závažného cezhraničného ohrozenia zdravia, alebo bola podľa článku 12 uvedeného rozhodnutia uznaná mimoriadna situácia v oblasti verejného zdravia, môže mať verejné obstarávanie v zmysle tohto nariadenia ktorúkoľvek z týchto foriem:
 - a) spoločné obstarávanie s členskými štátmi podľa článku 165 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách, na základe ktorého môžu členské štáty v plnej miere nadobudnúť, prenajať si alebo formou lízingu získať kapacity, ktoré boli spoločne obstarané;
 - b) obstarávanie Komisiou v mene členských štátov na základe dohody medzi Komisiou a členskými štátmi;
 - c) obstarávanie Komisiou v úlohe veľkoobchodníka prostredníctvom nákupu, skladovania a opätovného predaja alebo darovania tovaru a služieb, vrátane prenájmov, v prospech členských štátov alebo partnerských organizácií vybraných Komisiou.
2. V prípade postupu verejného obstarávania podľa odseku 1 písm. b) príslušné zmluvy uzavrie jeden z týchto subjektov:
 - a) Komisia, ak sa služby alebo tovar poskytnú alebo dodajú členským štátom alebo partnerským organizáciám vybraným Komisiou;
 - b) zúčastnené členské štáty, ak tieto členské štáty priamo nadobúdajú, prenajímajú si alebo formou lízingu získavajú kapacity, ktoré pre ne obstarala Komisia.

⁽²⁸⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1257/96 z 20. júna 1996 o humanitárnej pomoci (Ú. v. ES L 163, 2.7.1996, s. 1).

3. V prípade postupov verejného obstarávania uvedených v odseku 1 písm. b) a c) Komisia dodržiava nariadenie o rozpočtových pravidlách pre jej vlastné obstarávanie.

Článok 10

Operácie kombinovaného financovania

Operácie kombinovaného financovania v rámci programu sa implementujú v súlade s nariadením (EÚ) 2021/523 a hlavou X nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 11

Kumulatívne financovanie

1. Na akciu, na ktorú sa poskytol príspevok v rámci programu, možno poskytnúť príspevok aj z iného programu Únie vrátane fondov podliehajúcich zdieľanému riadeniu, ak sa tieto príspevky nevzťahujú na tie isté náklady.
2. Zodpovedajúci príspevok na akciu podlieha pravidlám príslušného programu Únie.
3. Kumulatívne financovanie nepresiahne celkové oprávnené náklady na akciu. Podpora z rôznych programov Únie sa môže vypočítať na pomernom základe v súlade s dokumentmi, v ktorých sa stanovujú podmienky podpory.

KAPITOLA III

AKCIE

Článok 12

Oprávnené akcie

Na financovanie sú oprávnené len akcie, ktorými sa plnia ciele uvedené v článkoch 3 a 4, najmä akcie stanovené v prílohe I.

Článok 13

Oprávnené právne subjekty

1. Aby mohol byť právny subjekt oprávnený na financovanie, musí okrem kritérií stanovených v článku 197 nariadenia o rozpočtových pravidlách spĺňať tieto podmienky:
 - a) je usadený v ktorejkoľvek z týchto krajín:
 - i) členský štát alebo zámorská krajina alebo územie s ním spojené;
 - ii) tretia krajina pridružená k programu; alebo
 - iii) tretia krajina uvedená v ročnom pracovnom programe zriadenom v súlade s článkom 17 (ďalej len „ročný pracovný program“) podľa podmienok uvedených v odsekoch 2 a 3; alebo
 - b) je akýkoľvek právny subjekt zriadený podľa práva Únie alebo medzinárodná organizácia.
2. Právne subjekty, ktoré sú usadené v tretej krajine, ktorá nie je pridružená k programu, môžu byť výnimočne oprávnené na účasť na programe, ak je táto účasť nevyhnutná na dosiahnutie cieľov danej akcie. Posúdenie tejto nevyhnutnosti sa náležite zohľadní v rozhodnutí o financovaní.
3. Právne subjekty, ktoré sú usadené v tretej krajine, ktorá nie je pridružená k programu, znášajú náklady na svoju účasť.

4. Fyzické osoby nie sú oprávnené na granty v rámci programu.
5. Priame granty sa v rámci programu môžu udeliť bez výzvy na predkladanie návrhov na financovanie akcií, ak sú tieto granty riadne odôvodnené a ak tieto akcie majú pridanú hodnotu Únie, ktorá je výslovne stanovená v ročných pracovných programoch, a sú spolufinancované príslušnými orgánmi, ktoré sú zodpovedné za zdravie v členských štátoch alebo tretích krajinách pridružených k programu, relevantnými medzinárodnými zdravotníckymi organizáciami, subjektmi verejného sektora alebo mimovládny subjektmi, ktoré sú poverené uvedenými príslušnými orgánmi, bez ohľadu na to, či uvedené subjekty konajú jednotlivito alebo ako sieť.
6. Priame granty sa v rámci programu udeľujú bez výzvy na predkladanie návrhov európskym referenčným sieťam. Priame granty sa môžu udeliť aj iným nadnárodným sieťam zriadeným v súlade s právom Únie.
7. Priame granty sa v rámci programu môžu udeliť bez výzvy na predkladanie návrhov na financovanie akcií WHO, ak je finančná podpora potrebná na realizáciu jedného alebo viacerých špecifických cieľov programu, ktoré majú pridanú hodnotu Únie výslovne stanovenú v ročných pracovných programoch.
8. Granty sa v rámci programu môžu udeliť bez výzvy na predkladanie návrhov na financovanie fungovania mimovládnych subjektov, ak je finančná podpora potrebná na realizáciu jedného alebo viacerých špecifických cieľov programu, ktoré majú pridanú hodnotu Únie výslovne stanovenú v ročných pracovných programoch, pokiaľ tieto subjekty spĺňajú všetky tieto kritériá:
 - a) sú neziskové a nezávislé od priemyselných, obchodných a podnikateľských alebo iných konfliktných záujmov;
 - b) pôsobia v oblasti verejného zdravia, sledujú aspoň jeden zo špecifických cieľov programu a zohrávajú účinnú úlohu na úrovni Únie;
 - c) sú aktívne na úrovni Únie a najmenej v polovici členských štátov s vyváženým geografickým pokrytím Únie.

Komisia náležite zohľadní analýzu splnenia týchto kritérií v rozhodnutí o financovaní.

Článok 14

Oprávnené náklady

1. S výhradou článku 186 nariadenia o rozpočtových pravidlách a článku 193 ods. 2 druhého pododseku písm. a) uvedeného nariadenia sú náklady vynaložené pred dátumom predloženia žiadosti o grant oprávnené na financovanie v súvislosti s akciami, ktorými:
 - a) sa plní cieľ uvedený v článku 3 písm. b) tohto nariadenia; alebo
 - b) sa plnia iné ciele, než ciele uvedené v písmene a) tohto odseku v riadne odôvodnených výnimočných prípadoch, a to za predpokladu, že tieto náklady priamo súvisia s vykonávaním podporovaných akcií a činností.
2. Oprávnené náklady podľa odseku 1 písm. a) súvisiace s opatreniami zameranými na riešenie podozrenia na výskyt choroby, ktorá by mohla spôsobiť cezhraničné ohrozenie zdravia, sú oprávnené odo dňa oznámenia podozrenia na výskyt uvedenej choroby Komisii za predpokladu, že tento výskyt alebo prítomnosť uvedenej choroby sa následne potvrdí.
3. Vo výnimočných prípadoch sa počas zdravotnej krízy spôsobenej závažným cezhraničným ohrozením zdravia, ako je vymedzené v článku 3 písm. g) rozhodnutia č. 1082/2013/EÚ, môžu náklady vzniknuté subjektom usadeným v nepridružených krajinách považovať za oprávnené, ak sú tieto náklady riadne odôvodnené, a to z dôvodov boja proti šíreniu rizika v záujme ochrany zdravia ľudí v Únii.

KAPITOLA IV

SPRÁVA

Článok 15

Spoločné vykonávanie politiky

1. Zriaďuje sa riadiaca skupina EU4Health.
2. Členmi riadiacej skupiny EU4Health sú Komisia a členské štáty. Každý členský štát menuje do riadiacej skupiny EU4Health jedného člena a jedného náhradníka. Komisia zabezpečí pre riadiacu skupinu EU4Health sekretariát.
3. Komisia uskutočňuje s riadiacou skupinou EU4Health konzultácie:
 - a) o prípravných prácach Komisie v súvislosti s ročnými pracovnými programami;
 - b) každý rok najmenej 6 mesiacov pred predložením návrhu ročného pracovného programu výboru uvedenému v článku 23 ods. 1 o prioritách a strategických smeroch ročného pracovného programu.
4. Riadiaca skupina EU4Health:
 - a) sa usiluje zabezpečiť konzistentnosť a komplementárnosť medzi politikami členských štátov v oblasti zdravia, ako aj medzi programom a ďalšími politikami, nástrojmi a akciami Únie vrátane tých, ktoré sú relevantné pre agentúry Únie.
 - b) sleduje vykonávanie programu a na základe hodnotení navrhuje potrebné úpravy;
 - c) prijme svoj rokovací poriadok obsahujúci ustanovenia, na základe ktorých sa skupina bude stretávať aspoň trikrát ročne, a to pokiaľ možno osobne, čím sa umožní pravidelná a transparentná výmena názorov medzi členskými štátmi.

Článok 16

Konzultácie so zainteresovanými stranami a informovanie Európskeho parlamentu

1. Komisia vedie konzultácie s príslušnými zainteresovanými stranami vrátane zástupcov občianskej spoločnosti a organizácií pacientov s cieľom získať ich názory na tieto témy:
 - a) priority a strategické smerovanie ročného pracovného programu;
 - b) potreby, ktoré treba riešiť v rámci ročného pracovného programu, a výsledky, ktoré sa prostredníctvom neho dosiahli.
2. Na účely odseku 1 Komisia organizuje konzultácie a informovanie zainteresovaných strán najmenej raz ročne počas šiestich mesiacov pred predložením návrhu pracovného programu výboru uvedenému v článku 23 ods. 1.
3. Komisia môže kedykoľvek požiadať príslušné decentralizované agentúry a nezávislých odborníkov v oblasti zdravia o názor na technické alebo vedecké otázky, ktoré sú dôležité z hľadiska vykonávania programu.
4. Komisia každý rok pred posledným zasadnutím riadiacej skupiny EU4Health predloží Európskemu parlamentu výsledky činnosti riadiacej skupiny EU4Health a konzultácií so zainteresovanými stranami uvedených v odsekoch 1 a 2.

Článok 17

Vykonávanie programu

1. Komisia vykonáva program prostredníctvom ročných pracovných programov v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách.

2. Komisia prijme prostredníctvom vykonávacích aktov:
 - a) ročné pracovné programy, v ktorých sa stanovujú najmä:
 - i) akcie, ktoré sa majú vykonať, vrátane orientačného pridelenia finančných prostriedkov;
 - ii) celková suma vyhradená na operácie kombinovaného financovania;
 - iii) oprávnené akcie, na ktoré sa vzťahuje článok 7 ods. 3 a 4;
 - iv) oprávnené akcie právnych subjektov uvedených v článku 13 ods. 1 písm. b);
 - v) oprávnené akcie právnych subjektov z tretej krajiny, ktorá nie je pridružená k programu, ale je uvedená v ročnom pracovnom programe podľa podmienok uvedených v článku 13 ods. 2 a 3;
 - b) rozhodnutia, ktorými sa schvaľujú akcie s nákladmi vo výške 20 000 000 EUR alebo viac;
 - c) pravidlá týkajúce sa:
 - i) technických a administratívnych dojednaní potrebných na vykonávanie akcií programu;
 - ii) jednotných vzorov na získavanie údajov potrebných na monitorovanie vykonávania programu.
3. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 23 ods. 2.

Článok 18

Ochrana údajov

Pri riadení a vykonávaní programu Komisia a členské štáty zabezpečia dodržiavanie všetkých príslušných právnych ustanovení týkajúcich sa ochrany osobných údajov a v prípade potreby zavedenie mechanizmov na zaistenie toho, aby takéto údaje zostali dôverné a bezpečné.

KAPITOLA V

MONITOROVANIE, HODNOTENIE A KONTROLA

Článok 19

Monitorovanie a podávanie správ

1. Ukazovatele na účely podávania správ o pokroku pri dosahovaní všeobecných a špecifických cieľov programu stanovených v článkoch 3 a 4, sú uvedené v prílohe II.
2. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 25 s cieľom zmeniť prílohu II, pokiaľ ide o ukazovatele, ak sa to považuje za potrebné.
3. Systémom podávania správ o výkonnosti sa zabezpečí, aby sa údaje na monitorovanie vykonávania programu a výsledkov získavali efektívne, účinne a včas. Na uvedený účel prijme Komisia vykonávacie akty, ktorými sa príjemcom finančných prostriedkov Únie a prípadne členským štátom uložia primerané požiadavky na podávanie správ.

Článok 20

Hodnotenie

1. Hodnotenia v súlade s článkom 34 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách vykonáva Komisia v dostatočnom časovom predstihu, aby mohli slúžiť ako podklad pri procese rozhodovania.

2. Komisia predloží priebežné hodnotenie programu najneskôr 31. decembra 2024. Na základe tohto priebežného hodnotenia sa budú vykonávať prípadné úpravy vykonávania programu.
3. Komisia predloží konečné hodnotenie na konci programu a najneskôr štyri roky po uplynutí obdobia uvedeného v článku 1.
4. Komisia zverejní a oznámi závery priebežného a konečného hodnotenia spolu so svojimi pripomienkami Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov.

Článok 21

Audity

Audity týkajúce sa použitia príspevkov Únie vrátane auditov vykonaných osobami alebo subjektmi, ktoré neboli poverené inštitúciami alebo orgánmi Únie, tvoria základ celkového uistenia uvedeného v článku 127 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 22

Ochrana finančných záujmov Únie

Ak sa prostredníctvom rozhodnutia prijatého podľa medzinárodnej dohody alebo na základe akéhokoľvek iného právneho nástroja zúčastňuje na programe tretia krajina, táto tretia krajina udelí potrebné práva a prístup zodpovednému povolujuúcemu úradníkovi, OLAF-u a Dvoru audítorov na riadne vykonávanie ich príslušných právomocí. V prípade OLAF-u tieto práva zahŕňajú právo vykonávať vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ, Euratom) č. 883/2013.

Článok 23

Postup výboru

1. Komisii pomáha Výbor pre program EU4Health. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Ak výbor nevydá žiadne stanovisko, Komisia neprijme návrh vykonávacieho aktu a uplatňuje sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 24

Konzistentnosť a komplementárnosť s ďalšími politikami, nástrojmi a akciami Únie

Komisia a členské štáty zabezpečia celkovú konzistentnosť, súčinnosť a komplementárnosť medzi programom a ďalšími politikami, nástrojmi a akciami Únie vrátane tých, ktoré sú dôležité pre agentúry Únie, a to aj prostredníctvom ich spoločnej práce v rámci riadiacej skupiny EU4Health.

Článok 25

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 19 ods. 2 sa Komisii udeľuje na obdobie siedmich rokov od 26. marca 2021.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 19 ods. 2 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 19 ods. 2 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

KAPITOLA VI

PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 26

Informovanie, komunikácia a publicita

1. Príjemcovia finančných prostriedkov Únie musia priznať pôvod uvedených finančných prostriedkov a zabezpečiť viditeľnosť finančných prostriedkov Únie, najmä pri propagácii akcií a ich výsledkov, a to tým, že poskytnú ucelené, účinné a primerané ciele informácie rôznym cieľovým skupinám vrátane médií a verejnosti.
2. Komisia vykonáva informačné a komunikačné akcie v súvislosti s programom, akciami vykonávanými v rámci programu a dosiahnutými výsledkami.
3. Finančné zdroje vyčlenené na program zároveň prispievajú k inštitucionálnej komunikácii o politických prioritách Únie, pokiaľ sa uvedené priority týkajú cieľov stanovených v článkoch 3 a 4.

Článok 27

Zrušenie

Nariadenie (EÚ) č. 282/2014 sa zrušuje s účinnosťou od 1. januára 2021 bez toho, aby bol dotknutý článok 28 tohto nariadenia.

Článok 28

Prechodné ustanovenia

1. Toto nariadenie nemá vplyv na pokračovanie ani zmenu akcií začatých podľa nariadenia (EÚ) č. 282/2014, ktoré sa na uvedené akcie aj naďalej vzťahuje až do ich ukončenia.
2. Z finančného krytia programu sa môžu uhrádzať aj výdavky na technickú a administratívnu pomoc potrebnú na zabezpečenie prechodu medzi opatreniami prijatými podľa nariadenia (EÚ) č. 282/2014 a programom.

Článok 29

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2021.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 24. marca 2021

Za Európsky parlament
predseda
D. M. SASSOLI

Za Radu
predsedníčka
A.P. ZACARIAS

PRÍLOHA I

ZOZNAM MOŽNÝCH OPRÁVNENÝCH AKCIÍ STANOVENÝCH V ČLÁNKU 12

1. Akcie zodpovedajúce cieľu stanovenému v článku 4 písm. a):
 - a) podpora vytvárania a vykonávania programov na pomoc členským štátom a podpora akcií členských štátov na lepšiu podporu zdravia a prevenciu chorôb ;
 - b) podpora vykonávania a ďalšieho rozvoja prieskumov, štúdií, získavania porovnateľných údajov a štatistík, v náležitých prípadoch vrátane údajov rozčlenených podľa pohlavia a veku, metódik, klasifikácií, mikrosimulácií, pilotných štúdií, ukazovateľov, sprostredkovania poznatkov a referenčného porovnávania;
 - c) podpora akcií členských štátov zameraných na vytvorenie zdravého a bezpečného mestského, pracovného a školského prostredia, na umožnenie viesť zdravý život, na podporu zdravej životosprávy a pravidelnej pohybovej aktivity, s prihliadnutím na potreby zraniteľných skupín v každej fáze ich života s cieľom podporiť celoživotné zdravie;
 - d) podpora členských štátov pri zabezpečovaní účinnej reakcie na prenosné choroby a pri prevencii, dohľade, diagnostike a liečbe takýchto ochorení;
 - e) podpora akcií členských štátov zameraných na podporu zdravia a prevenciu chorôb počas celého života jednotlivca a na riešenie zdravotných rizikových faktorov, ako je obezita, nezdravé stravovanie a pohybová nečinnosť;
 - f) podpora akcií na zlepšenie duševného zdravia;
 - g) podpora akcií na doplnenie opatrení členských štátov zameraných na znižovanie poškodenia zdravia v dôsledku užívania nelegálnych drog a drogovej závislosti vrátane poskytovania informácií a prevencie;
 - h) podpora vykonávania politík a akcií na zníženie nerovností a nespravodlivosti v oblasti zdravia v súvislosti so zdravotnou starostlivosťou;
 - i) podpora akcií na zlepšenie zdravotnej gramotnosti;
 - j) pomoc pri podpore a vykonávaní odporúčaní Európskeho kódexu proti rakovine a podpora revízie súčasného vydania uvedeného kódexu;
 - k) akcie na podporu zavedenia onkologických registrov vo všetkých členských štátoch;
 - l) podpora spolupráce medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi zúčastnených členských štátov s cieľom podporiť vytvorenie virtuálnej európskej siete excelentnosti v záujme posilnenia výskumu všetkých druhov rakoviny vrátane detských onkologických ochorení a podpory získavania a výmeny klinických údajov a využitia výsledkov výskumu v každodennej starostlivosti o onkologických pacientov a ich liečbe;
 - m) podpora akcií zameraných na zlepšenie kvality onkologickej starostlivosti vrátane prevencie, skríningu, včasnej diagnostiky, monitorovania a liečby a podpornej a paliatívnej starostlivosti integrovaným a na pacienta orientovaným prístupom a podpora zavádzania systémov zabezpečenia kvality pre onkologické centrá alebo iné centrá liečiace onkologických pacientov vrátane tých, ktoré liečia detských onkologických pacientov;
 - n) podpora zavádzania systémov zabezpečenia kvality pre onkologické centrá a centrá liečiace onkologických pacientov;
 - o) podpora mechanizmov na budovanie prierezových odborných kapacít a nepretržité vzdelávanie, najmä v oblasti starostlivosti o onkologických pacientov.
 - p) akcie podporujúce kvalitu života vylicených onkologických pacientov a poskytovateľov starostlivosti vrátane poskytovania psychologickej podpory, tlmenia bolesti a zdravotných aspektov opätovného profesionálneho začlenenia;
 - q) posilnenie spolupráce v oblasti práv pacientov, bezpečnosti pacientov a kvality starostlivosti;
 - r) podpora akcií v oblasti epidemiologického dohľadu s cieľom prispieť k posudzovaniu faktorov, ktoré ovplyvňujú alebo určujú zdravie ľudí;

- s) v súčinnosti s ďalšími programami podpora akcií zameraných na zlepšovanie geografického rozloženia pracovnej sily v sektore zdravotnej starostlivosti a akcií na predchádzanie tzv. zdravotníckym púšťam, a to bez toho, aby tým boli dotknuté právomoci členského štátu;
- t) podpora vypracovania usmernení pre prevenciu a manažment prenosných aj neprenosných ochorení a vytvorenia nástrojov a sietí na výmenu najlepších postupov v tejto oblasti;
- u) podpora akcií členských štátov zameraných na riešenie determinantov zdravia vrátane znižovania škôd súvisiacich s požívaním alkoholu a znižovania spotreby tabaku;
- v) podpora nástrojov a platforiem na získavanie reálnych dôkazov z praxe o bezpečnosti, účinnosti a vplyve očkovacích látok po ich podaní;
- w) podpora iniciatív na zlepšenie zaočkovanosti v členských štátoch;
- x) komunikačné činnosti určené verejnosti a zainteresovaným stranám s cieľom podporiť akcie Únie v oblastiach uvedených v tejto prílohe;
- y) osvetové kampane a komunikačné činnosti určené pre širokú verejnosť, ako aj cieľové skupiny, ktorých cieľom je prevencia a riešenie vážavosti v očkovaní, zavádzajúcich informácií a dezinformácií, pokiaľ ide o prevenciu, príčinu a liečbu ochorení, a ktoré dopĺňajú vnútroštátne kampane a komunikačné činnosti v tejto oblasti;
- z) komunikačné činnosti určené verejnosti o zdravotných rizikách a determinantoch zdravia;
- za) podpora akcií zameraných na znižovanie rizika infekcií získaných v rámci zdravotnej starostlivosti.

2. Akcie zodpovedajúce cieľu stanovenému v článku 4 písm. b):

- a) posilnenie kritickej zdravotníckej infraštruktúry s cieľom čeliť zdravotným krízam podporou vytvorenia nástrojov na dohľad, predpovedanie, prevenciu a riadenie ohnísk;
- b) podpora akcií na posilnenie predchádzania zdravotným krízam a pripravenosti na ne v celej Únii, a kapacity aktérov v oblasti ich riadenia a reakcie na ne na úrovni Únie i na vnútroštátnej úrovni vrátane dobrovoľných záťažových testov a plánovania pre prípad nepredvídaných udalostí a cvičení pripravenosti; podpora rozvoja noriem kvality v oblasti zdravia na vnútroštátnej úrovni, mechanizmov pre účinnú koordináciu pripravenosti a reakcie, a koordinácie týchto akcií na úrovni Únie;
- c) podpora akcií zameraných na vytvorenie integrovaného prierezového rámca na komunikáciu o rizikách, ktorý by pokrýval všetky fázy zdravotnej krízy, a to prevenciu, pripravenosť, reakciu a obnovu;
- d) podpora preventívnych akcií na ochranu zraniteľných skupín pred ohrozením zdravia a akcií na prispôbenie reakcie na zdravotné krízy a riadenia zdravotných kríz potrebám týchto zraniteľných skupín, ako sú akcie na zabezpečenie základnej starostlivosti pre pacientov trpiacich chronickými alebo zriedkavými ochoreniami;
- e) podpora akcií zameraných na riešenie vedľajších následkov zdravotnej krízy na zdravie, najmä dôsledkov pre duševné zdravie, u pacientov trpiacich rakovinou, chronickými chorobami a pacientov v iných zraniteľných situáciách vrátane osôb žijúcich so závislosťou, HIV/AIDS alebo ľudí trpiacich hepatitídou alebo tuberkulózou;
- f) v súčinnosti s ďalšími programami podpora programov odbornej prípravy a vzdelávania na zvyšovanie úrovne zručností zdravotníckeho personálu a pracovníkov vo verejnom zdravotníctve a programov pre dočasnú výmenu pracovníkov, najmä s cieľom zlepšiť ich digitálne zručnosti;
- g) podpora pri zriaďovaní a koordinácii referenčných laboratórií Únie, referenčných centier Únie a centier excelentnosti;
- h) audit opatrení členských štátov zameraných na pripravenosť a reakciu, napríklad v súvislosti s riadením zdravotnej krízy, antimikrobiálnou rezistenciou a vakcináciou;
- i) oznamy pre verejnosť v kontexte riadenia rizík a pripravenosti na zdravotnú krízu;

- j) podpora vzostupnej konvergencie výkonnosti vnútroštátnych systémov prostredníctvom rozvoja zdravotných ukazovateľov, analýzy a sprostredkovania poznatkov a organizácie dobrovoľných záťažových testov vnútroštátnych systémov zdravotnej starostlivosti;
- k) podpora práce v oblasti vyšetrovania, posudzovania rizika a jeho riadenia v súvislosti s prepojením medzi zdravím zvierat, environmentálnymi faktormi a ľudskými chorobami, a to aj počas zdravotných kríz.

3. Akcie zodpovedajúce cieľu stanovenému v článku 4 písm. c):

- a) podpora akcií na posilnenie laboratórnych kapacít a výroby, výskumu, vývoja a zavádzania zdravotníckych produktov a produktov pre špecifickú skupinu zákazníkov, ktoré sú dôležité v krízovej situácii, v rámci Únie;
- b) podpora akcií a interoperabilných IT nástrojov na monitorovanie, prevenciu, riadenie, nahlasovanie a oznamovanie nedostatku liekov a zdravotníckych pomôcok a zároveň prispievanie k ich cenovej dostupnosti;
- c) v súčinnosti s ďalšími programami podpora klinického skúšania s cieľom urýchliť vývoj inováčných, bezpečných a účinných liekov a vakcín, povoľovanie ich uvádzania na trh a prístup k nim;
- d) podpora akcií na podnietenie vývoja inováčných liekov a vakcín s cieľom čeliť rastúcim výzvam v oblasti zdravotnej starostlivosti a uspokojiť potreby pacientov a vývoja menej komerčne zaujímavých produktov, ako sú napríklad antimikrobiálne látky;
- e) podpora akcií na zlepšenie ekologickej výroby a likvidácie liekov a zdravotníckych pomôcok a akcií na podporu vývoja liekov, ktoré sú menej škodlivé pre životné prostredie;
- f) podpora akcií na podporu obozretného a efektívneho používania liekov, najmä antimikrobiálnych látok;
- g) podpora akcií zameraných na stimuláciu zvýšenia výroby základných účinných farmaceutických látok a liekov v Únii, a to aj diverzifikáciou výroby účinných farmaceutických látok a generických liekov v dodávateľskom reťazci v rámci Únie s cieľom znížiť závislosť členských štátov od určitých tretích krajín;
- h) podpora akcií na zlepšenie dostupnosti, prístupnosti a cenovej dostupnosti liekov a zdravotníckych pomôcok;
- i) v súčinnosti s ďalšími programami podpora akcií na podporu inovácií v oblasti zmeny účelu, zmeny zloženia a kombinácií liekov, ktoré nemajú patent;
- j) akcie zamerané na pokrok v posudzovaní environmentálneho rizika liekov;
- k) podpora zriadenia a prevádzkovania mechanizmu na medziodvetvovú koordináciu v súlade s prístupom jedno zdravie;

4. Akcie zodpovedajúce cieľu stanovenému v článku 4 písm. d):

- a) monitorovanie informácií o vnútroštátnom vytváraní zásob týkajúcich sa základných produktov dôležitých v krízovej situácii s cieľom identifikovať prípadné potreby ďalšieho vytvárania zásob na úrovni Únie;
- b) zabezpečenie konzistentného riadenia zásob základných produktov dôležitých v krízovej situácii na úrovni Únie, a to spôsobom, ktorý dopĺňa iné nástroje, programy a fondy Únie a v úzkej koordinácii s príslušnými orgánmi Únie;
- c) podpora akcií zameraných na obstarávanie a dodávanie základných produktov dôležitých v krízovej situácii, ktoré prispievajú k cenovej dostupnosti uvedených produktov, a to spôsobom, ktorý dopĺňa akcie členských štátov na vytváranie zásob.

5. Akcie zodpovedajúce cieľu stanovenému v článku 4 písm. e):

podpora akcií zameraných na prípravné práce v súvislosti s mobilizáciou a odbornou prípravou rezervy lekárskeho a iného zdravotného a podporného personálu na úrovni Únie, ktorý sa má mobilizovať v prípade zdravotnej krízy, v úzkej spolupráci s ECDC, v súčinnosti s ďalšími nástrojmi Únie a pri plnom rešpektovaní právomocí členských štátov; uľahčenie výmeny najlepších postupov medzi existujúcimi vnútroštátnymi rezervami lekárskeho a iného zdravotného a podporného personálu.

6. Akcie zodpovedajúce cieľu stanovenému v článku 4 písm. f):

- a) podpora rámca Únie a príslušných interoperabilných digitálnych nástrojov na spoluprácu medzi členskými štátmi a spoluprácu v sieťach vrátane tých, ktoré sú potrebné na spoluprácu v oblasti hodnotenia zdravotníckej technológie;
- b) podpora zavádzania, prevádzky a údržby vyspelej a bezpečnej interoperabilnej infraštruktúry digitálnych služieb a procesov zabezpečenia kvality údajov na účely výmeny údajov, prístupu k nim, ich používania a opätovného použitia; podpora cezhraničných sietí, a to aj prostredníctvom využívania a interoperability elektronických zdravotných záznamov, registrov a iných databáz; rozvíjanie vhodných štruktúr riadenia a interoperabilných zdravotníckych informačných systémov;
- c) podpora digitálnej transformácie zdravotnej starostlivosti a systémov zdravotníctva, a to aj prostredníctvom referenčného porovnávania a budovania kapacít na zavádzanie inovačných nástrojov a technológií, ako je umelá inteligencia, a podpora zvyšovania úrovne digitálnych zručností zdravotníckych pracovníkov;
- d) podpora optimálneho využívania telemedicíny a telezdravotníctva, a to aj prostredníctvom satelitnej komunikácie s odľahlými oblasťami, podpora organizačnej inovácie založenej na digitalizácii v zariadeniach zdravotnej starostlivosti a podpora digitálnych nástrojov v záujme posilnenia postavenia občanov a zdravotnej starostlivosti orientovanej na pacienta.
- e) podpora rozvoja, prevádzky a údržby databáz a digitálnych nástrojov a ich interoperability vrátane už zavedených projektov, prípadne aj iných snímacích technológií, ako sú vesmírne technológie a umelá inteligencia;
- f) podpora akcií zameraných na zlepšovanie prístupu občanov k ich zdravotným údajom a ich kontroly nad nimi;
- g) podpora zavádzania a interoperability digitálnych nástrojov a infraštruktúry v rámci členských štátov a medzi nimi a s inštitúciami, agentúrami a orgánmi Únie;
- h) podpora prípravnej činnosti a projektov v súvislosti s európskym priestorom pre údaje týkajúce sa zdravia ;
- i) akcie na podporu elektronického zdravotníctva, ako je prechod na telemedicínu a domáce podávanie liekov;
- j) podpora zriadenia interoperabilných elektronických zdravotných záznamov v súlade s európskym formátom na výmenu elektronických zdravotných záznamov s cieľom zvýšiť využívanie elektronického zdravotníctva a zlepšiť udržateľnosť a odolnosť systémov zdravotnej starostlivosti.

7. Akcie zodpovedajúce cieľu stanovenému v článku 4 písm. g):

- a) akcie na podporu prístupu k zdravotníckym službám a súvisiacim zariadeniam a starostlivosti o osoby so zdravotným postihnutím;
- b) podpora posilnenia primárnej starostlivosti a upevnenia integrácie zdravotnej starostlivosti s cieľom poskytovať všeobecne dostupnú zdravotnú starostlivosť a rovnaký prístup ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti;
- c) podpora akcií členských štátov na podporu prístupu k zdravotnej starostlivosti v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia a podpora integrovaných a prierezových prístupov k prevencii, diagnostike, liečbe a starostlivosti.

8. Akcie zodpovedajúce cieľu stanovenému v článku 4 písm. h):

- a) podpora zriadenia a prevádzky spravodajskej a znalostnej infraštruktúry v oblasti zdravia;
- b) podpora vykonávania, presadzovania, monitorovania právnych predpisov a akcií Únie v oblasti zdravia; a poskytovanie technickej podpory pre vykonávanie právnych požiadaviek;
- c) podpora štúdií a analýz, posúdení vplyvu iných politických opatrení Únie na zdravie a poskytovanie vedeckých odporúčaní na podporu tvorby politiky založenej na dôkazoch;
- d) podpora skupín a komisií odborníkov, ktoré poskytujú poradenstvo, údaje a informácie na podporu tvorby a vykonávania politiky v oblasti zdravia vrátane následného hodnotenia vykonávania politik v oblasti zdravia;

- e) podpora národných kontaktných miest pri poskytovaní usmernení, informácií a pomoci súvisiacej s presadzovaním a vykonávaním právnych predpisov Únie v oblasti zdravia a programu;
 - f) prípadný audit a posudzovacia činnosť v súlade s právnymi predpismi Únie;
 - g) podpora pri vykonávaní a ďalšom rozvoji politiky a právnych predpisov Únie na kontrolu tabaku;
 - h) podpora vnútroštátnych systémov, pokiaľ ide o vykonávanie právnych predpisov o látkach ľudského pôvodu a presadzovanie udržateľného a bezpečného dodávania takýchto látok prostredníctvom činností na sieti;
 - i) podpora členských štátov pri posilňovaní administratívnych kapacít ich systémov zdravotnej starostlivosti prostredníctvom spolupráce a výmeny najlepších postupov;
 - j) podpora akcií na prenos poznatkov a spoluprácu na úrovni Únie s cieľom uľahčiť vnútroštátne reformné procesy zamerané na zvýšenie účinnosti, zlepšenie prístupnosti, udržateľnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a zároveň prepojiť dostupné finančné prostriedky Únie;
 - k) podpora budovania kapacít na investovanie do reforiem systému zdravotnej starostlivosti a ich realizácie vrátane strategického plánovania a prístupu k financovaniu z viacerých zdrojov.
9. Akcie zodpovedajúce cieľu stanovenému v článku 4 písm. i):
- a) podpora prenosu, prispôsobenia a zavádzania najlepších postupov a inovačných riešení so stanovenou pridanou hodnotou na úrovni Únie medzi členskými štátmi, a najmä poskytovanie pomoci prispôbenej jednotlivým členským štátom alebo skupinám členských štátov s najväčšími potrebami prostredníctvom financovania konkrétnych projektov vrátane twinningu, odborného poradenstva a partnerskej podpory;
 - b) podpora cezhraničnej spolupráce a partnerstiev, a to aj v cezhraničných regiónoch, s cieľom prenášať a šíriť inovačné riešenia;
 - c) podpora medziodvetvovej spolupráce a koordinácie;
 - d) podpora fungovania ERN a vytvárania a prevádzky nových nadnárodných sietí upravených v právnych predpisoch Únie v oblasti zdravia, ako aj podpora akcií členských štátov zameraných na koordináciu činností takýchto sietí s fungovaním vnútroštátnych zdravotníckych systémov;
 - e) ďalšia podpora zavádzania ERN v členských štátoch a ich posilňovania, okrem iného prostredníctvom priebežného posudzovania, monitorovania, hodnotenia a zlepšovania;
 - f) podpora vytvárania nových ERN s cieľom zahrnúť v prípade potreby zriedkavé, komplexné a málo rozšírené choroby a podpora spolupráce medzi jednotlivými ERN s cieľom riešiť multisystémové potreby vyplývajúce z málo rozšírených chorôb a zriedkavých chorôb a uľahčiť vytváranie diagonálnych sietí medzi rôznymi špecializáciami a disciplínami;
 - g) podpora členských štátov pri zlepšovaní a ďalšom rozvoji a zavádzaní registrov ERN;
 - h) konzultácie so zainteresovanými stranami.
10. Akcie zodpovedajúce cieľu stanovenému v článku 4 písm. j):
- a) podpora akcií prispievajúcich k cieľom programu, ktorý predstavila WHO ako riadiaci a koordinačný orgán pre zdravie v rámci OSN;
 - b) podpora spolupráce medzi inštitúciami Únie, agentúrami Únie a medzinárodnými organizáciami a sieťami, a podpora príspevku Únie ku globálnym iniciatívam;
 - c) podpora spolupráce s tretími krajinami v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje tento program;
 - d) podpora akcií na posilňovanie medzinárodného zblížovania v oblasti regulácie liekov a zdravotníckych pomôcok.
-

PRÍLOHA II

UKAZOVATELE HODNOTENIA PROGRAMU

Ukazovatele programu:

1. Plánovanie pripravenosti a reakcie Únie a členských štátov na závažné cezhraničné prípady ohrozenia zdravia
2. Prístup k centrálne povoleným liekom, napríklad počet existujúcich a nových povolení liekov na ojedinelé ochorenia, liekov na inovatívnu liečbu, liekov na pediatrické použitie alebo vakcín, v prípade neuspokojených potrieb
3. Počet akcií, ktoré prispievajú k znižovaniu odvrátiteľnej úmrtnosti v oblasti neprenosných chorôb a rizikových faktorov
4. Počet členských štátov vykonávajúcich najlepšie postupy v oblasti podpory zdravia, prevencie chorôb a znižovania nerovností v oblasti zdravia
5. Počet členských štátov zapojených do európskeho priestoru pre údaje týkajúce sa zdravia
6. Počet členských štátov so zlepšeným plánovaním pripravenosti a reakcie
7. Zaočkovanosť podľa veku v prípade ochorení, ktorým sa dá predchádzať očkovaním, ako sú osýpky, chrípka, HPV a COVID-19
8. Index kapacity laboratórií EÚ (EULabCap)
9. Vekovo štandardizovaná päťročná čistá miera prežitia v prípade detských onkologických ochorení podľa typu, veku, pohlavia a členského štátu (v rozsahu dostupných informácií)
10. Skriningové pokrytie v prípade programov skriningu rakoviny prsníka, krčka maternice a hrubého čreva a konečníka podľa typu, cieľovej populácie a členského štátu
11. Percentuálny podiel populácie zaregistrovanej v onkologických registroch a počet členských štátov, ktoré vykazujú informácie o štádiu rakoviny krčka maternice, prsníka, hrubého čreva a konečníka a detských onkologických ochorení pri stanovení diagnózy
12. Počet akcií zameraných na prevalenciu hlavných chronických ochorení podľa členského štátu, ochorenia, pohlavia a veku
13. Počet akcií zameraných na vekovú prevalenciu užívania tabaku, pokiaľ možno s rozlíšením podľa pohlavia
14. Počet akcií zameraných na prevalenciu škodlivého požívania alkoholu, pokiaľ možno s rozlíšením podľa pohlavia a veku
15. Počet prípadov nedostatku liekov v členských štátoch nahlásených prostredníctvom siete jednotných kontaktných miest
16. Počet akcií zameraných na zvýšenie bezpečnosti a kontinuity globálnych dodávateľských reťazcov a na riešenie závislosti od dovozu z tretích krajín pri výrobe základných účinných farmaceutických látok a liekov v Únii
17. Počet auditov vykonaných v Únii a v tretích krajinách s cieľom zabezpečiť správnu výrobnú prax a dobrú klinickú prax (kontrola Únie)
18. Spotreba antimikrobiálnych látok na systémové použitie (ATC skupina J01) na členský štát
19. Počet jednotiek zdravotnej starostlivosti zapojených do ERN a počet pacientov, ktorí boli diagnostikovaní a liečení členmi ERN
20. Počet spoločne vyhotovených správ o hodnotení zdravotníckej technológie
21. Počet hodnotení vplyvu politík Únie na zdravie
22. Počet akcií zameraných na boj proti prenosným chorobám
23. Počet akcií zameraných na environmentálne rizikové faktory pre zdravie

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2021/523**z 24. marca 2021,****ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 173 a článok 175 tretí odsek,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Pandémia ochorenia COVID-19 predstavuje obrovský šok pre svetové hospodárstvo a hospodárstvo Únie a má závažný vplyv na sociálny na hospodársky život vo všetkých členských štátoch a regiónoch. V dôsledku opatrení potrebných na zamedzenie jej šírenia v Únii výrazne poklesla hospodárska činnosť. Očakáva sa, že HDP Únie v roku 2020 klesne približne o 7,4 %, čo je oveľa hlbší prepad ako počas finančnej krízy v roku 2009. Investičná činnosť výrazne poklesla. Je potrebné riešiť slabé miesta, ako je nadmerné spoliehanie sa na nediverzifikované externé zdroje dodávok a nedostatok kritickej infraštruktúry, najmä v prípade malých a stredných podnikov (ďalej len „MSP“) vrátane mikropodnikov, napríklad diverzifikáciou a posilnením strategických hodnotových reťazcov, s cieľom zlepšiť reakciu Únie na núdzové situácie, ako aj odolnosť celého hospodárstva, pričom sa zachová jeho otvorenosť voči hospodárskej súťaži a obchodu v súlade s jeho pravidlami. Hoci ešte pred pandémiou bolo možné v Únii pozorovať zlepšovanie pomeru investícií k HDP, toto zlepšenie nezodpovedalo očakávaniam v období výraznej obnovy a nepostačovalo na kompenzáciu nedostatku investícií po kríze v roku 2009. Dôležitejšie je však to, že súčasná úroveň investícií a investičné prognózy nepokrývajú potreby štrukturálnych investícií Únie na reštart a udržanie dlhodobého rastu vzhľadom na technologické zmeny a globálnu konkurencieschopnosť vrátane inovácií, zručností, infraštruktúry, MSP a potrebu riešiť kľúčové spoločenské výzvy, ako je udržateľnosť a starnutie obyvateľstva. V záujme dosiahnutia cieľov politiky Únie a na zabezpečenie rýchlejšej, udržateľnej, inkluzívnej, trvalej a zdravej obnovy hospodárstva je preto potrebná podpora na riešenie zlyhaní trhu a suboptimálnych investičných situácií a na zníženie nedostatku investícií v cieľových sektoroch.
- (2) V hodnoteniach sa zdôrazňuje, že rôznorodosť finančných nástrojov vo viacročnom finančnom rámci na roky 2014 – 2020 viedla k určitej duplicitě ich uplatňovania. Ťažkosť spôsobovala aj sprostredkovateľom a konečným prijímateľom, ktorí sa museli vysporiadať s rôznymi pravidlami v oblasti oprávnenosti a vykazovania. Absencia kompatibilných pravidiel tiež neumožňovala kombinovať viaceré fondy Únie, hoci by to prospelo ako podpora projektov, ktoré potrebovali rôzne druhy financovania. V záujme efektívnejšie fungujúcej podpory v prospech konečných prijímateľov integrovaním a zjednodušením možností financovania v rámci jediného systému rozpočtovej záruky, čím sa posilní vplyv podpory Únie a zároveň sa znížia náklady pre rozpočet Únie, by sa mal preto vytvoriť jediný fond, Fond InvestEU, ktorý bude vychádzať aj zo skúseností s Európskym fondom pre strategické investície (EFSI) zriadeným v rámci Investičného plánu pre Európu.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 364, 28.10.2020, s. 139.

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 9. marca 2021 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady zo 17. marca 2021.

- (3) V posledných rokoch Únia prijala ambiciózne stratégie na dobudovanie vnútorného trhu a na stimuláciu udržateľného a inkluzívneho rastu a tvorby pracovných miest. Medzi takéto stratégie patrí „Európa 2020: stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu“ z 3. marca 2010, „Akčný plán na vybudovanie únie kapitálových trhov“ z 30. septembra 2015, „Kruh sa uzatvára – Akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo“ z 2. decembra 2015, „Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu“ z 20. júla 2016, „Stratégia pre Európu v oblasti kozmického priestoru“ z 26. októbra 2016, „balík opatrení v oblasti čistej energie pre všetkých Európanov“ z 30. novembra 2016, „Akčný plán v oblasti európskej obrany“ z 30. novembra 2016, „Zriadenie Európskeho obranného fondu“ zo 7. júna 2017, „Medziinštitucionálne vyhlásenie Európskeho piliera sociálnych práv“ z 13. decembra 2017, „Nová európska stratégia pre kultúru“ z 22. mája 2018, „európska zelená dohoda“ z 11. decembra 2019, „Investičný plán európskej zelenej dohody“ zo 14. januára 2020, „Silná sociálna Európa pre spravodlivé transformácie“ zo 14. januára 2020, stratégia pre „Formovanie digitálnej budúcnosti Európy“, „Európska stratégia v oblasti údajov“ a biela kniha „O umelej inteligencii - Európsky prístup k excelentnosti a dôvere“ z 19. februára 2020, „Nová priemyselná stratégia pre Európu“ z 10. marca 2020 a „Stratégia pre MSP pre zelenú a digitálnu Európu“ z 10. marca 2020. Fond InvestEU by mal využívať a podporovať synergiu týchto navzájom sa posilňujúcich stratégií poskytovaním podpory pre investície a prístupu k financovaniu. Okrem toho prijala Únia nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 ⁽³⁾.
- (4) Na úrovni Únie poskytuje európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík rámec na identifikáciu národných reformných priorít a monitorovanie ich vykonávania. Na podporu uvedených reformných priorít členské štáty v prípade potreby v spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi vypracujú vlastné viacročné národné investičné stratégie. Uvedené stratégie by mali predložiť spolu s ročným národným programom reforiem ako prehľad a prostriedok koordinácie prioritných investičných projektov, ktoré majú byť podporené finančnými prostriedkami členského štátu, Únie alebo oboch. Uvedené stratégie by mali konzistentne využívať financovanie Únie a z finančnej podpory, najmä z európskych štrukturálnych a investičných fondov, Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 ⁽⁴⁾ a Programu InvestEU, vytážiť čo najväčšiu pridanú hodnotu.
- (5) Fond InvestEU by mal prispieť k zvýšeniu konkurencieschopnosti a sociálno-ekonomickej konvergencie a súdržnosti Únie, a to aj v oblasti inovácií a digitalizácie, k efektívnemu využívaniu zdrojov v súlade s obehovým hospodárstvom, k udržateľnosti a inkluzívnosti hospodárskeho rastu Únie a k sociálnej odolnosti a integrácii kapitálových trhov Únie, a to aj riešeniami na odstránenie roztrieštenosti kapitálových trhov Únie a na diverzifikáciou zdrojov financovania pre podniky Únie. Na tieto účely by sa z Fondu InvestEU mali podporovať projekty, ktoré sú technicky a ekonomicky životaschopné, a to tak, že fond bude slúžiť ako rámec pre využívanie dlhových nástrojov, nástrojov na zdieľanie rizika a kapitálových a kvázi kapitálových nástrojov, ktoré sa podľa relevantnosti budú opierať o záruku z rozpočtu Únie a o finančné príspevky implementujúcich partnerov. Fond InvestEU by mal byť založený na dopyte a zároveň sa zameriavať na zaistenie dlhodobých strategických prínosov vo vzťahu ku kľúčovým oblastiam politiky Únie, ktoré by inak neboli financované dostatočne alebo vôbec, čím by sa prispelo k dosahovaniu politických cieľov Únie. Podpora z Fondu InvestEU by mala zahŕňať širokú škálu sektorov a regiónov, ale mala by sa vyhýbať nadmernej odvetvovej alebo geografickej koncentrácii a mala by uľahčiť prístup k financovaniu projektov pozostávajúcich z partnerských subjektov vo viacerých regiónoch Únie vrátane projektov, ktorými sa podporuje rozvoj sietí, klastrov a centier digitálnych inovácií.
- (6) Kultúrny a kreatívny priemysel sú kľúčovými ako aj rýchlo sa rozvíjajúcimi odvetvami v Únii, ktoré môžu zohrávať významnú úlohu pri zaisťovaní udržateľnej obnovy pričom súčasnej tvorbe tak ekonomickej, ako aj kultúrnej hodnoty z hľadiska duševného vlastníctva a individuálnej tvorivosti. Obmedzenia sociálnych kontaktov zavedené počas krízy spôsobenej ochorením COVID-19 však mali výrazný negatívny hospodársky vplyv na uvedené odvetvia. Navyše nehmotná povaha statkov v uvedených odvetviach obmedzuje prístup MSP a organizácií z uvedených odvetví k súkromným finančným prostriedkom, ktoré sú nevyhnutné na to, aby mohli investovať, rásť a súťažiť na medzinárodnej úrovni. Program InvestEU by mal naďalej uľahčovať prístup k financovaniu pre MSP

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

a organizácie uvedených odvetví. Kultúrny, kreatívny a audiovizuálny priemysel a médiá sú základom slobody slova a kultúrnej rozmanitosti a budovania súdržnej demokratickej spoločnosti v digitálnej ére, a neoddeliteľnou súčasťou našej zvrchovanosti a autonómie. Investícia do uvedených odvetví by rozhodla o ich konkurencieschopnosti a ich dlhodobej schopnosti produkovať a šíriť kvalitný obsah širokému publiku za hranicami štátov, s ohľadom na pluralitu a slobodu slova.

- (7) S cieľom podporiť udržateľný a inkluzívny rast, investície a zamestnanosť, a tým prispieť k zlepšeniu životných podmienok, spravodlivejšiemu rozdeleniu príjmov a väčšej hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v Únii by sa z Fondu InvestEU mali podporovať investície do hmotných a nehmotných statkov, ako aj do kultúrneho dedičstva. Projekty financované z Fondu InvestEU by mali vyhovovať environmentálnym a sociálnym normám Únie vrátane pracovnoprávných noriem. Intervencie z Fondu InvestEU by mali dopĺňať podporu Únie, ktorá sa poskytuje vo forme grantov.
- (8) Únia potvrdila ciele stanovené v Agende 2030 Organizácie Spojených národov pre udržateľný rozvoj (ďalej len „Agenda 2030“), svoje ciele udržateľného rozvoja a Parížsku dohodu prijatú na základe Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy ^(*) (Parížska dohoda), ako aj sendaiský rámec pre znižovanie rizika katastrof na roky 2015 – 2030. V záujme dosiahnutia uvedených cieľov vrátane cieľov stanovených v rámci environmentálnej politiky Únie treba zásadne zintenzívniť kroky zamerané na udržateľný rozvoj. Pri koncipovaní Fondu InvestEU by preto mali dominovať zásady udržateľného rozvoja.
- (9) Program InvestEU by mal prispievať k budovaniu systému udržateľných financií v Únii, ktorý bude podporovať presmerovanie súkromného kapitálu na udržateľné investície v súlade s cieľmi stanovenými v oznámení Komisie z 8. marca 2018 s názvom „Akčný plán: Financovanie udržateľného rastu“ a v oznámení Komisie zo 14. januára 2020 o Investičnom pláne európskej zelenej dohody.
- (10) Vzhľadom na význam boja proti zmene klímy v súlade so záväzkami Únie vykonávať Parížsku dohodu a záväzok plniť ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja, ako aj cieľ klimatickej neutrality EÚ do roku 2050 a nové ciele Únie v oblasti klímy do roku 2030 by opatrenia podľa tohto nariadenia mali prispieť k dosiahnutiu cieľa vynaložiť 30 % všetkých výdavkov VFR na zohľadňovanie cieľov v oblasti klímy a ambície, aby 7,5 % rozpočtu odrážalo výdavky na biodiverzitu v roku 2024 a 10 % v rokoch 2026 a 2027, pričom sa zohľadní existujúce prekrývanie sa cieľov v oblasti klímy s cieľmi v oblasti biodiverzity. Predpokladá sa, že akcie v rámci Programu InvestEU prispievajú k plneniu cieľov v oblasti klímy aspoň 30 % celkového finančného krytia tohto programu.
- (11) Príspevok Fondu InvestEU k dosahovaniu cieľov v oblasti klímy sa bude sledovať prostredníctvom systému Únie na sledovanie plnenia cieľov v oblasti klímy, ktorý vytvorí Komisia v spolupráci s potenciálnymi implementujúcimi partnermi, pričom na určenie toho, či je hospodárska činnosť environmentálne udržateľná, sa budú primeraným spôsobom uplatňovať kritériá stanovené v nariadení (EÚ) 2020/852. Program InvestEU by mal prispievať aj k implementácii iných rozmerov týkajúcich sa cieľov v oblasti udržateľného rozvoja.
- (12) Podľa správy Svetového ekonomického fóra o globálnych rizikách z roku 2018 sa päť z desiatich najzávažnejších rizík pre svetové hospodárstvo týka životného prostredia. Patrí k nim znečistenie ovzdušia, pôdy, vnútrozemských vôd a oceánov, extrémne poveternostné javy, strata biodiverzity, neúspešné pokusy o zmiernenie zmeny klímy a adaptácie na ňu. Environmentálne zásady sú pevne zakotvené v zmluvách a mnohých politikách Únie. Pri operáciách spojených s Fondom InvestEU by sa preto malo presadzovať hľadisko environmentálnych cieľov. Súčasťou prípravy a realizácie investícií by sa mala stať ochrana životného prostredia, prevencia a riadenie

(*) Ú. v. EÚ L 282, 19.10.2016, s. 4.

súvisiacich rizík. Únia by mala sledovať aj svoje výdavky súvisiace s biodiverzitou a riadením znečisťovania ovzdušia s cieľom plniť oznamovacie povinnosti podľa Dohovoru o biologickej diverzite ⁽⁶⁾ a podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 ⁽⁷⁾. Investície pridelené na ciele environmentálnej udržateľnosti by sa preto mali sledovať pomocou spoločných metodík, ktoré neodporujú metodikám vypracovaným v rámci iných programov Únie a ktoré sa na klímu, biodiverzitu a riadenie znečisťovania ovzdušia uplatnia tak, aby bolo možné posúdiť individuálne aj kombinované vplyvy investícií na hlavné zložky prírodného kapitálu, a to ovzdušia, vody, pôdy a biodiverzity.

- (13) Implementujúci partner by mal preverovať investičné projekty, ktoré dostávajú značnú podporu Únie, najmä v oblasti infraštruktúry, s cieľom určiť, či majú environmentálny, klimatický alebo sociálny vplyv. Investičné projekty, ktoré majú takýto vplyv, by mali podliehať preverovaniu udržateľnosti v súlade s usmerneniami, ktoré by mala vypracovať Komisia v úzkej spolupráci s potenciálnymi implementujúcimi partnermi v rámci Programu InvestEU. V týchto usmerneniach by sa mali vhodne použiť kritériá stanovené v nariadení (EÚ) 2020/852 s cieľom určiť, či je hospodárska činnosť environmentálne udržateľná a spĺňa aj zásadu „výrazne nenarušiť“, a či je v súlade s usmerneniami vypracovanými pre iné programy Únie. V súlade so zásadou proporcionality by takéto usmernenia mali zahŕňať primerané ustanovenia na zabránenie zbytočnej administratívnej záťaži a projekty, ktoré nedosahujú určitý rozsah, ktorý sa má vymedziť v usmernení, by sa z hľadiska udržateľnosti mali z preverovania vylúčiť. Ak implementujúci partner dospeje k záveru, že preverovanie udržateľnosti sa nemusí vykonať, mal by investičnému výboru zriadenému pre Fond InvestEU (ďalej len „investičný výbor“) poskytnúť príslušné odôvodnenie. Operácie, ktoré nie sú v súlade s dosahovaním cieľov v oblasti klímy, by nemali byť oprávnené na podporu podľa tohto nariadenia.
- (14) Nízke miery investícií do infraštruktúry v Únii počas finančnej krízy a znova počas krízy spôsobenej ochorením COVID-19 oslabil schopnosť Únie posilniť udržateľný rast, jej úsilie o klimatickú neutralitu, jej konkurencieschopnosť, konvergenciu a tvorbu pracovných príležitostí. Vytvára sa tým aj riziko konsolidácie nerovných a rozdielov a nerovností v rámci členských štátov a medzi nimi, čo má vplyv na dlhodobý rozvoj na úrovni Únie, vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni. Rozsiahle investície do infraštruktúry Únie, najmä pokiaľ ide o prepojenosť a energetickú efektívnosť a vytvorenie jednotného európskeho dopravného priestoru, majú zásadný význam pre dosiahnutie cieľov Únie v oblasti udržateľnosti vrátane záväzkov Únie v oblasti cieľov udržateľného rozvoja a cieľov v oblasti energetiky a klímy do roku 2030. Podpora z Fondu InvestEU by sa preto mala zameriavať na investície do dopravy, energetiky vrátane energetickej efektívnosti a obnoviteľných zdrojov energie a iných bezpečných a udržateľných nízkoemisných zdrojov energie, environmentálnej infraštruktúry, infraštruktúry súvisiacej s opatreniami v oblasti klímy, námornej infraštruktúry a digitálnej infraštruktúry vrátane rýchleho a ultrarýchleho širokopásmového pripojenia v celej Únii s cieľom urýchliť digitálnu transformáciu hospodárstva Únie. V rámci Programu InvestEU by sa mali uprednostňovať oblasti s nedostatočnou úrovňou investícií, ktoré potrebujú dodatočné investície. S cieľom dosiahnuť maximálny vplyv a pridanú hodnotu financovania z prostriedkov Únie je vhodné podporovať efektívny investičný proces, ktorý umožní zviditeľnenie databázy projektov a maximálne zvýšenie synergie v rámci relevantných programov Únie napríklad v oblasti dopravy, energetiky a digitalizácie.

So zreteľom na hrozby pre bezpečnosť a ochranu by investičné projekty s podporou Únie mali obsahovať opatrenia na posilnenie odolnosti infraštruktúry vrátane jej údržby a bezpečnosti a mali by zohľadňovať zásady ochrany občanov na verejných priestranstvách. To by malo dopĺňať úsilie ďalších fondov Únie, ako napríklad Európskeho fondu regionálneho rozvoja, z ktorého sa poskytuje podpora bezpečnostným zložkám investícií do infraštruktúry na verejných priestranstvách, v doprave, energetike a inej kritickej infraštruktúre.

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 309, 13.12.1993, s. 3.

⁽⁷⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 zo 14. decembra 2016 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa mení smernica 2003/35/ES a zrušuje smernica 2001/81/ES (Ú. v. EÚ L 344, 17.12.2016, s. 1).

- (15) Program InvestEU by mal podľa potreby prispievať k cieľom smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 ⁽⁸⁾ a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 ⁽⁹⁾, ako aj podporovať energetickú efektívnosť pri investičných rozhodnutiach.
- (16) Skutočná multimodálnosť je príležitosťou na vytvorenie efektívnej dopravnej siete šetrnej k životnému prostrediu, ktorá bude využívať maximálny potenciál všetkých dopravných prostriedkov a vytvárať ich synergiu. Program InvestEU by mal podporovať investície do multimodálnych dopravných uzlov, ktoré napriek svojmu významnému hospodárskemu potenciálu a zdôvodneniam projektov predstavujú významné riziko pre súkromných investorov. Program InvestEU by mal prispievať aj k rozvoju a zavádzaniu inteligentných dopravných systémov (IDS). Program InvestEU by mal pomôcť vystupňovať úsilie pri navrhovaní a uplatňovaní technológií, ktoré pomôžu zvýšiť bezpečnosť vozidiel a cestnej infraštruktúry.
- (17) Program InvestEU by mal prispievať k politikám Únie týkajúcim sa morí a oceánov prípravou projektov a podnikov v oblasti modrého hospodárstva a zásad udržateľného financovania modrého hospodárstva. To môže zahŕňať intervencie v oblasti námorného podnikania a priemyslu, inovatívneho a konkurencieschopného námorného odvetvia, ako aj energie z obnoviteľných morských zdrojov a obehového hospodárstva.
- (18) Hoci sa úroveň celkových investícií v Únii pred krízou spôsobenou ochorením COVID-19 zvýšila, investície do rizikovejších aktivít, ako je výskum a inovácie, ostali nedostatočné a v súčasnosti sa predpokladá, že ich kríza výrazne zasiahla. Výskum a inovácie zohrávajú rozhodujúcu úlohu pri prekonávaní krízy, upevňovaní odolnosti Únie pri riešení budúcich výziev a tvorbe potrebných technológií na realizáciu politík a cieľov Únie. Fond InvestEU by mal prispievať k dosiahnutiu celkového cieľa investovať aspoň 3 % HDP Únie do výskumu a inovácií. Dosiagnutie uvedeného cieľa si bude vyžadovať, aby členské štáty a súkromný sektor pristúpili k vlastným posilneným investičným opatreniam v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, s cieľom predísť nedostatku investícií do výskumu a inovácií, ktorý škodí priemyselnej a hospodárskej konkurencieschopnosti Únie a znižuje kvalitu života jej občanov. Fond InvestEU by mal poskytnúť vhodné finančné produkty, ktoré obsiahnu rôzne štádiá inovačného cyklu a širokú škálu zainteresovaných strán, a to najmä s cieľom umožniť skvalitňovanie a komerčné zavádzanie riešení v Únii, aby sa zabezpečila ich konkurencieschopnosť na svetových trhoch a podporila excelentnosť Únie v oblasti udržateľných technológií na svetovej úrovni v synerгии s programom Horizont Európa, ktorý sa má zriadiť nariadením Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inováciu, ktorým sa ustanovujú pravidlá pre účasť a šírenie a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a (EÚ) č. 1291/2013 (ďalej len „nariadenie o programe Horizont Európa“) ako aj s Európskou radou pre inováciu. V tejto súvislosti by skúsenosti získané s finančnými nástrojmi ako InnovFin – finančné prostriedky EÚ pre inovátorov využívané v rámci programu Horizont 2020 na uľahčenie a urýchlenie prístupu inovačných podnikov k financovaniu – mali slúžiť ako pevný základ pre poskytovanie tejto cieľovej podpory.
- (19) Cestovný ruch vrátane stravovacích a ubytovacích služieb je pre hospodárstvo Únie oblasťou veľkého významu a v súčasnosti zažíva mimoriadne prudký pokles v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19. Uvedený pokles poškodzuje najmä MSP a rodinné podniky a spôsobuje rozsiahlu nezamestnanosť. Program InvestEU by mal prispieť k posilneniu obnovy, dlhodobej konkurencieschopnosti a udržateľnosti tohto odvetvia a jeho hodnotových reťazcov podporou operácií na pomoc udržateľnému, inovačnému a digitálnemu cestovnému ruchu vrátane inovačných opatrení na zníženie klimatickej a environmentálnej stopy tohto odvetvia.

⁽⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

⁽⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

- (20) Významné úsilie je naliehavo potrebné v súvislosti s investovaním do digitálnej transformácie a s jej posilnením, ako aj s distribúciou jej prínosov tak, aby bola na prospech všetkým občanom a podnikom v Únii. Silný politický rámec stratégie digitálneho jednotného trhu by teraz mali nasledovať podobne ambiciózne investície vrátane investícií do umelej inteligencie v súlade s programom Digitálna Európa, ktorý sa má zriadiť nariadením Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje program Digitálna Európa a ktorým sa zrušuje rozhodnutie (EÚ) 2015/2240.
- (21) MSP predstavujú viac než 99 % podnikov v Únii a ich hospodárska hodnota je významná a kľúčová. Keďže sa považujú za vysokorizikové a nedisponujú dostatočnými zábezpekami, nemajú ľahký prístup k financovaniu. Ďalšie výzvy vyplývajú z potreby MSP a podnikov sociálneho hospodárstva zachovať si konkurencieschopnosť účasťou na aktivitách v oblasti digitalizácie, internacionalizácie, transformácie podľa zásad obehového hospodárstva a inovácií a zvyšovania úrovne zručností svojich zamestnancov. Kríza spôsobená ochorením COVID-19 zvlášť negatívne zasiahla MSP. Navyše MSP a podniky sociálneho hospodárstva majú v porovnaní s väčšími podnikmi prístup len k obmedzenému počtu zdrojov financovania, pretože zvyčajne neemitujú dlhopisy a na burzu a k veľkým inštitucionálnym investorom majú len obmedzený prístup. Pre MSP a podniky sociálneho hospodárstva sú čoraz bežnejšie inovačné riešenia, ako napríklad predaj obchodných podielov alebo akcií podniku jeho zamestnancom. Prístup k financiám je ešte zložitejší v prípade tých MSP, ktoré podnikajú s nehmotnými statkami. MSP v Únii vo veľkej miere závisia od bánk a dlhového financovania vo forme kontokorentných úverov, bankových úverov alebo lízingu. Podpora MSP, ktoré sa stretávajú s uvedenými výzvami, uľahčením ich prístupu k financovaniu a poskytnutím väčšieho počtu zdrojov financovania je potrebná na posilnenie schopnosti financovať svoj vznik, rast, inováciu a udržateľný rozvoj, zabezpečiť si konkurencieschopnosť a odolávať hospodárskym otrasom zvyšovaním odolnosti hospodárstva a finančného systému počas hospodárskych poklesov a zachovanie schopnosti MSP vytvárať pracovné príležitosti a dobrú životnú úroveň. Týmto nariadením sa takisto dopĺňajú iniciatívy, ktoré sa už realizujú v rámci plánu na vytvorenie únie kapitálových trhov.

Fond InvestEU by mal preto vychádzať z úspešných programov Únie, ako je napríklad Program pre konkurencieschopnosť podnikov a MSP (COSME); poskytovať podporu digitálnym začínajúcim podnikom a inovačným MSP, aby mohli lepšie konkurovať a rozširovať sa; poskytovať prevádzkový kapitál a investície počas celého životného cyklu podniku; finančné prostriedky na operácie spojené s prenájomom a možnosť zamerať sa na konkrétne vybrané finančné produkty. Mal by takisto maximalizovať kapacitu verejných/súkromných investičných fondov, ako je napríklad fond na investovanie do prvotných verejných ponúk akcií MSP na podporu MSP nasmerovaním väčšieho objemu súkromného a verejného kapitálu.

- (22) Ako sa uvádza v diskusnom dokumente Komisie o sociálnom rozmere Európy z 26. apríla 2017, oznámení o Európskom pilieri sociálnych práv, rámci Únie pre Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a oznámení o silnej sociálnej Európe pre spravodlivé transformácie zo 14. januára 2020, kľúčovou prioritou Únie, ktorá má prispieť k riešeniu nerovnosti a posilneniu politík sociálneho začleňovania v Európe, je budovanie inkluzívnejšej a spravodlivejšej Únie. Nerovnosť príležitostí má vplyv najmä na prístup k vzdelávaniu, odbornej príprave, kultúre, zamestnanosti, zdravotnej starostlivosti a sociálnym službám. Investíciami do hospodárstva, ktoré sa vyznačuje spoločenským a ľudským kapitálom, zručnosťami, ako aj integráciou zraniteľných populácií do spoločnosti, možno zvýšiť príležitosti pre hospodárstvo, najmä ak sú koordinované na úrovni Únie. Kríza spôsobená ochorením COVID-19 odhalila značnú potrebu investícií do sociálnej infraštruktúry. Fond InvestEU by sa mal využívať ako podpora investícií do vzdelávania a odbornej prípravy vrátane rekvalifikácie a zvyšovania kvalifikácie pracovníkov, a to aj v regiónoch závislých od hospodárstva náročného na uhlík, ktoré sú postihnuté štrukturálnou transformáciou na nízkouhlíkové hospodárstvo. Mal by sa využívať ako podpora projektov s pozitívnym vplyvom na spoločnosť, ktoré posilňujú sociálne začleňovanie pomocou pri zvyšovaní zamestnanosti vo všetkých regiónoch, najmä nekvalifikovaných a dlhodobo nezamestnaných, a zlepšovaní situácie, pokiaľ ide o rodovú rovnosť, rovnosť príležitostí, nediskrimináciu, prístupnosť, solidaritu medzi generáciami, zdravotnú starostlivosť a sociálne služby, sociálne bývanie, bezdomovecstvo, digitálnu integráciu, rozvoj komunit, úlohu a miesto mladých ľudí v spoločnosti, ako aj o zraniteľné osoby vrátane štátnych príslušníkov tretích krajín. Program InvestEU by mal podporovať aj európsku kultúru a tvorivosť, ktorá má sociálny cieľ.

- (23) Kríza spôsobená ochorením COVID-19 mala mimoriadne závažný vplyv na ženy, a to tak zo sociálneho, ako aj z hospodárskeho hľadiska. Preto by mal Program InvestEU prispievať k dosahovaniu politik Únie v oblasti rovnosti medzi ženami a mužmi okrem iného riešením digitálnej priepasti medzi nimi a podporou tvorivosti žien a podnikateľského potenciálu.
- (24) S cieľom reagovať na negatívne účinky hlbokých premien, ktoré v nasledujúcom desaťročí čakajú na spoločnosť v Únii a trh práce, treba investovať do ľudského kapitálu, sociálnej infraštruktúry, mikrofinancií, etických financií, financií pre sociálne podniky a nových obchodných modelov sociálneho hospodárstva vrátane investícií so sociálnym dosahom a sociálne motivovaného obstarávania. Prostredníctvom Programu InvestEU by sa mal posilniť vznikajúci ekosystém sociálneho trhového hospodárstva na zvýšenie ponuky financovania pre mikropodniky, sociálne podniky a inštitúcie sociálnej solidarity, aby sa uspokojil dopyt tých, ktorí ich potrebujú najviac. Pracovná skupina na vysokej úrovni pre investovanie do sociálnej infraštruktúry v Európe v januári 2018 vo svojej správe s názvom „Podpora investícií do sociálnej infraštruktúry v Európe“ pre obdobie 2018 – 2030 identifikovala celkový deficit investícií do sociálnej infraštruktúry a služieb vrátane vzdelávania, odbornej prípravy, zdravotnej starostlivosti a bývania vo výške najmenej 1,5 bilióna EUR. To si vyžiada podporu aj na úrovni Únie. Mala by sa preto využiť spoločná sila kapitálu z verejných, komerčných a filantropických zdrojov, ako aj podpora zo strany nadácií a alternatívnych poskytovateľov finančných služieb, ako sú etické, sociálne a udržateľné subjekty, na podporu rozvoja hodnotových reťazcov sociálneho trhového hospodárstva a zvýšenie odolnosti Únie.
- (25) V hospodárskej kríze spôsobenej pandémiou ochorenia COVID-19 nie je trhová distribúcia zdrojov v plnej miere efektívna a vnímané riziko výrazne oslabuje tok súkromných investícií. Za takýchto okolností je mimoriadne dôležitá kľúčová funkcia Fondu InvestEU, pokiaľ ide o ekonomicky životaschopné projekty zamerané na znižovanie rizík v prospech súkromných finančných prostriedkov, okrem iného s cieľom zabrániť riziku asymetrickej obnovy. Program InvestEU by mal byť schopný poskytovať významnú podporu spoločnostiam, najmä MSP a mikropodnikom vo fáze obnovy, a to vrátane kapitálovej podpory pre MSP, ktoré boli negatívne zasiahnuté krízou spôsobenou ochorením COVID-19 a ktoré neboli na konci roka 2019 v ťažkostiach, pokiaľ ide o štátnu pomoc, a zároveň zabezpečiť silné zameranie investorov na strednodobé a dlhodobé politické priority Únie, ako je napríklad Európska zelená dohoda, investičný plán Európskej zelenej dohody, stratégia pre formovanie digitálnej budúcnosti Európy, nová priemyselná stratégia pre Európu, európska stratégia pre MSP a silná sociálna Európa pre spravodlivé transformácie, so zreteľom na zásadu „výrazne nenarušiť“. Mala by sa tým výrazne zvýšiť kapacita Skupiny Európskej investičnej banky (EIB), národných podporných bánk a inštitúcií, ako aj iných implementujúcich partnerov na preberanie rizika pri podpore obnovy hospodárstva.
- (26) Hlboký pokles HDP Únie v dôsledku krízy spôsobenej ochorením COVID-19 bude mať neodvratný sociálny vplyv. Pandémia ochorenia COVID-19 ukázala potrebu urýchlene a efektívne riešiť strategicky slabé miesta s cieľom zlepšiť reakciu Únie na núdzovú situáciu, ako aj odolnosť a udržateľnosť celého hospodárstva. Len odolné, udržateľné, inkluzívne a integrované hospodárstvo Únie môže zachovať integritu vnútorného trhu a rovnaké podmienky aj pre členské štáty a regióny, ktoré sú postihnuté najviac.
- (27) Fond InvestEU by mal fungovať v rámci štyroch segmentov politiky, ktoré sú vyjadrením kľúčových priorít politiky Únie, a to udržateľná infraštruktúra; výskum, inovácia a digitalizácia; MSP a sociálne investície a zručnosti.
- (28) Hoci by sa segment politiky pre MSP mal v prvom rade zameriavať na podporu MSP, mali by v ňom byť oprávnené aj malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou. Podniky so strednou trhovou kapitalizáciou by mali byť oprávnené na podporu v ďalších troch segmentoch politiky.
- (29) Ako sa uvádza v Európskej zelenej dohode a v investičnom pláne Európskej zelenej dohody, má sa zaviesť Mechanizmus spravodlivej transformácie s cieľom riešiť sociálne, hospodárske a environmentálne dôsledky spojené s dosahovaním cieľa Únie v oblasti klímy do roku 2030 a klimatickej neutrality do roku 2050. Uvedený mechanizmus by tvorili tri piliere, a to Fond na spravodlivú transformáciu, ktorý sa má zriadiť nariadením Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu (ďalej len „nariadenie o Fonde na spravodlivú transformáciu“) (1. pilier), osobitná schéma na spravodlivú transformáciu v rámci Programu InvestEU (2. pilier) a úverový nástroj pre verejný sektor, ktorý sa má zriadiť nariadením Európskeho parlamentu a Rady o úverovom nástroji pre verejný sektor v rámci Mechanizmu spravodlivej transformácie (ďalej len „nariadenie o úverovom nástroji pre verejný sektor na obdobie 2021-2027“) (3. pilier). Uvedený mechanizmus by

mal byť zameraný na regióny najviac postihnuté transformáciou vzhľadom na ich závislosť od fosílnych palív vrátane uhlia, rašeliny a roponosnej bridlice alebo priemyselných procesov náročných na skleníkové plyny, a ktoré majú menej možností na financovanie potrebných investícií. Schéma na spravodlivú transformáciu by mala tiež poskytovať podporu na financovanie vytvárania investícií v prospech území zapojených do spravodlivej transformácie. Poradenské centrum InvestEU by malo príslušným územiám poskytnúť možnosť využívať technickú pomoc.

- (30) Na vykonávanie 2. piliera v rámci Mechanizmu spravodlivej transformácie by sa mala vo všetkých segmentoch politiky zriadiť osobitná schéma pre spravodlivú transformáciu v rámci Programu InvestEU, ktorá by podporovala dodatočné investície v prospech území určených v plánoch spravodlivej transformácie územia zriadených v súlade s nariadením o Fonde na spravodlivú transformáciu. Uvedená schéma by mala umožňovať investície do širokej škály projektov v súlade s oprávnenosťou kritérií Programu InvestEU. Touto schémou sa môžu podporovať projekty na územiach určených v plánoch spravodlivej transformácie alebo projekty, ktoré prinášajú prospech týmto územiám, aj ak sa neuskutočňujú na samotných územiach, ale len v prípade, že majú kľúčový význam pre transformáciu v týchto územiach.
- (31) Malo byť možné podporovať strategické investície vrátane dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu v rámci akéhokoľvek segmentu politiky, najmä vzhľadom na ekologickú a digitálnu transformáciu a potrebu posilniť konkurencieschopnosť a odolnosť, podporiť podnikanie a tvorbu pracovných miest a posilniť strategické hodnotové reťazce.
- (32) Každý segment politiky by mali tvoriť dve zložky, t. j. zložka v zodpovednosti EÚ a zložka v zodpovednosti členských štátov. Zo zložky v zodpovednosti EÚ by mali proporcionálne riešiť zlyhania trhu alebo suboptimálne investičné pomery týkajúce sa celej Únie alebo konkrétnych členských štátov. Podporené operácie by mali mať jednoznačnú pridanú hodnotu pre Úniu. Zložka v zodpovednosti členských štátov by mala členským štátom, ako aj regionálnym orgánom prostredníctvom ich členského štátu poskytnúť možnosť prispieť svojím dielom zdrojov z fondov v rámci zdieľaného riadenia k tvorbe rezerv na záruku EÚ, aby záruku EÚ mohli využívať na operácie financovania alebo investičné operácie s cieľom riešiť špecifické zlyhania trhu alebo suboptimálne investičné situácie na vlastných územiach, ako sa stanoví v dohode o príspevku, a to aj v zraniteľných a vzdialených oblastiach, akými sú napríklad najvzdialenejšie regióny Únie, v záujme plnenia cieľov fondov v rámci zdieľaného riadenia. Zložka v zodpovednosti členských štátov by tiež mala dať členským štátom možnosť prispieť ďalšími dodatočnými sumami vrátane tých, ktoré boli sprístupnené podľa nariadenia (EÚ) 2021/241, na tvorbu rezerv na záruku EÚ a na využívanie záruky EÚ na operácie financovania alebo investičné operácie na účely stanovené v dohode o príspevku, ktoré by v prípade potreby mali zahŕňať účely opatrení v rámci plánu podpory obnovy a odolnosti. Mohlo by to okrem iného umožniť kapitálovú podporu pre MSP, ktoré boli negatívne ovplyvnené krízou spôsobenou ochorením COVID-19 a ktoré neboli na konci roka 2019 v ťažkostiach z hľadiska štátnej pomoci. Operácie podporené z Fondu InvestEU, či už zo zložky EÚ alebo zložky členských štátov, by nemali byť duplicitné k súkromnému financovaniu, vytláčať ho, ani narušovať hospodársku súťaž na vnútornom trhu.
- (33) Zložka v zodpovednosti členských štátov by mala byť špecificky navrhnutá tak, aby sa fondy v rámci zdieľaného riadenia alebo iné dodatočné príspevky členských štátov vrátane príspevkov, ktoré boli sprístupnené podľa nariadenia (EÚ) 2021/241 mohli využívať na tvorbu rezerv na záruku vydanú Úniou. Pri tejto možnosti by sa zvýšila pridaná hodnota záruky EÚ tým, že by sa z tejto záruky poskytovala podpora pre širšiu škálu konečných prijímateľov a projektov a diverzifikovali by sa prostriedky na dosiahnutie cieľov fondov so zdieľaným riadením alebo plánov podpory obnovy a odolnosti pri súčasnom zabezpečení dôsledného riadenia rizík vyplývajúcich z podmienených záväzkov tým, že sa záruka EÚ bude implementovať v rámci nepriameho riadenia. Za operácie financovania a investičné operácie uvedené v dohodách o záruke medzi Komisiou a implementujúcimi partnermi v rámci zložky členských štátov by mala ručiť Únia. Z fondov so zdieľaným riadením alebo iných dodatočných

súm, ktorými prispievajú členské štáty vrátane tých, ktoré boli sprístupnené podľa nariadenia (EÚ) 2021/241, by sa mali tvoriť rezervy na záruku podľa miery tvorby rezerv, ktorú určí Komisia a ktorá sa uvedie v dohode o príspevku uzavretej s členským štátom podľa povahy operácií a predpokladaných výsledných strát. Členský štát by prevzal straty nad rámec očakávaných strát prostredníctvom vydania nadväznej záruky (back-to-back guarantee) v prospech Únie, ktorá by mala zostať v platnosti, pokiaľ nebudú vykonané všetky operácie financovania a investičné operácie v rámci uvedenej zložky v zodpovednosti členských štátov. Takéto opatrenia by mali byť súčasťou jedinej dohody o príspevku uzavretej s každým členským štátom, ktorý sa pre takúto možnosť dobrovoľne rozhodne.

Dohoda o príspevku by mala obsahovať jednu alebo viacero špecifických dohôd o zárukách, ktoré by sa vykonávali v dotknutom členskom štáte, ako aj akékoľvek regionálne účelové viazanie podľa pravidiel Fondu InvestEU. Individuálne stanovenie miery tvorby rezerv si vyžaduje odchýlku od článku 211 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 ⁽¹⁰⁾ (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“). V rámci tohto usporiadania sa stanovuje aj jednotný súbor pravidiel pre rozpočtové záruky podporované z fondov riadených centrálnou alebo z fondov v rámci zdieľaného riadenia, čím sa uľahčuje ich kombinácia. Tvorba rezerv na záruku EÚ týkajúcu sa zložky v zodpovednosti členských štátov podporenej inými dodatočnými sumami, ktorými prispievajú členské štáty, vrátane tých, ktoré boli sprístupnené podľa nariadenia (EÚ) 2021/241, by mala predstavovať vonkajšie pripísané príjmy.

- (34) Malo by sa vytvoriť partnerstvo medzi Komisiou a skupinou EIB založené na relatívne silných stránkach každého partnera s cieľom zabezpečiť maximálny dosah politiky, efektívne zavádzanie a primeraný dohľad nad rozpočtom a riadením rizík, o ktoré by sa opieral účinný a priamy inkluzívny prístup k záruke EÚ.
- (35) Únia zastúpená Komisiou by mala mať možnosť zúčastňovať sa na navýšení kapitálu Európskeho investičného fondu (EIF) s cieľom umožniť EIF pokračovať v podpore európskeho hospodárstva a jeho oživenia. Hlavným cieľom navýšenia by bolo umožniť EIF prispievať k vykonávaniu Programu InvestEU. Únia by mala byť schopná udržať si svoj celkový podiel na kapitále EIF. Vo viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027 by sa na tento účel malo určiť dostatočné finančné krytie. Predstavenstvo EIF 3. decembra 2020 rozhodlo, že akcionárom navrhne zvýšenie povoleného kapitálu EIF, ktoré by viedlo k hotovostnej injekcii vo výške 1 250 000 000 EUR. Cena nových akcií sa zakladá na vzorci na výpočet čistej hodnoty aktív dohodnutom medzi akcionármi EIF a pozostáva zo splatenej časti a emisného ážia. V súlade s článkom 7 stanov EIF sa za každý upísaný podiel musí zaplatiť 20 % nominálnej hodnoty.
- (36) Komisia by mala požiadať ďalších potenciálnych implementujúcich partnerov spolu so skupinou EIB o názor na investičné usmernenia, systém na sledovanie dosahovania klimatických cieľov, dokumenty na usmernenie pre overovanie udržateľnosti, ako aj spoločné metodiky, s cieľom zabezpečiť inkluzívnosť a funkčnosť až do ustanovenia riadiacich orgánov; následne by sa do poradnej rady a riadiacej rady Programu InvestEU mali zapojiť implementujúci partneri.
- (37) Do Fondu InvestEU by mali mať možnosť prispievať aj tretie krajiny, ktoré sú členmi Európskeho združenia voľného obchodu, prístupujúce krajiny, kandidátske krajiny a potenciálne kandidátske krajiny, krajiny európskej susedskej politiky, a ďalšie krajiny, a to v súlade s podmienkami dohodnutými medzi Úniou a týmito krajinami, najmä vzhľadom na pozitívny vplyv takéhoto otvorenia na hospodárstva členských štátov. V náležitých prípadoch by sa tak malo umožniť pokračovanie spolupráce s relevantnými krajinami najmä v oblasti výskumu a inovácií, ako aj MSP.
- (38) V tomto nariadení sa stanovuje finančné krytie pre iné opatrenia Programu InvestEU, než je tvorba rezerv na záruku EÚ, ktoré má tvoriť hlavnú referenčnú sumu v zmysle bodu 18 Medziinštitucionálnej dohody zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci

⁽¹⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov ⁽¹⁾ za Európsky parlament a Radu v rámci ročného rozpočtového postupu.

- (39) Suma 2 672 292 573 EUR v bežných cenách záruky EÚ by sa mala zabezpečiť zdrojmi z dodatočných pridelených prostriedkov poskytnutých v súlade s článkom 5 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 ⁽¹²⁾ a prílohou II k nemu, čo zodpovedá sume 1 000 000 000 EUR v cenách roku 2018. Z tejto sumy by sa mala poskytnúť suma 63 800 000 EUR v bežných cenách z celkových prostriedkov pridelených Poradenskému centru InvestEU vo výške 430 000 000 EUR v bežných cenách.
- (40) Očakáva sa, že záruka EÚ vo výške 26 152 310 073 EUR v bežných cenách pre zložku v zodpovednosti EÚ zmobilizuje dodatočné investície vo výške viac ako 372 000 000 000 EUR v celej Únii a mala by sa orientačne prideliť medzi segmenty politiky.
- (41) Komisia 18. apríla 2019 vyhlásila, že „bez toho, aby boli dotknuté právomoci Rady v rámci vykonávania Paktu stability a rastu, jednorazové príspevky členských štátov, buď od členského štátu alebo od národných podporných bánk, ktoré sú zaradené do verejnej správy alebo konajú v mene členského štátu, do tematických investičných platforiem alebo investičných platforiem s účasťou viacerých krajín sa v zásade považujú za jednorazové opatrenia v zmysle článku 5 ods. 1 a článku 9 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 ⁽¹³⁾ a článku 3 ods. 4 nariadenia Rady (ES) č. 1467/97 ⁽¹⁴⁾. Taktiež bez toho, aby boli dotknuté právomoci Rady v rámci vykonávania Paktu stability a rastu, Komisia zväzi, do akej miery sa rovnaké zaobchádzanie ako v prípade EFSI v súvislosti s oznámením Komisie o flexibilitě môže uplatniť na Program InvestEU ako nástupnícky nástroj EFSI, pokiaľ ide o jednorazové príspevky poskytnuté členskými štátmi v hotovosti na financovanie dodatočnej sumy záruky EÚ na účely zložky v zodpovednosti členských štátov.“
- (42) Záruka EÚ, na ktorej spočíva Fond InvestEU, by mala nepriamo implementovať Komisia v súčinnosti s implementujúcimi partnermi s dosahom na finančných sprostredkovateľov a podľa potreby konečných prijímateľov. Výber implementujúcich partnerov by mal byť transparentný a bez konfliktu záujmov. Komisia by mala uzavrieť dohodu o záruke, ktorou sa umožní prideliť záruku z Fondu InvestEU, s každým implementujúcim partnerom s cieľom podporiť jeho operácie financovania a investičné operácie, ktoré spĺňajú kritériá oprávnenosti fondu InvestEU a prispievajú k dosahovaniu jeho cieľov. Riadenie rizík súvisiacich so zárukou EÚ by nemalo brániť priamemu prístupu implementujúcich partnerov k záruke. Keď sa implementujúcim partnerom poskytne záruka EÚ v rámci zložky EÚ, títo by mali byť plne zodpovední za celý investičný proces a náležitú starostlivosť súvisiacu s operáciami financovania a investičnými operáciami. Z Fondu InvestEU by sa mali podporovať projekty, ktoré zvyčajne majú vyšší rizikový profil ako projekty s bežnou podporou implementujúcich partnerov a ktoré by iné verejné či súkromné zdroje nemohli realizovať v období, keď by sa mohla využiť záruka EÚ, alebo by ich bez podpory z Fondu InvestEU nemohli realizovať v rovnakom rozsahu.
- (43) Fond InvestEU by mal mať riadiacu štruktúru s funkciou primeranou svojmu výlučnému účelu, ktorým je zabezpečiť náležité využívanie záruky EÚ pri súčasnom zabezpečení politickej nezávislosti investičných rozhodnutí. Túto riadiacu štruktúru by mala tvoriť poradná rada, riadiaca rada a plne nezávislý investičný výbor. Celkovým zložením riadiacej štruktúry by sa malo usilovať o dosiahnutie rodovej rovnováhy. Riadiaca štruktúra by nemala zasahovať do rozhodovania skupiny EIB alebo iných implementujúcich partnerov ani ho narušovať, ani by nemala byť náhradou za ich príslušné riadiace orgány.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

⁽¹²⁾ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 11).

⁽¹³⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii (Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 6).

- (44) Mala by sa ustanoviť poradná rada zložená zo zástupcov implementujúcich partnerov, zástupcov členských štátov, jedného experta menovaného Európskym hospodárskym a sociálnym výborom a jedného experta menovaného Výborom regiónov s cieľom výmeny informácií a názorov o prijímaní finančných produktov zavádzaných v rámci Fondu InvestEU, ako aj diskusie o vývoji potrieb a nových produktoch, okrem iného aj o špecifických nedostatkoch na teritoriálnych trhoch.
- (45) Aby bolo možné hneď na začiatku ustanoviť poradnú radu, mala by Komisia vymenovať zástupcov potenciálnych implementujúcich partnerov na prechodné obdobie jedného roka. Následne by uvedenú úlohu prevzali implementujúci partneri, ktorí podpísali dohodu o záruke.
- (46) Riadiaca rada zložená zo zástupcov Komisie, zástupcov implementujúcich partnerov a jedného experta bez hlasovacieho práva menovaného Európskym parlamentom by pre Fond InvestEU mala stanoviť strategické a operačné usmernenia.
- (47) Komisia by mala posúdiť, či sú operácie financovania a investičné operácie, ktoré predložili implementujúci partneri, zlučiteľné so všetkými právnymi predpismi a politikami Únie. Rozhodnutia o operáciách financovania a investičných operáciách by mal v konečnom dôsledku prijímať implementujúci partner.
- (48) Investičný výbor zložený z nezávislých expertov by mal dospieť k záveru o tom, či operácie financovania a investičné operácie, ktoré spĺňajú kritériá oprávnenosti Fondu InvestEU, budú môcť využiť záruku EÚ, a v súvislosti s projektmi by mal tak poskytovať externé odborné znalosti na posúdenie investícií. Investičný výbor by mal pôsobiť v rôznych zostavách aby boli pokryté rôzne oblasti politiky a hospodárstva.
- (49) Investičnému výboru by mal mať k dispozícii nezávislý sekretariát, ktorý bude zabezpečovať Komisia a bude podliehať predsedovi investičného výboru.
- (50) Pri výbere implementujúcich partnerov, ktorí budú Fond InvestEU zavádzať, by Komisia mala zohľadniť ich schopnosť dosiahnuť ciele Fondu InvestEU a prispievať ich vlastnými zdrojmi, aby sa zabezpečilo primerané geografické pokrytie a diverzifikácia, prilákali súkromní investori a zaistila dostatočná diverzifikácia rizík i riešení zlyhání trhu a suboptimálnych investičných situácií. Vzhľadom na svoju úlohu podľa zmlúv, schopnosť pôsobiť vo všetkých členských štátoch a skúsenosti so súčasnými finančnými nástrojmi a EFSI by v zložke Fondu InvestEU v zodpovednosti EÚ mala privilegovaným implementujúcim partnerom zostať skupina EIB. Okrem skupiny EIB by doplnkovú škálu finančných produktov mali byť schopné poskytovať národné podporné banky a inštitúcie, keďže ich skúsenosti a spôsobilosti na vnútroštátnej a regionálnej úrovni by mohli byť prínosom z hľadiska maximalizácie vplyvu verejných finančných prostriedkov na celom území Únie, pričom takéto podporné banky alebo inštitúcie by taktiež mali byť schopné zabezpečiť spravodlivú geografickú rovnováhu projektov. Program InvestEU by sa mal vykonávať tak, aby podporoval rovnosť podmienok pre menšie a novšie podporné banky a inštitúcie. Okrem toho by možnosť stať sa implementujúcim partnerom mali mať aj iné medzinárodné finančné inštitúcie, a to najmä v prípade, keď poskytujú porovnateľnú výhodu z hľadiska špecifických odborných znalostí a skúseností v určitých členských štátoch, a ak majú väčšinu akcionárov z Únie. Implementujúcimi partnermi by mali mať možnosť stať sa aj ďalšie subjekty, ktoré spĺňajú kritériá stanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách.
- (51) V záujme dosiahnutia lepšej geografickej diverzifikácie sa môžu vytvoriť investičné platformy, aby sa tak spojilo úsilie a skúsenosti implementujúcich partnerov a ďalších národných podporných bánk a inštitúcií, ktoré majú s využívaním finančných nástrojov obmedzené skúsenosti. Takéto štruktúry by bolo treba stimulovať, a to aj podporou Poradenského centra InvestEU. V záujme podpory využívania investičných platforiem v príslušných odvetviach je vhodné spájať spoluinvestorov, verejné orgány, expertov, vzdelávacie inštitúcie, inštitúcie odbornej prípravy a výskumu, relevantných sociálnych partnerov a zástupcov občianskej spoločnosti a ďalšie relevantné subjekty na európskej, vnútroštátnej a regionálnej úrovni.

- (52) Záruka EÚ v rámci zložky členských štátov by sa mala prideliť každému implementujúcemu partnerovi oprávnenému podľa článku 62 ods. 1 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách, vrátane národných alebo regionálnych podporných bánk alebo inštitúcií, EIB, EIF a ďalších medzinárodných finančných inštitúcií. Ako sa uvádza v dohode o príspevku, pri výbere implementujúcich partnerov v rámci zložky členských štátov by Komisia mala brať do úvahy návrhy každého členského štátu. Komisia má v súlade s článkom 154 nariadenia o rozpočtových pravidlách vypracovať posúdenie pravidiel a postupov implementujúceho partnera s cieľom overiť, či implementujúci partner poskytuje úroveň ochrany finančných záujmov Únie na úrovni rovnocennej Komisii.
- (53) O operáciách financovania a investičných operáciách by mal v konečnom dôsledku rozhodovať vo svojom mene implementujúci partner, ktorý by ich mal implementovať v súlade so svojimi internými pravidlami, politikami a postupmi a uvádzať vo svojich finančných výkazoch, prípadne zverejňovať v prílohe k finančným výkazom. Komisia by preto mala niesť výlučnú zodpovednosť za všetky finančné záväzky vyplývajúce zo záruky EÚ a mala by zverejňovať maximálnu výšku záruky vrátane všetkých relevantných informácií o poskytnutej záruke.
- (54) Fond InvestEU by mal v prípade potreby umožniť plynulé, bezproblémové a efektívne kombinovanie grantov, finančných nástrojov alebo grantov aj finančných nástrojov financovaných z rozpočtu Únie alebo z iných fondov, napríklad z Fondu na inováciu systému EÚ na obchodovanie s emisiami (ETS) so zárukou EÚ tam, kde je to potrebné na čo najlepšie posilnenie investícií s cieľom riešiť konkrétne zlyhania trhu alebo suboptimálne investičné situácie.
- (55) Projekty, ktoré implementujúci partneri predložia na účely získania podpory z Programu InvestEU, v ktorej je podpora z Fondu InvestEU kombinovaná s podporou z iných programov Únie, by ako celok mali byť v súlade s cieľmi a kritériami oprávnenosti príslušných programov Únie. O použití záruky EÚ by sa malo rozhodovať podľa Programu InvestEU.
- (56) Poradenské centrum InvestEU by malo podporovať budovanie rozsiahlej databázy pripravovaných investičných projektov v každom segmente politiky prostredníctvom poradenských iniciatív, ktoré uskutočňuje skupina EIB alebo iní poradenskí partneri, alebo ich uskutočňuje priamo Komisia. Poradenské centrum InvestEU by malo podporovať geografickú diverzifikáciu, a tak prispievať k dosahovaniu cieľov Únie v oblasti hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a znižovaniu regionálnych rozdielov. Poradenské centrum InvestEU by malo venovať osobitnú pozornosť spájaniu malých projektov do väčších portfólií. Komisia, skupina EIB a ďalší poradenskí partneri by mali úzko spolupracovať s cieľom zabezpečiť efektívnosť, synergiu a účinné geografické pokrytie podpory v celej únii, a to pri zohľadnení odborných znalostí a kapacít miestnych implementujúcich partnerov, ako aj Európskeho centra investičného poradenstva zriadeného podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1017⁽¹⁵⁾. Zistenia Európskeho dvora audítorov v osobitnej správe č. 12/2020 s názvom „Európske centrum investičného poradenstva: zriadené na podporu investícií v EÚ, jeho vplyv však zostáva obmedzený“⁽¹⁶⁾, by sa mali starostlivo zväziť, aby sa maximalizovala účinnosť a vplyv Poradenského centra InvestEU. Poradenské centrum InvestEU malo poskytovať ústredné prístupové miesto pre pomoc pri vypracovaní projektov, ktorá sa v rámci Poradenského centra InvestEU poskytuje verejným orgánom a predkladateľom projektov.
- (57) Poradenské centrum InvestEU by mala zriadiť Komisia v spolupráci so skupinou EIB ako hlavným partnerom, pričom by sa malo vychádzať zo skúseností získaných v rámci Európskeho centra investičného poradenstva. Komisia by mala byť zodpovedná za politické riadenie Poradenského centra InvestEU a za vedenie ústredného prístupového miesta. Skupina EIB by mala v rámci segmentov politiky vykonávať poradenské iniciatívy. Okrem toho by skupina EIB mala Komisii poskytovať operačné služby, a to aj príspevkami k tvorbe strategických a politických usmernení k poradenským iniciatívam, mapovaniu súčasných a vznikajúcich poradenských iniciatív, posudzovaniu poradenských potrieb a poradenstvom pre Komisiu o optimálnych spôsoboch riešenia týchto potrieb prostredníctvom súčasných alebo nových poradenských iniciatív.

⁽¹⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1017 z 25. júna 2015 o Európskom fonde pre strategické investície, Európskom centre investičného poradenstva a Európskom portáli investičných projektov a o zmene nariadení (EÚ) č. 1291/2013 a (EÚ) č. 1316/2013 – Európsky fond pre strategické investície (Ú. v. EÚ L 169, 1.7.2015, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Ú. v. EÚ C 170, 18.5.2020, s. 22.

- (58) Na dosiahnutie širokého geografického dosahu poradenských centier v celej Únii a na úspešné zvýšenie znalostí o Fonde InvestEU v teréne by sa všade tam, kde treba, malo v Poradenskom centre InvestEU zabezpečiť miestne zastúpenie tak, aby pri súčasnom zohľadnení aktuálnych systémov podpory a účasti miestnych partnerov poskytovalo konkrétnu, aktívnu a individualizovanú pomoc na mieste. Na uľahčenie poradenskej podpory na miestnej úrovni a zabezpečenie efektívnosti, synergie a účinného geografického pokrytia podpory v celej Únii by Poradenské centrum InvestEU malo spolupracovať s národnými podpornými bankami a inštitúciami a zároveň by malo využívať ich odborné znalosti a čerpať z nich.
- (59) Poradenské centrum InvestEU by malo poskytovať poradenskú podporu malým projektom a projektom pre startupy, najmä v súvislosti s úsilím startupov o ochranu ich investícií do výskumu a inovácií zaobstarávaním práv duševného vlastníctva, ako sú napríklad patenty, pričom treba mať na zreteli existenciu iných služieb, ktoré sú schopné takéto akcie zvládnuť a snažiť sa o synergiu s nimi.
- (60) V kontexte Fondu InvestEU treba poskytovať podporu pri vypracovaní projektov a budovaní kapacít, aby sa prispelo k rozvíjaniu organizačných schopností a činností zameraných na rozvoj trhu potrebných pre zrod kvalitných projektov. Takáto podpora by mala byť zameraná aj na finančných sprostredkovateľov, ktorí majú kľúčový význam v prípade pomoci MSP pri získavaní prístupu k financovaniu a využívaní ich plného potenciálu. Cieľom poradenskej podpory je tiež vytvoriť podmienky na zvýšenie prípadného počtu oprávnených prijímateľov vo vznikajúcich trhových segmentoch, a to najmä v situácii, keď sa pre malý rozsah jednotlivých projektov značne zvyšujú transakčné náklady na úrovni projektov, napríklad pokiaľ ide o ekosystém sociálnych financií – vrátane dobročinných organizácií – a o kultúrny a kreatívny priemysel. Podpora pri budovaní kapacít by mala byť doplnková a dodatočná k opatreniam v rámci iných programov Únie, ktoré sa vzťahujú na špecifické oblasti politiky. Treba aj úsilie na podporu budovania kapacít potenciálnych predkladateľov projektov, najmä miestnych organizácií a orgánov.
- (61) V záujme zviditeľnenia investičných projektov, ktoré hľadajú možnosti financovania, by sa mal vytvoriť Portál InvestEU, ktorý by predstavoval ľahko dostupnú a používateľsky ústretovú databázu projektov, pričom by sa v zvýšenej miere sústreďoval na informovanie implementujúcich partnerov o pripravovaných investičných projektoch zlučiteľných s právom a politikami Únie.
- (62) V súlade s nariadením Rady (EÚ) 2020/2094 ⁽¹⁷⁾ a v medziach zdrojov, ktoré sú v ňom pridelené, by sa opatrenia týkajúce sa obnovy a odolnosti v rámci Programu InvestEU mali vykonávať s cieľom riešiť otázku bezprecedentných dôsledkov krízy spôsobenej ochorením COVID-19. Tieto dodatočné zdroje by sa mali použiť tak, aby sa zabezpečil súlad s lehotami stanovenými v nariadení (EÚ) 2020/2094.
- (63) Podľa bodov 22 a 23 Medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva ⁽¹⁸⁾ by sa Programu InvestEU mal hodnotiť na základe informácií získaných v súlade s osobitnými požiadavkami na monitorovanie, pričom by sa malo predchádzať administratívne zataženiu, najmä vo vzťahu k členským štátom, a nadmernej regulácii. Ak je to vhodné, uvedené požiadavky by mali v praxi obsahovať merateľné ukazovatele ako základ pre hodnotenie účinkov Programu InvestEU.
- (64) Na sledovanie pokroku v dosahovaní cieľov Únie by sa mal zaviesť spoľahlivý monitorovací rámec založený na ukazovateľoch výstupov, výsledkov a vplyvov. S cieľom zabezpečiť vyvodzovanie zodpovednosti voči občanom Európskej únie by Komisia mala Európskemu parlamentu a Rade podávať výročné správy o pokroku, vplyve a operáciách v rámci Programu InvestEU.
- (65) Na toto nariadenie sa vzťahujú horizontálne rozpočtové pravidlá prijaté Európskym parlamentom a Radou na základe článku 322 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). Uvedené pravidlá sú stanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách a upravujú najmä postup zostavovania a plnenia rozpočtu prostredníctvom grantov, obstarávania, cien a nepriamej implementácie a umožňujú kontrolu zodpovednosti účastníkov finančných operácií. Pravidlá prijaté na základe článku 322 ZFEÚ zahŕňajú aj všeobecný režim podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie.

⁽¹⁷⁾ Nariadenie Rady (EÚ) 2020/2094 zo 14. decembra 2020, ktorým sa zriaďuje Nástroj Európskej únie na obnovu s cieľom podporiť obnovu po kríze COVID-19 (Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 23).

⁽¹⁸⁾ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (66) Na Program InvestEU sa vzťahuje nariadenie o rozpočtových pravidlách. Stanovujú sa v ňom pravidlá plnenia rozpočtu Únie vrátane pravidiel rozpočtových záruk.
- (67) V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013⁽¹⁹⁾ a nariadeniami Rady (ES, Euratom) č. 2988/95⁽²⁰⁾, (Euratom, ES) č. 2185/96⁽²¹⁾ a (EÚ) 2017/1939⁽²²⁾ sa finančné záujmy Únie majú chrániť prostredníctvom primeraných opatrení vrátane opatrení týkajúcich sa: prevencie, odhaľovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí vrátane podvodov; vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov; a uloženia administratívnych sankcií v náležitých prípadoch. Konkrétne má Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) právomoc vykonávať v súlade s nariadeniami (Euratom, ES) č. 2185/96 a (EÚ, Euratom) č. 883/2013 administratívne vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, korupcii alebo akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie. Európska prokuratúra je v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 splnomocnená vyšetrovať a stíhať trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371⁽²³⁾.

V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách má každá osoba alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť potrebné práva a prístup Komisii, OLAF-u, Dvoru audítorov a, pokiaľ ide o tie členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci podľa nariadenia (EÚ) 2017/1939, Európskej prokuratúre, a zabezpečiť, aby všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie udelili rovnocenné práva.

- (68) Tretie krajiny, ktoré sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), sa môžu zapojiť do programov Únie v rámci spolupráce podľa Dohody o Európskom hospodárskom priestore⁽²⁴⁾, ktorá umožňuje vykonávanie týchto programov na základe rozhodnutia prijatého podľa uvedenej dohody. Tretie krajiny sa môžu zapojiť aj na základe iných právnych nástrojov. V tomto nariadení by sa malo zaviesť osobitné ustanovenie, vyžadujúce od tretích krajín, aby udelili potrebné práva a prístup zodpovednému povolujuúcemu úradníkovi, OLAF-u a Dvoru audítorov na riadne vykonávanie ich príslušných právomocí.
- (69) Podľa nariadenia Rady 2013/755/EÚ⁽²⁵⁾ osoby a subjekty so sídlom v zámorských krajinách alebo územiach sú oprávnené získať financovanie v súlade s pravidlami a cieľmi Programu InvestEU a prípadnými opatreniami, ktoré platia pre členský štát, s ktorým je zámorská krajina alebo územie spojené.
- (70) S cieľom doplniť nepodstatné prvky tohto nariadenia o investičné usmernenia a hodnotiacu tabuľku ukazovateľov, uľahčiť rýchlu a flexibilnú úpravu ukazovateľov výkonnosti a prispôsobiť mieru tvorby rezerv by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o vypracúvanie investičných usmernení pre operácie financovania a investičné operácie v rámci rôznych segmentov politiky, o hodnotiacu tabuľku, o zmenu prílohy III k tomuto nariadeniu s cieľom preskúmať alebo doplniť ukazovatele a o prispôsobenie miery tvorby rezerv. V súlade so zásadou proporcionality by takéto investičné usmernenia mali zahŕňať primerané ustanovenia na zamedzenie zbytočnej administratívnej záťaže. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila primerané konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva. Predovšetkým,

⁽¹⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽²⁰⁾ Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽²¹⁾ Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽²²⁾ Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁽²³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁽²⁴⁾ Ú. v. ES L 1, 3.1.1994, s. 3.

⁽²⁵⁾ Rozhodnutie Rady 2013/755/EÚ z 25. novembra 2013 o pridružení zámorských krajín a území k Európskej únii („rozhodnutie o pridružení zámoria“) (Ú. v. EÚ L 344, 19.12.2013, s. 1).

v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematický prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

- (71) Operácie financovania a investičné operácie, ktoré implementujúci partner podpísal alebo uzavrel v období od 1. januára 2021 do podpisu príslušných dohôd o záruke, by mali byť oprávnené na záruku EÚ za predpokladu, že takéto operácie sú uvedené v dohode o záruke, prejdú kontrolou politiky alebo dostanú kladné stanovisko v rámci postupu stanoveného v článku 19 Protokolu č. 5 o štatúte Európskej investičnej banky, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii (Zmluva o EÚ) a ZFEÚ (štatút EIB) a v oboch prípadoch ich schválil investičný výbor.
- (72) S cieľom optimalizovať využívanie rozpočtových zdrojov by mala byť možná kombinácia príslušných portfólií finančných nástrojov zriadených v rámci viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020 a záruky EÚ podľa nariadenia (EÚ) 2015/1017 so zárukou EÚ podľa tohto nariadenia. Zvýšená kapacita znášania rizika vytvorená takouto kombináciou by mala zvýšiť efektívnosť záruky EÚ podľa tohto nariadenia a umožniť väčšiu podporu konečným prijímateľom. Spôsoby kombinácie by sa mali vymedziť v dohode o záruke medzi Komisiou a EIB alebo EIF. Podmienky kombinácie by mali byť v súlade s dohodou o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu ⁽²⁶⁾.
- (73) Keďže ciele tohto nariadenia, a to riešiť zlyhania trhu a suboptimálne investičné situácie špecifické pre celú Úniu a členské štáty a zabezpečiť v celej Únii testovanie inovačných finančných produktov určených na riešenie nových alebo komplexných zlyhaní trhu alebo suboptimálnych investičných situácií a systémov na šírenie takýchto produktov, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov, ale ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie uvedených cieľov.
- (74) S cieľom zabezpečiť kontinuitu pri poskytovaní podpory v príslušnej oblasti politiky a umožniť začatie vykonávania od začiatku viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť čo najskôr a malo by sa uplatňovať so spätnou účinnosťou od 1. januára 2021,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Kapitola I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet

Týmto nariadením sa zriaďuje Fond InvestEU, z ktorého sa poskytuje záruka EÚ na podporu operácií financovania a investičných operácií, ktoré vykonávajú implementujúci partneri a ktoré prispievajú k naplneniu cieľov vnútorných politík Únie.

⁽²⁶⁾ Ú. v. EÚ L 29, 31.1.2020, s. 7.

Týmto nariadením sa tiež vytvára mechanizmus na poskytovanie poradenskej podpory pre vypracovanie projektov, do ktorých možno investovať, a prístupu k financovaniu, ako aj na súvisiacu pomoc pri budovaní kapacít (ďalej len „Poradenské centrum InvestEU“). Ďalej sa ním zriaďuje databáza, ktorá umožňuje zviditeľnenie projektov, na ktoré sa predkladatelia projektov snažia získať financovanie, a ktorá investorom poskytuje informácie o investičných možnostiach (ďalej len „Portál InvestEU“).

Stanovujú sa v ňom ciele Programu InvestEU, jeho rozpočet a výška záruky EÚ na obdobie 2021 až 2027, formy financovania z prostriedkov Únie a pravidiel takéhoto financovania.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „Program InvestEU“ je spoločné označenie Fondu InvestEU, Poradenského centra InvestEU, Portálu InvestEU a operácií kombinovaného financovania;
2. „záruka EÚ“ je celková rozpočtová záruka, ktorá je neodvolateľná, bezpodmienečná a na požiadanie poskytovaná z rozpočtu Únie, v rámci ktorej rozpočtové záruky podľa článku 219 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách nadobúdajú účinnosť nadobudnutím platnosti jednotlivých dohôd o záruke s implementujúcimi partnermi;
3. „segment politiky“ je oblasť, na ktorú je zacielená podpora prostredníctvom záruky EÚ, ako sa stanovuje v článku 8 ods. 1;
4. „zložka“ je časť záruky EÚ vymedzená z hľadiska pôvodu zdrojov, ktorými je zabezpečená;
5. „operácia kombinovaného financovania“ je operácia podporovaná z rozpočtu Únie, v ktorej sa spájajú nesplátne formy podpory, splatné formy podpory alebo nesplátne aj splatné formy z rozpočtu Únie so splatnými formami podpory od rozvojových alebo iných verejných finančných inštitúcií alebo od komerčných finančných inštitúcií a investorov; programy Únie financované z iných zdrojov než z rozpočtu Únie, ako napríklad z inovačného fondu EÚ ETS, možno na účely tohto vymedzenia považovať za programy Únie financované z rozpočtu Únie;
6. „skupina EIB“ je EIB, jej dcérske spoločnosti a iné subjekty zriadené v súlade s článkom 28 ods. 1 Protokolu č. 5 o štatúte Európskej investičnej banky, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ (štatút EIB);
7. „finančný príspevok“ je príspevok implementujúceho partnera vo forme vlastnej schopnosti znášať riziko, ktorý sa poskytuje na rovnakom základe ako záruka EÚ alebo v inej forme, ktorá umožňuje účinnú implementáciu Programu InvestEU a zároveň zabezpečuje primerané zosúladenie záujmov;
8. „dohoda o príspevku“ je právny nástroj, prostredníctvom ktorého Komisia a jeden alebo viac členských štátov stanovujú podmienky záruky EÚ v rámci zložky v zodpovednosti členských štátov, ako sa uvádza v článku 10;
9. „finančný produkt“ je finančný mechanizmus alebo dojednanie, za ktorého podmienok implementujúci partner poskytuje priame alebo sprostredkované finančné prostriedky konečným prijímateľom formou niektorého z typov financovania uvedených v článku 16;
10. „operácie financovania a investičné operácie“ alebo „operácie financovania alebo investičné operácie“ sú operácie na poskytovanie finančných prostriedkov priamo alebo nepriamo konečným prijímateľom prostredníctvom finančných produktov, ktoré implementujúci partner vykonáva vo svojom mene, ktoré implementujúci partner poskytuje v súlade so svojimi internými pravidlami, politikami a postupmi a ktoré implementujúci partner uvádza vo svojich finančných výkazoch, prípadne zverejňuje v prílohe k uvedeným finančným výkazom;
11. „fondy v rámci zdieľaného riadenia“ sú fondy, ktorých časť možno prideliť na tvorbu rezerv na rozpočtovú záruku v zložke Fondu InvestEU v zodpovednosti členských štátov; konkrétne ide o Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) a Kohézny fond, ktorý sa má zriadiť na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde na roky 2021 – 2027, Európsky sociálny fond plus (ESF+), ktorý sa má zriadiť nariadením Európskeho parlamentu a Rady o Európskom sociálnom fonde plus (ESF+) (ďalej len „nariadenie o ESF+ na roky 2021 – 2027“), Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond (ENRAF), ktorý sa má zriadiť

nariadením Európskeho parlamentu a Rady o Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 508/2014 a Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV), zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory pre strategické plány, ktoré majú pripraviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 (ďalej len „nariadenie o strategických plánoch SPP“);

12. „dohoda o záruke“ je právny nástroj, ktorým Komisia a implementujúci partner stanovujú podmienky, za akých sa majú navrhovať operácie financovania a investičné operácie na možné využitie záruky EÚ, za akých sa na tieto operácie má poskytovať záruka EÚ a za akých sa tieto operácie majú implementovať v súlade s týmto nariadením;
13. „implementujúci partner“ je oprávnená protistrana, ako napríklad finančná inštitúcia alebo iný finančný sprostredkovateľ, s ktorými Komisia uzavrela dohodu o záruke;
14. „dôležitý projekt spoločného európskeho záujmu“ je projekt, ktorý spĺňa všetky kritériá stanovené v oznámení Komisie o kritériách pre analýzu zlučiteľnosti štátnej pomoci na podporu vykonávania dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu s vnútorným trhom alebo akúkoľvek následnú revíziu uvedeného oznámenia;
15. „dohoda o poradenstve“ je právny nástroj, ktorým Komisia a poradenský partner stanovujú podmienky implementácie služieb Poradenského centra InvestEU;
16. „poradenská iniciatíva“ je technická pomoc a poradenské služby, ktorými sa podporujú investície vrátane činností zameraných na budovanie kapacít, ktoré poskytujú poradenský partneri alebo externí poskytovatelia služieb, s ktorými Komisia alebo výkonné agentúry uzavreli zmluvu;
17. „poradenský partner“ je oprávnená protistrana, ako napríklad finančná inštitúcia alebo iný subjekt, s ktorou Komisia uzavrela dohodu o poradenstve na účely vykonávania jednej alebo viacerých poradenských iniciatív iných než poradenských iniciatív realizovaných prostredníctvom externých poskytovateľov služieb, s ktorými Komisia uzavrela zmluvu alebo prostredníctvom výkonných agentúr;
18. „investičná platforma“ je účelovo vytvorený subjekt, spravovaný účet, dohoda o spolufinancovaní, dohoda o zdieľaní rizika alebo dohoda vytvorená akýmkoľvek inými prostriedkami, ktorými subjekty smerujú finančný príspevok na financovanie viacerých investičných projektov a ktoré môžu zahŕňať:
 - a) platformu na vnútroštátnej alebo nižšej úrovni, ktorá zoskupuje viacero investičných projektov na území daného členského štátu;
 - b) cezhraničnú platformu, platformu s účasťou viacerých krajín, regionálnu alebo makroregionálnu platformu, ktorá združuje partnerov z viacerých členských štátov, regiónov alebo tretích krajín, ktorí sa zaujímajú o investičné projekty v danej geografickej oblasti;
 - c) tematickú platformu, ktorá zoskupuje investičné projekty v určitom sektore;
19. „mikrofinancie“ sú mikrofinancie v zmysle vymedzenia v príslušných ustanoveniach nariadenia o ESF+ na roky 2021 – 2027;
20. „národná podporná banka alebo inštitúcia“ je právny subjekt, ktorý vykonáva finančné činnosti na profesionálnom základe a ktorý členský štát alebo subjekt členského štátu na ústrednej, regionálnej alebo miestnej úrovni poverili vykonávaním rozvojových alebo propagačných aktivít;
21. „malý a stredný podnik“ alebo „MSP“ je mikropodnik, malý alebo stredný podnik v zmysle prílohy k odporúčaniam Komisie 2003/361/ES ⁽²⁷⁾;

⁽²⁷⁾ Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

22. „malá spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou“ je subjekt, ktorý nie je MSP a ktorý zamestnáva najviac 499 zamestnancov;
23. „sociálny podnik“ je sociálny podnik v zmysle vymedzenia v príslušných ustanoveniach nariadenia o ESF+ na roky 2021 – 2027.

Článok 3

Ciele Programu InvestEU

1. Všeobecným cieľom Programu InvestEU je podporiť ciele politiky Únie prostredníctvom operácií financovania a investičných operácií, ktoré prispievajú:
 - a) ku konkurencieschopnosti Únie vrátane výskumu, inovácií a digitalizácie;
 - b) k rastu a zamestnanosti v hospodárstve Únie, udržateľnosti hospodárstva Únie a jeho environmentálneho a klimatického rozmeru, ktoré prispievajú k dosahovaniu cieľov udržateľného rozvoja a cieľov Parížskej dohody a k vytváraniu kvalitných pracovných príležitostí;
 - c) k sociálnej odolnosti, inkluzívnosti a inovatívnosti Únie;
 - d) k podpore vedeckého a technologického pokroku, kultúry, vzdelávania a odbornej prípravy;
 - e) k integrácii kapitálových trhov Únie a posilňovaniu vnútorného trhu, a to aj riešeniami na odstránenie roztrieštenosti kapitálových trhov Únie, diverzifikácie zdrojov financovania podnikov v Únii a presadzovania udržateľného financovania;
 - f) k podpore hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti; alebo
 - g) k udržateľnej a inkluzívnej obnove hospodárstva Únie po kríze spôsobenej ochorením COVID-19, a to aj poskytovaním kapitálovej podpory MSP, ktoré boli negatívne zasiahnuté krízou spôsobenou ochorením COVID-19 a ktoré neboli na konci roka 2019 v ťažkostiach z hľadiska štátnej pomoci, presadzovaniu a posilňovaniu existujúcich strategických hodnotových reťazcov hmotných alebo nehmotných aktív, vývoju nových, a k udržiavaniu a posilňovaniu činností strategického významu pre Úniu vrátane dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu v súvislosti s kritickou infraštruktúrou, či už fyzickou alebo virtuálnou, transformačnými technológiami, prevratnými inováciami a vstupmi pre podniky a spotrebiteľov, a k podpore udržateľného prechodu.
2. Program InvestEU má tieto špecifické ciele:
 - a) podporovať operácie financovania a investičné operácie súvisiace s udržateľnou infraštruktúrou v oblastiach uvedených v článku 8 ods. 1 písm. a);
 - b) podporovať operácie financovania a investičné operácie súvisiace s výskumom, inováciami a digitalizáciou vrátane podpory rozširovania inovačných spoločností a uvádzania technológií na trh v oblastiach uvedených v článku 8 ods. 1 písm. b);
 - c) zlepšiť prístup MSP a malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou k financovaniu a dostupnosť financovania pre ne, ako aj a zvýšiť globálnu konkurencieschopnosť takýchto MSP;
 - d) zlepšiť prístup sociálnych podnikov k mikrofinancovaniu a financovaniu a ich dostupnosť pre ne s cieľom podporiť operácie financovania a investičné operácie súvisiace so sociálnymi investíciami, kompetenciami a zručnosťami, ako aj rozvíjať a konsolidovať trhy so sociálnymi investíciami v oblastiach uvedených v článku 8 ods. 1 písm. d).

Článok 4

Rozpočet a výška záruky EÚ

1. Výška záruky EÚ na účely zložky v zodpovednosti EÚ uvedenej v článku 9 ods. 1 písm. a) je 26 152 310 073 EUR v bežných cenách. Miera tvorby tejto záruky je 40 %. Suma uvedená v článku 35 ods. 3 prvom pododseku písm. a) sa zohľadňuje aj v príspevku na tvorbu rezerv, ktorý z tejto miery tvorby rezerv vyplýva.

Na účely zložky v zodpovednosti členských štátov uvedenej v článku 9 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia možno záruku EÚ navýšiť o dodatočnú sumu v závislosti od toho, či členské štáty pridelia zodpovedajúce sumy podľa ustanovení o využívaní EFRR, ESF+, Kohézneho fondu a ENRAF prostredníctvom Programu InvestEU ustanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a finančných pravidiel pre ne a pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a víza (ďalej len „nariadenie o spoločných ustanoveniach na roky 2021 - 2027“) a ustanovení o využívaní EPFRV prostredníctvom Programu InvestEU ustanovených v nariadení o strategických plánoch SPP.

Dodatočnú sumu v rámci záruky EÚ môžu členské štáty poskytnúť aj vo forme hotovosti alebo záruky na účely zložky v zodpovednosti členských štátov. Suma poskytnutá v hotovosti predstavuje vonkajšie pripísané príjmy v súlade s článkom 21 ods. 5 druhou vetou nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Záruka EÚ uvedená v prvom pododseku sa zvyšuje aj príspevkami tretích krajín uvedených v článku 5 tohto nariadenia, pričom príspevky na tvorbu rezerv sa poskytujú v hotovosti v plnej výške v súlade s článkom 218 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. Na operácie vykonávajúce opatrenia uvedené v článku 1 nariadenia (EÚ) 2020/2094 na ciele uvedené v článku 3 ods. 2 tohto nariadenia sa prideliť suma 14 825 000 000 EUR v bežných cenách zo sumy uvedenej v odseku 1 prvom pododseku tohto článku.

Na ciele uvedené v článku 3 ods. 2 zo sumy uvedenej v odseku 1 prvom pododseku tohto článku a prideliť suma 11 327 310 073 EUR v bežných cenách.

Sumy uvedené v prvom pododseku tohto odseku budú k dispozícii len od dátumu uvedeného v článku 3 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2020/2094.

Orientačné rozdelenie záruky EÚ na účely zložky v zodpovednosti EÚ je uvedené v prílohe I k tomuto nariadeniu. Komisia sa môže v prípade potreby odchýliť od súm uvedených v prílohe I až o 15 % pre každý z cieľov uvedených v článku 3 ods. 2 písm. a) až d). Komisia o každej takejto odchýlke informuje Európsky parlament a Radu.

3. Finančné krytie na implementáciu opatrení uvedených v kapitolách VI a VII je 430 000 000 EUR v bežných cenách.

4. Suma uvedená v odseku 3 sa môže použiť aj na technickú a administratívnu pomoc určenú na implementáciu Programu InvestEU, ako sú prípravné, monitorovacie, kontrolné, audítorské a hodnotiace činnosti, a to aj pokiaľ ide o štatutárne systémy informačných technológií.

Článok 5

Tretie krajiny pridružené k fondu

Na zložku Fondu InvestEU v zodpovednosti EÚ uvedenú v článku 9 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia a na každý segment politiky uvedený v článku 8 ods. 1 tohto nariadenia môžu s cieľom podieľať sa na určitých finančných produktoch podľa článku 218 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách dať príspevky tieto tretie krajiny:

- a) členovia Európskeho združenia voľného obchodu (EZVO), ktorí sú členmi EHP, v súlade s podmienkami stanovenými v Dohode o Európskom hospodárskom priestore;
- b) prístupujúce krajiny, kandidátske krajiny a potenciálni kandidáti v súlade so všeobecnými zásadami a všeobecnými podmienkami účasti týchto krajín na programoch Únie stanovenými v príslušných rámcových dohodách a rozhodnutiach Rady pre pridruženie alebo v podobných dohodách a v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v dohodách medzi Úniou a uvedenými krajinami;

- c) krajiny európskej susedskej politiky, v súlade so všeobecnými zásadami a všeobecnými podmienkami účasti týchto krajín na programoch Únie stanovenými v príslušných rámcových dohodách a rozhodnutiach Rady pre pridružené alebo v podobných dohodách a v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v dohodách medzi Úniou a týmito krajinami;
- d) iné tretie krajiny v súlade s podmienkami stanovenými v osobitnej dohode vzťahujúcej sa na účasť tretej krajiny na akomkoľvek programe Únie, ak sa touto dohodou:
 - i) zabezpečuje spravodlivú rovnováhu, pokiaľ ide o príspevky a výhody tretej krajiny zúčastňujúcej sa na programoch Únie;
 - ii) stanovujú podmienky účasti na programoch vrátane výpočtu finančných príspevkov na jednotlivé programy a ich administratívne náklady;
 - iii) neudeľuje tretej krajine žiadna rozhodovacia právomoc v súvislosti s programom Únie;
 - iv) zaručujú práva Únie na zabezpečenie správneho finančného riadenia a na ochranu jej finančných záujmov.

Príspevky uvedené v prvom odseku písm. d) bode ii) tohto článku predstavujú pripísané príjmy v súlade s článkom 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 6

Implementácia a formy financovania z prostriedkov Únie

1. Záruka EÚ sa implementuje v rámci nepriameho riadenia spolu s orgánmi uvedenými v článku 62 ods. 1 písm. c) bodoch ii), iii), v) a vi) nariadenia o rozpočtových pravidlách. Ďalšie formy financovania z prostriedkov Únie podľa tohto nariadenia sa implementujú v rámci priameho alebo nepriameho riadenia v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, a to vrátane grantov vykonávaných v súlade s hlavou VIII nariadenia o rozpočtových pravidlách a operácií kombinovaného financovania uskutočňovaných v súlade s týmto článkom čo najplynulejšie a tak, aby sa zabezpečila účinná a ucelená podpora politík Únie.
2. Operácie financovania a investičné operácie so zárukou EÚ, ktoré sú súčasťou operácie kombinovaného financovania, v rámci ktorej sa spája podpora podľa tohto nariadenia s podporou poskytovanou v rámci jedného alebo viacerých programov Únie, alebo kryté inovačným fondom EÚ ETS, musia byť v súlade s:
 - a) cieľmi politiky a musia spĺňať kritériá oprávnenosti stanovené v pravidlách programu Únie, podľa ktorého sa o poskytnutí podpory rozhoduje;
 - b) týmto nariadením.
3. Operácie kombinovaného financovania, ktoré zahŕňajú finančný nástroj v plnej výške financovaný z iných programov Únie alebo z inovačného fondu EÚ ETS bez použitia záruky EÚ podľa tohto nariadenia, musia byť v súlade s cieľmi politiky a musia spĺňať kritériá oprávnenosti stanovené v pravidlách programu Únie, v rámci ktorého sa podpora poskytuje.
4. V súlade s odsekom 2 tohto článku sa o nesplatných formách podpory a finančných nástrojoch z rozpočtu Únie, ktoré tvoria časť operácie kombinovaného financovania uvedenej v odsekoch 2 a 3 tohto článku, rozhoduje podľa pravidiel príslušného programu Únie a implementujú sa v rámci operácie kombinovaného financovania v súlade s týmto nariadením a hlavou X nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Vykazovanie takýchto operácií kombinovaného financovania sa vzťahuje aj na ich súlad s cieľmi politiky a plnením kritérií oprávnenosti stanovených v pravidlách programu Únie, v rámci ktorého sa o poskytnutí podpory rozhoduje, ako aj o ich súlade s týmto nariadením.

Článok 7

Kombinácia portfólií

1. Podpora zo záruky EÚ podľa tohto nariadenia, podpora Únie poskytovaná v rámci finančných nástrojov zriadených v programovom období 2014 – 2020 a podpora Únie zo záruky EÚ zriadenej vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2015/1017 sa môžu kombinovať vo finančných produktoch, ktoré majú implementovať EIB alebo EIF podľa tohto nariadenia.

2. Odchyľne od článku 19 ods. 2 a článku 16 ods. 1 druhého pododseku sa záruka EÚ podľa tohto nariadenia môže vzťahovať aj na straty uvedené v článku 19 ods. 2 vo vzťahu k celému portfóliu operácií financovania a investičných operácií podporovaných finančnými produktmi uvedenými v odseku 1 tohto článku.

Bez ohľadu na ciele finančných nástrojov uvedených v odseku 1 sa ustanovenia prijaté na krytie finančných záväzkov vyplývajúcich z finančných nástrojov uvedených v odseku 1 môžu použiť na krytie strát vo vzťahu k celému portfóliu operácií financovania a investičných operácií podporovaných finančnými produktmi uvedenými v odseku 1.

3. Straty, príjmy a vrátené platby z finančných produktov uvedených v odseku 1, ako aj potenciálne vymožené sumy sa priradujú pomerne medzi finančné nástroje a záruky EÚ uvedené v danom odseku, ktorými sa uvedenému finančnému produktu poskytuje kombinovaná podpora Únie.

4. Podmienky finančných produktov uvedených v odseku 1 tohto článku vrátane príslušných pomerných podielov na stratách, príjmoch, nahradených a vrátených sumách sa stanovujú v dohode o záruke uvedenej v článku 17.

Kapitola II

Fond InvestEU

Článok 8

Segment politiky

1. Fond InvestEU pôsobí v nasledujúcich štyroch segmentoch politiky, ktoré riešia zlyhania trhu alebo suboptimálne investičné situácie v rámci svojho špecifického rozsahu pôsobnosti:

- a) segment politiky týkajúci sa udržateľnej infraštruktúry, ktorý zahŕňa udržateľné investície do oblastí dopravy vrátane multimodálnej dopravy, bezpečnosti cestnej premávky – a to aj v súlade s cieľom Únie eliminovať do roku 2050 smrteľné dopravné nehody a vážne zranenia, obnovy a údržby železničnej a cestnej infraštruktúry, energetiky, najmä energie z obnoviteľných zdrojov, energetickej efektívnosti v súlade s rámcom v oblasti energetiky do roku 2030, projektov rekonštrukcie budov zameraných na úspory energie a integrácie budov do prepojených energetických, skladovacích, digitálnych a dopravných systémov, zlepšenia úrovni prepojenosti, digitálnej pripojiteľnosti a digitálneho prístupu, a to aj vo vidieckych oblastiach, dodávok a spracovania surovín, vesmíru, oceánov, vôd vrátane vnútrozemských vodných ciest, nakladania s odpadom v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a obehovým hospodárstvom, prírodného prostredia a inej environmentálnej infraštruktúry, kultúrneho dedičstva, cestovného ruchu, zariadení a vybavenia, mobilných aktív a do zavádzania inováčných technológií, ktoré prispievajú k plneniu cieľov Únie v oblasti environmentálnej odolnosti, odolnosti voči zmene klímy alebo sociálnej udržateľnosti a ktoré spĺňajú normy Únie v oblasti environmentálnej alebo sociálnej udržateľnosti;
- b) segment výskumu, inovácií a digitalizácie, do ktorého patria činnosti v oblasti výskumu, vývoja produktov a inovácií, prenos technológií a výsledkov výskumu na trh, podpora faktorov posilňujúcich účasť na trhu a spoluprácu medzi podnikmi, predstavovanie a zavádzanie inováčných riešení a podpora rozširovania inováčných podnikov, ako aj digitalizácia priemyslu Únie;
- c) segment politiky týkajúci sa MSP, ktorý zahŕňa prístup k financovaniu a dostupnosť financovania predovšetkým pre MSP vrátane inováčných MSP a tých MSP, ktoré pôsobia v kultúrnom a kreatívnom priemysle, ako aj pre malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou;

d) segment sociálnych investícií a zručností, do ktorého patrí mikrofinancovanie, financovanie sociálnych podnikov a sociálne hospodárstvo a opatrenia na podporu rodovej rovnosti, zručností, vzdelávania, odbornej prípravy a súvisiacich služieb, sociálna infraštruktúra vrátane zdravotníckej a vzdelávacej infraštruktúry a sociálneho bývania a ubytovní pre študentov, sociálne inovácie, zdravotná a dlhodobá starostlivosť, začlenenie a prístupnosť, kultúrne a tvorivé činnosti so sociálnym cieľom a integrácia zraniteľných osôb vrátane štátnych príslušníkov tretích krajín.

2. Vo všetkých segmentoch politiky sa horizontálne zavedie osobitná schéma na spravodlivú transformáciu. Uvedená schéma zahŕňa investície, ktoré riešia sociálne, hospodárske alebo environmentálne výzvy vyplývajúce z procesu prechodu k dosiahnutiu klimatického cieľa Únie do roku 2030 a jej cieľa dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050, a tiež znamenajú prínos pre regióny určené v pláne spravodlivej transformácie vypracovanom členským štátom v súlade s príslušnými ustanoveniami nariadenia o Fonde na spravodlivú transformáciu.

3. Všetky segmenty politiky môžu zahŕňať strategické investície vrátane dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu na podporu konečných prijímateľov, ktorých aktivity sú pre Úniu strategicky významné, a to najmä z hľadiska zelenej a digitálnej transformácie, zvyšovania odolnosti a posilnenia strategických hodnotových reťazcov.

Pri strategických investíciách do sektorov obrany a kozmického priestoru a do kybernetickej bezpečnosti ako aj pri osobitných typoch projektov so skutočnými a priamymi bezpečnostnými dôsledkami v kritických odvetviach investičné usmernenia prijaté v súlade s odsekom 9 tohto článku (ďalej len „investičné usmernenia“) stanovujú obmedzenia týkajúce sa konečných prijímateľov kontrolovaných treťou krajinou alebo subjektmi tretej krajiny a konečných prijímateľov s výkonným riadením mimo Únie, a to s cieľom chrániť bezpečnosť Únie a jej členských štátov. Uvedené obmedzenia sa stanovujú v súlade so zásadami týkajúcimi sa oprávnených subjektov stanovenými v príslušných ustanoveniach nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond a zrušuje nariadenie (EÚ) 2018/1092 a v príslušných ustanoveniach nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Vesmírny program Únie a Agentúra Európskej únie pre vesmírny program a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 912/2010, (EÚ) č. 1285/2013, (EÚ) č. 377/2014 a rozhodnutie č. 541/2014/EÚ.

Všetky potrebné požiadavky týkajúce sa kontroly a výkonného riadenia konečných prijímateľov v iných oblastiach, ako aj kontroly sprostredkovateľov vzhľadom na akékoľvek príslušné aspekty verejného poriadku alebo bezpečnosti sa stanovujú v investičných usmerneniach. Zohľadňujúc uvedené požiadavky, riadiaca rada stanoví akékoľvek potrebné dodatočné požiadavky.

4. Keď operácia financovania alebo investičná operácia navrhnutá investičnému výboru patrí do viac než jedného segmentu politiky, priradí sa do toho segmentu, do ktorého patrí jej hlavný cieľ alebo hlavný cieľ väčšiny jej čiastkových projektov, pokiaľ sa v investičných usmerneniach nestanovuje inak.

5. Operácie financovania a investičné operácie sa preverujú s cieľom určiť, či majú environmentálny, klimatický alebo sociálny vplyv. Ak uvedené operácie takýto vplyv majú, musia sa v záujme minimalizácie škodlivých vplyvov na klímu, životné prostredie a sociálnu oblasť a maximalizácie prínosov pre tieto oblasti preveriť z hľadiska klimatickej, environmentálnej a sociálnej udržateľnosti. Predkladatelia projektov, ktorí žiadajú o financovanie, poskytujú na tento účel primerané informácie podľa usmernenia uvedeného v odseku 6. Z preverovania sú vyňaté projekty, ktoré nedosahujú určitú veľkosť určenú v usmerneniach. Projekty, ktoré nie sú zlučiteľné s cieľmi v oblasti klímy, na podporu podľa tohto nariadenia nie sú oprávnené. V prípade, že implementujúci partner dospeje k záveru, že preverovanie udržateľnosti sa nemusí vykonať, poskytne investičnému výboru odôvodnenie.

6. Komisia vypracuje usmernenia o udržateľnosti, ktoré v súlade s environmentálnymi a sociálnymi cieľmi a normami Únie, a s osobitným zreteľom na zásadu „výrazne nenarušiť“, umožňujú:

a) pokiaľ ide o adaptáciu, zabezpečenie odolnosti proti prípadným nepriaznivým vplyvom zmeny klímy prostredníctvom posudzovania zraniteľnosti voči zmene klímy a posudzovania rizík, a to aj prostredníctvom relevantných adaptačných opatrení, a pokiaľ ide o zmierňovanie, začlenenie nákladov vyplývajúcich z emisií skleníkových plynov a pozitívnych účinkov opatrení zmierňovania zmeny klímy do analýzy nákladov a prínosov;

b) zohľadnenie celkového vplyvu projektov z hľadiska hlavných zložiek prírodného kapitálu a to vzduchu, vody, zeme a biodiverzity;

- c) ohodnotenie vplyvu projektov na spoločnosť, a to aj na rodovú rovnosť, sociálne začleňovanie určitých oblastí alebo skupín obyvateľstva a hospodársky rozvoj oblastí a odvetví ovplyvnených náročnými štrukturálnymi otázkami, ako je napríklad potreba dekarbonizácie hospodárstva;
- d) identifikovanie projektov, ktoré nie sú zlučiteľné s dosiahnutím cieľov v oblasti klímy;
- e) poskytnutie implementujúcim partnerom usmernenia na účely preverovania uvedeného v odseku 5.

7. Implementujúci partneri poskytujú informácie potrebné na sledovanie investícií, ktoré prispievajú k plneniu cieľov Únie v oblasti klímy a životného prostredia, pod vedením Komisie.

8. Implementujúci partneri sa usilujú zabezpečiť, aby aspoň 60 % investícií v rámci segmentu udržateľnej infraštruktúry prispievalo k dosahovaniu cieľov Únie v oblasti klímy a životného prostredia.

Komisia spolu s implementujúcimi partnermi usiluje o to také rozdelenie časti záruky EÚ použitej pre segment udržateľných investícií, aby sa dosiahla rovnováha medzi rôznymi oblasťami uvedenými v odseku 1 písm. a).

9. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 34 s cieľom doplniť toto nariadenie vymedzením investičných usmernení pre každý zo segmentov politiky. V investičných usmerneniach sa stanovujú aj opatrenia na vykonávanie schémy spravodlivej transformácie podľa odseku 2 tohto článku. Investičné usmernenia sa pripravujú v úzkej spolupráci so skupinou EIB a ďalšími potenciálnymi implementujúcimi partnermi.

10. Pri strategických operáciách financovania a investičných operáciách v odvetviach obrany a vesmíru a v oblasti kybernetickej bezpečnosti sa v investičných usmerneniach môžu stanoviť obmedzenia, pokiaľ ide o prevod a udelenie licencie na práva duševného vlastníctva v súvislosti s kritickými technológiami a technológiami, ktoré majú zásadný význam pre zaistenie bezpečnosti Únie a jej členských štátov, pričom sa rešpektuje právomoc členských štátov v oblasti kontroly vývozu.

11. Implementujúcich partnerov, investičný výbor a poradenských partnerov Komisia informuje o uplatňovaní a výklade investičných usmernení.

Článok 9

Zložky

1. Jednotlivé segmenty politiky uvedené v článku 8 ods. 1 pozostávajú zo zložky v zodpovednosti EÚ a zložky v zodpovednosti členského štátu. Uvedené zložky riešia zlyhania trhu alebo suboptimálne investičné situácie takto:

- a) zložka v zodpovednosti EÚ sa zameriava na tieto situácie:
 - i) zlyhanie trhu alebo suboptimálne investičné situácie, ktoré súvisia s prioritami politík Únie;
 - ii) špecifické zlyhanie trhu alebo suboptimálne investičné situácie v celej únii alebo členskom štáte; alebo
 - iii) zlyhanie trhu alebo suboptimálne investičné situácie, ktoré si vyžadujú vypracovanie inovačných finančných riešení a trhových štruktúr, najmä nové alebo komplexné zlyhanie trhu alebo suboptimálne investičné situácie;
- b) zložka v zodpovednosti členských štátov sa zameriava na špecifické zlyhania trhu alebo suboptimálne investičné situácie v jednom alebo viacerých regiónoch alebo členských štátoch v záujme dosiahnutia cieľov politiky prispievajúcich fondov v rámci zdieľaného riadenia alebo dodatočnej sumy, ktorú poskytuje členský štát podľa článku 4 ods. 1 tretieho pododseku, najmä s cieľom posilniť hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť v únii riešením vyváženosti jej regiónov.

2. Zložky uvedené v odseku 1 sa v záujme podpory danej operácie financovania alebo investičnej operácie podľa potreby navzájom dopĺňajú, a to kombináciou podpory z oboch zložiek.

Článok 10

Osobitné ustanovenia, ktoré sa vzťahujú na zložku v zodpovednosti členských štátov

1. Sumy, ktoré členský štát dobrovoľne prideli podľa ustanovení o využívaní EFRR, ESF+, Kohézneho fondu a ENRAF prostredníctvom Programu InvestEU ustanovených v nariadení o spoločných ustanoveniach na roky 2021 - 2027 alebo ustanovení o využívaní EPFRV prostredníctvom Programu InvestEU ustanovených v nariadení o strategických plánoch SPP alebo sumy poskytnuté v hotovosti v súlade s článkom 4 ods. 1 tretím pododsekom tohto nariadenia sa použijú na tvorbu rezerv na tú časť záruky EÚ v rámci zložky v zodpovednosti členských štátov, ktorou sa kryjú operácie financovania a investičné operácie v dotknutom členskom štáte, alebo na možné príspevky určené Poradenskému centru InvestEU. Tieto sumy musia byť použité na pomoc pri dosahovaní cieľov politiky určených v partnerskej dohode uvedenej v ustanoveniach o príprave a predložení partnerskej dohody ustanovených v nariadení o spoločných ustanoveniach na roky 2021-2027, v programoch alebo v strategickom pláne SPP, ktoré prispievajú k Programu InvestEU s cieľom vykonávať príslušné opatrenia stanovené v pláne podpory obnovy a odolnosti zriadenom podľa nariadenia (EÚ) 2021/241, alebo v iných prípadoch na účely stanovené v dohode o príspevku v závislosti od pôvodu poskytnutej sumy.

2. Zriadenie časti záruky EÚ v zložke v zodpovednosti členských štátov podlieha uzavretiu dohody o príspevku medzi členským štátom a Komisiou.

Štvrtý pododsek tohto odseku a odsek 5 tohto článku sa nevzťahujú na dodatočnú sumu, ktorú poskytuje členský štát podľa článku 4 ods. 1 tretieho pododseku.

Ustanovenia tohto článku, ktoré sa týkajú súm pridelených podľa ustanovení o využívaní EFRR, ESF+, Kohézneho fondu a ENRAF prostredníctvom Programu InvestEU ustanovených v nariadení o spoločných ustanoveniach na roky 2021-2027 alebo ustanovení o využívaní EPFRV prostredníctvom Programu InvestEU ustanovených v nariadení o strategických plánoch SPP, sa nevzťahujú na dohodu o príspevku týkajúcu sa dodatočnej sumy od členského štátu podľa článku 4 ods. 1 tretieho pododseku tohto nariadenia.

Členský štát a Komisia uzavru dohodu o príspevku alebo dohodu o jej zmene do štyroch mesiacov od prijatia rozhodnutia Komisie, ktorým sa prijíma partnerská dohoda podľa ustanovení o schválení partnerskej dohody ustanovených v nariadení o spoločných ustanoveniach na roky 2021-2027 alebo strategický plán SPP podľa nariadenia o strategických plánoch SPP, alebo súbežne s prijatím rozhodnutia Komisie, ktorým sa mení program v súlade s ustanoveniami o využívaní EFRR, ESF+, Kohézneho fondu a ENRAF prostredníctvom Programu InvestEU ustanovených v nariadení o spoločných ustanoveniach na roky 2021-2027 alebo strategický plán SPP v súlade s ustanoveniami o zmene strategického plánu SPP ustanovenými v nariadení o strategických plánoch SPP.

Spoločnú dohodu o príspevku môžu s Komisiou uzavrieť dva alebo viaceré členské štáty.

Odchyľne od článku 211 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa miera tvorby rezerv na záruku EÚ v rámci zložky v zodpovednosti členských štátov stanovuje na 40 % a v každej dohode o príspevku sa môže upraviť smerom nadol alebo nahor v závislosti od rizík spojených s finančnými produktmi, ktoré sa majú použiť.

3. Dohoda o príspevku má aspoň tieto súčasti:

a) celková výška časti záruky EÚ v rámci zložky v zodpovednosti členských štátov, ktorá sa týka daného členského štátu, jej miera tvorby rezerv, výška príspevku z fondov v rámci zdieľaného riadenia alebo suma poskytnutá v súlade s článkom 4 ods. 1 tretím pododsekom, fáza tvorby rezerv a výška vyplývajúceho podmieneného záväzku krytého nadväznou zárukou (back-to-back guarantee), ktorú poskytne dotknutý členský štát;

- b) stratégia členských štátov zahŕňajúca finančné produkty a ich minimálny pákový efekt, geografické pokrytie, podľa potreby vrátane regionálneho pokrytia, typy projektov a prípadné kategórie konečných prijímateľov a oprávnených sprostredkovateľov;
- c) potenciálny implementujúci partner alebo partneri navrhovaní podľa článku 15 ods. 1 štvrtého pododseku a povinnosť Komisie informovať dotknutý členský štát o vybranom implementujúcom partnerovi alebo partneroch;
- d) akýkoľvek príspevok z fondov v rámci zdieľaného riadenia alebo zo súm poskytnutých v súlade s článkom 4 ods. 1 tretím pododsekom Poradenskému centru InvestEU;
- e) povinnosti podávať výročné správy členskému štátu vrátane správ o relevantných ukazovateľoch pre ciele politik, ktoré sa stanovujú v partnerskej dohode, programe alebo strategickom pláne SPP alebo v pláne obnovy a odolnosti a uvádzajú v dohode o príspevku;
- f) ustanovenia o odplate za časť záruky EÚ v rámci zložky v zodpovednosti členských štátov;
- g) ľubovoľná kombinácia so zdrojmi zo zložky v zodpovednosti EÚ v súlade s článkom 9 ods. 2 vrátane viacvrstvovej štruktúry v záujme lepšieho krytia rizík.

4. Dohody o príspevku vykonáva Komisia prostredníctvom dohôd o zárukách s implementujúcimi partnermi podľa článku 17 a dohôd o poradenstve s poradenskými partnermi podľa článku 25 ods. 1 druhým pododsekom.

Ak sa dohoda o záruke neuzavrie do deviatich mesiacov od uzavretia dohody o príspevku, dohoda o príspevku sa na základe vzájomnej dohody vypovie alebo predĺži. Ak suma uvedená v dohode o príspevku nie je viazaná v plnej výške na základe jednej alebo viacerých dohôd o zárukách do deviatich mesiacov od uzavretia dohody o príspevku, táto suma sa príslušne zmení. Nepoužitá suma v rámci tvorby rezerv pripísateľná prostriedkom, ktoré členské štáty prideliť podľa ustanovení o využívaní EFRR, ESF+, Kohézneho fondu a ENRAF prostredníctvom Programu InvestEU ustanovených v nariadení o spoločných ustanoveniach na roky 2021-2027 alebo p ustanovení o využívaní EPFRV prostredníctvom Programu InvestEU ustanovených v nariadení o strategických plánoch SPP, sa opätovne použije v súlade s uvedenými nariadeniami. Nepoužitá suma rezerv zodpovedajúca prostriedkom, ktoré členský štát prideliť podľa článku 4 ods. 1 tretieho pododseku tohto nariadenia, sa danému členskému štátu vráti.

Ak sa dohoda o záruke nevykoná riadne v období stanovenom v ustanoveniach o využívaní EFRR, ESF+, Kohézneho fondu a ENRAF prostredníctvom Programu InvestEU ustanovených v nariadení o spoločných ustanoveniach na roky 2021-2027 alebo v ustanoveniach o využívaní EPFRV prostredníctvom Programu InvestEU ustanovených v nariadení o strategických plánoch SPP alebo v prípade dohody o záruke týkajúcej sa súm poskytnutých v súlade s článkom 4 ods. 1 tretím pododsekom tohto nariadenia v príslušnej dohode o príspevku sa dohoda o príspevku zmení. Nepoužitá suma v rámci tvorby rezerv pripísateľná prostriedkom, ktoré členské štáty prideliť podľa ustanovení o využívaní EFRR, ESF+, Kohézneho fondu a ENRAF prostredníctvom Programu InvestEU ustanovených v nariadení o spoločných ustanoveniach na roky 2021-2027 alebo ustanovení o využívaní EPFRV prostredníctvom Programu InvestEU ustanovených v nariadení o strategických plánoch SPP, sa opätovne použije v súlade s uvedenými nariadeniami. Nepoužitá suma rezerv zodpovedajúca prostriedkom, ktoré členský štát prideliť podľa článku 4 ods. 1 tretieho pododseku tohto nariadenia, sa danému členskému štátu vráti.

5. Na tvorbu rezerv v prípade časti záruky EÚ v rámci zložky v zodpovednosti členských štátov stanovenej v dohode o príspevku sa vzťahujú tieto pravidlá:

- a) po fáze tvorby rezerv uvedenej v odseku 3 písm. a) tohto článku sa akýkoľvek ročný prebytok prostriedkov, ktorý sa vypočíta porovnaním objemu prostriedkov požadovaných na základe miery tvorby rezerv stanovenej v dohode o príspevku a skutočného objemu rezerv, použije opätovne podľa ustanovení o využívaní EFRR, ESF+, Kohézneho fondu a ENRAF prostredníctvom Programu InvestEU ustanovených v nariadení o spoločných ustanoveniach na roky 2021-2027 a ustanovení o využívaní EPFRV prostredníctvom Programu InvestEU ustanovených v nariadení o strategických plánoch SPP;

- b) odchylné od článku 213 ods. 4 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa po úvodnej fáze tvorby rezerv podľa odseku 3 písm. a) tohto článku nebudú rezervy počas dostupnosti tejto časti záruky EÚ v rámci zložky v zodpovednosti členských štátov každoročne dopĺňať;
 - c) Komisia bezodkladne informuje členský štát, v ktorom následkom výziev na uplatnenie tejto časti záruky EÚ v rámci zložky v zodpovednosti členských štátov výška rezerv na túto časť záruky EÚ klesne pod 20 % počiatočnej miery tvorby rezerv;
 - d) ak výška rezerv na túto časť záruky EÚ v rámci zložky v zodpovednosti členských štátov dosiahne 10 % počiatočnej miery tvorby rezerv, dotknutý členský štát na žiadosť Komisie poskytne do spoločného rezervného fondu sumu až 5 % sumy zodpovedajúcej počiatočnej miere tvorby rezerv podľa článku 212 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
6. V súvislosti so sumami uvedenými v článku 4 ods. 1 treťom pododseku sa riadenie ročných prebytkov a doplnení zdrojov po fáze vytvárania stanoví v dohode o príspevku.

Kapitola III

Partnerstvo Komisie a skupiny EIB

Článok 11

Rozsah pôsobnosti nástroja

1. Komisia a skupina EIB vytvoria podľa tohto nariadenia partnerstvo s cieľom podporiť implementáciu Programu InvestEU a jeho konzistentnosť, inkluzívnosť, doplnkovosť a efektívne zavádzanie. V súlade s týmto nariadením a v zmysle ďalších dohôd uvedených v odseku 3 skupina EIB:
- a) implementuje časť záruky EÚ uvedenú v článku 13 ods. 4;
 - b) podporuje implementáciu zložky Fondu InvestEU v zodpovednosti EÚ a prípadne zložky v zodpovednosti členských štátov, a to najmä tým, že:
 - i) spolu s potenciálnymi implementujúcimi partnermi prispieva k investičným usmerneniam podľa článku 8 ods. 9, prispieva k návrhu hodnotiacej tabuľky podľa článku 22 a k ostatným dokumentom, ktorými sa stanovujú prevádzkové usmernenia Fondu InvestEU;
 - ii) spolu s Komisiou a potenciálnymi implementujúcimi partnermi vymedzuje metodiku rizík a systém mapovania rizík, ktoré súvisia s operáciami financovania a investičnými operáciami implementujúcich partnerov, aby sa umožnilo posudzovanie takýchto operácií podľa spoločnej ratingovej stupnice;
 - iii) na žiadosť Komisie a po dohode s dotknutým potenciálnym implementujúcim partnerom posudzuje systémy uvedeného potenciálneho implementujúceho partnera a poskytuje ciele technické poradenstvo k uvedeným systémom, pokiaľ sa to požaduje v záveroch auditu posúdenia daného piliera a v rozsahu požadovanom v týchto záveroch, na účely implementácie finančných produktov, ktoré uvedený potenciálny implementujúci partner plánuje;
 - iv) poskytuje nezáväznú stanovisku k aspektom týkajúcim sa bankovníctva, najmä k finančným rizikám a finančným podmienkam súvisiacim s časťou záruky EÚ, ktorá sa má prideliť implementujúcemu partnerovi inému než skupine EIB, ako sa vymedzuje v dohode o záruke, ktorá sa má uzavrieť s uvedeným implementujúcim partnerom;
 - v) vykonáva simulácie a projekcie finančných rizík a náhrad z agregovaného portfólia podľa predpokladov dohodnutých s Komisiou;
 - vi) oceňuje finančné riziká agregovaného portfólia a pripravuje jeho finančné výkazy; a

- vii) Komisii na jej žiadosť poskytuje služby reštrukturalizácie a obnovy podľa dohody uvedenej v odseku 3 písm. b) tohto článku, a to po dohode s implementujúcim partnerom podľa článku 17 ods. 2 písm. g), ak uvedený za vykonávanie činností reštrukturalizácie a obnovy podľa príslušnej dohody o záruke už implementujúci partner nezodpovedá;
- c) na žiadosť národnej podpornej banky alebo inštitúcie môže pre ňu vykonávať činnosti v oblasti budovania kapacít podľa článku 25 ods. 2 písm. h) a iné služby v súvislosti s implementáciou finančných produktov podporovaných zárukou EÚ;
- d) vo vzťahu k Poradenskému centru InvestEU:
- i) sa jej z finančného krytia uvedeného v článku 4 ods. 3 prideli suma do výšky 300 000 000 EUR na poradenské iniciatívy uvedené v článku 25 a operačné úlohy uvedené v bode ii) tohto písmena;
- ii) poskytuje poradenstvo Komisii a vykonáva operačné úlohy stanovené v dohode uvedenej v odseku 3 písm. c) prostredníctvom:
- poskytovania podpory Komisii pri koncipovaní, zriaďovaní a prevádzke Poradenského centra InvestEU;
 - posudzovania žiadostí o poradenskú podporu, o ktorých sa Komisia domnieva, že nepatria k súčasným poradenským iniciatívam, s cieľom podporiť rozhodovanie Komisie o pridelení prostriedkov v súvislosti so žiadosťami o poradenstvo doručenými do centrálného vstupného miesta vymedzeného v článku 25 ods. 2 písm. a);
 - poskytovania podpory národným podporným bankám a inštitúciám na ich žiadosť budovaním kapacít podľa článku 25 ods. 2 písm. h), a to vo vzťahu k rozvoju ich poradenských spôsobilostí, aby sa mohli zúčastňovať sa na poradenských iniciatívach;
 - uzatvárania dohôd o uskutočňovaní poradenských iniciatív s poradenskými partnermi v mene Komisie, a to na žiadosť Komisie a potenciálneho poradenského partnera a so súhlasom skupiny EIB.

Skupina EIB zabezpečí, aby sa jej povinnosti uvedené v písmene d) bode ii) prvého pododseku vykonávali úplne nezávisle od jej úlohy poradenského partnera.

Komisia podľa potreby komunikuje s implementujúcim partnerom o zisteniach v stanovisku skupiny EIB uvedenom v písmene b) bode iv) prvého pododseku. Komisia o výsledku svojho postupu rozhodovania informuje skupinu EIB.

2. Bankové informácie, ktoré Komisia poskytuje skupine EIB v súlade s odsekom 1 prvým pododsekom písm. b) bodmi ii), iv), v) a vi), sa obmedzia iba na informácie, ktoré skupina EIB nevyhnutne potrebuje na plnenie svojich povinností podľa uvedených bodov. Komisia v úzkej spolupráci so skupinou EIB a potenciálnymi implementujúcimi partnermi vymedzí povahu a rozsah uvedených bankových informácií, pričom zohľadní požiadavky na správne finančné riadenie záruky EÚ, oprávnené záujmy implementujúceho partnera v súvislosti s citlivými obchodnými informáciami a potreby skupiny EIB na účely plnenia jej záväzkov podľa uvedených bodov.

3. Podmienky partnerstva sa stanovujú v dohodách, a to aj pokiaľ ide o:

- a) poskytnutie a implementáciu časti záruky EÚ uvedenej v článku 13 ods. 4:
- i) dohody o záruke medzi Komisiou a skupinou EIB; alebo
- ii) samostatných dohôd o záruke medzi Komisiou a EIB a jej dcérskymi spoločnosťami, prípadne inými subjektmi zriadenými v súlade s článkom 28 ods. 1 štatútu EIB;
- b) dohodu medzi Komisiou a skupinou EIB vo vzťahu k odseku 1 prvému pododseku písm. b) a c);
- c) dohodu medzi Komisiou a skupinou EIB vo vzťahu k Poradenskému centru InvestEU;

d) dohody o službách medzi skupinou EIB a národnými podpornými bankami a inštitúciami, ktoré sa týkajú budovania kapacít a iných služieb stanovených v odseku 1 prvom pododseku písm. c).

4. Bez toho, aby bol dotknutý článok 18 ods. 3 a článok 25 ods. 4 tohto nariadenia, náklady vzniknuté skupine EIB pri plnení úloh uvedených v odseku 1 prvom pododseku písm. b) a c) tohto článku, musia byť v súlade s podmienkami dohody uvedenej v odseku 3 písm. b) tohto článku a môžu byť kryté z vrátených platieb, z príjmov zo záruky EÚ, z rezerv podľa článku 211 ods. 4 a ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách alebo sa môžu uhradiť z finančného krytia podľa článku 4 ods. 3 tohto nariadenia na základe odôvodnenia uvedených nákladov skupinou EIB a v rámci celkového limitu vo výške 7 000 000 EUR.

5. Náklady vzniknuté skupine EIB pri plnení operačných úloh uvedených v odseku 1 prvom pododseku písm. d) bode ii), sa uhrádzajú v plnej výške a vyplácajú sa zo sumy uvedenej v odseku 1 prvom pododseku písm. d) bode i) na základe odôvodnenia týchto nákladov skupinou EIB a v rámci celkového limitu vo výške 10 000 000 EUR.

Článok 12

Konflikty záujmov

1. V rámci partnerstva uvedeného v článku 11 prijme skupina EIB všetky opatrenia a preventívne kroky potrebné na zabránenie konfliktu záujmov s inými implementujúcimi partnermi, a to aj vytvorením nezávislého špecializovaného tímu pre úlohy uvedené v článku 11 ods. 1 prvom pododseku písm. b) bodoch iii) až vi). Pre uvedený tím platia prísne pravidlá dôvernosti, ktoré sa na členov tímu naďalej vzťahujú aj po ich odchode z tímu.

2. Skupina EIB a ostatní implementujúci partneri bezodkladne informujú Komisiu o každej situácii, ktorá predstavuje konflikt záujmov alebo ktorá môže viesť ku konfliktu záujmov. V prípade pochybností o existencii konfliktu záujmov rozhoduje Komisia, ktorá o svojom závere informuje skupinu EIB. V prípade konfliktu záujmov prijme skupina EIB primerané opatrenia. Skupina EIB informuje o uvedených opatreniach a ich výsledkoch riadiacu radu.

3. Skupina EIB prijme preventívne opatrenia potrebné na zamedzenie situácií, v ktorých by pri implementácii služieb Poradenského centra InvestEU mohlo dôjsť ku konfliktu záujmov, najmä pokiaľ ide o jej operačné úlohy v kontexte povinnosti podporovať Komisiu podľa článku 11 ods. 1 prvom pododseku písm. d) bodu ii). V prípade konfliktu záujmov prijme skupina EIB primerané opatrenia.

Kapitola IV

Záruka EÚ

Článok 13

Záruka EÚ

1. Záruka EÚ sa implementujúcim partnerom poskytuje ako neodvolateľná, bezpodmienečná a dostupná na požiadanie v súlade s článkom 219 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách, pričom sa implementuje v súlade s hlavou X uvedeného nariadenia prostredníctvom nepriameho riadenia.

2. Odmena za záruku EÚ sa viaže na charakteristiky a rizikový profil finančných produktov, pričom sa zohľadňuje povaha príslušných operácií financovania a investičných operácií a dosahovanie cieľov politiky, na ktoré sú dané finančné produkty zamerané.

Ak je to riadne odôvodnené povahou cieľov politiky, na ktoré sa daný finančný produkt zameriava, a potrebou jeho cenovej dostupnosti pre cieľových konečných prijímateľov, ktorým je určený, možno znížiť náklady na financovanie pre konečného prijímateľa alebo zlepšiť podmienky uvedeného financovania znížením odplaty za záruku EÚ alebo v prípade potreby krytím splatných administratívnych nákladov, ktoré znáša implementujúci partner, z rozpočtu Únie, najmä vtedy:

- a) keď by napäté podmienky na finančnom trhu bránili realizácii operácie financovania alebo investičnej operácie za trhové ceny, alebo
- b) ak je to potrebné na urýchlenie operácií financovania a investičných operácií v odvetviach alebo oblastiach s významným zlyháváním trhu, v suboptimálnej investičnej situácii alebo na uľahčenie zriaďovania investičných platforiem.

Zníženie odplaty za záruku EÚ alebo krytie splatných administratívnych nákladov, ktoré znáša implementujúci partner, uvedené v druhom pododseku sa môže vykonať len v rozsahu, v akom významne neovplyvní tvorbu rezerv na záruku EÚ.

Zo zníženej odplaty za záruku EÚ profitujú v plnej miere koneční prijímatelia.

3. Podmienka stanovená v článku 219 ods. 4 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa vzťahuje na každého implementujúceho partnera na základe portfólia.

4. 75 % záruky EÚ v rámci zložky v zodpovednosti EÚ uvedenej v článku 4 ods. 1 prvom pododseku, čo predstavuje 19 614 232 554 EUR, sa poskytne skupine EIB. Skupina EIB poskytne súhrnný finančný príspevok vo výške 4 903 558 139 EUR. Uvedený príspevok sa poskytne takým spôsobom a v takej forme, ktorá uľahčí implementáciu Fondu InvestEU a dosahovanie cieľov uvedených v článku 15 ods. 2.

5. Zvyšných 25 % záruky EÚ v rámci zložky v zodpovednosti EÚ sa poskytne ďalším implementujúcim partnerom, ktorí takisto poskytnú finančný príspevok, ktorý sa stanoví v dohodách o záruke.

6. Vynaloží sa maximálne úsilie na zabezpečenie toho, aby na konci investičného obdobia bola pokrytá široká škála sektorov a regiónov a aby sa zamedzilo nadmernej sektorovej alebo geografickej koncentrácii. Toto úsilie zahŕňa stimuly pre menšie alebo menej sofistikované národné podporné banky a inštitúcie, ktoré majú komparatívnu výhodu z dôvodu svojej miestnej prítomnosti, znalostí a investičných schopností. Komisia vypracuje ucelený prístup na podporu uvedeného úsilia.

7. Podpora v rámci záruky EÚ uvedenej v článku 4 ods. 2 prvom pododseku tohto nariadenia sa poskytuje za podmienok, ktoré sú uvedené v článku 3 ods. 6 nariadenia (EÚ) 2020/2094. V iných prípadoch možno podporu v rámci záruky EÚ poskytnúť na operácie financovania a investičné operácie, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, počas investičného obdobia končiacieho 31. decembra 2027.

Zmluvy medzi implementujúcim partnerom a konečným prijímateľom alebo finančným sprostredkovateľom alebo iným subjektom uvedeným v článku 16 ods. 1 písm. a) na základe záruky EÚ uvedenej v článku 4 ods. 2 prvom pododseku sa musia podpísať najneskôr jeden rok po tom, ako implementujúci partner schváli príslušnú operáciu financovania alebo investičnú operáciu. V iných prípadoch sa zmluvy medzi implementujúcim partnerom a konečným prijímateľom alebo finančným sprostredkovateľom alebo iným subjektom uvedeným v článku 16 ods. 1 písm. a) musia podpísať do 31. decembra 2028.

Článok 14

Oprávnené operácie financovania a investičné operácie

1. Z Fondu InvestEU sa podporujú len operácie financovania a investičné operácie, ktoré:

- a) spĺňajú podmienky stanovené v článku 209 ods. 2 písm. a) až e) nariadenia o rozpočtových pravidlách, a to najmä pokiaľ ide o zlyhania trhu, suboptimálne investičné situácie a doplnkovosť, ako sú stanovené v článku 209 ods. 2 písm. a) a b) nariadenia o rozpočtových pravidlách a v prílohe V k tomuto nariadeniu, a v náležitých prípadoch maximalizujú súkromné investície v súlade s článkom 209 ods. 2 písm. d) nariadenia o rozpočtových pravidlách;

- b) prispievajú k plneniu cieľov politik Únie a ktoré patria do rozsahu oblastí spôsobilých pre operácie financovania a investičné operácie v rámci príslušného segmentu politiky v súlade s prílohou II k tomuto nariadeniu;
- c) neposkytujú finančnú podporu na vylúčené činnosti uvedené v oddiele B prílohy V k tomuto nariadeniu a
- d) sú v súlade s investičnými usmerneniami.

2. Popri projektoch, ktoré sa nachádzajú v Únii alebo v zámorskej krajine či na území prepojenom s členským štátom, ako sa uvádza v prílohe II k ZFEÚ, môže Fond InvestEU prostredníctvom operácií financovania a investičných operácií podporovať tieto projekty a operácie:

- a) projekty zahŕňajúce subjekty, ktoré sa nachádzajú alebo sú usadené v jednom alebo viacerých členských štátoch a ktoré zasahujú do jednej alebo viacerých tretích krajín vrátane prístupujúcich krajín, kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátov, krajín, na ktoré sa vzťahuje európska susedská politika, krajín EHP alebo EZVO alebo do zámorskej krajiny či územia, ako sa stanovuje v prílohe II k ZFEÚ, alebo do pridruženej tretej krajiny bez ohľadu na to, či v týchto tretích krajinách alebo zámorských krajinách či územiach existuje partner alebo nie;
- b) operácie financovania a investičné operácie v tretích krajinách uvedených v článku 5, ktoré prispeli k špecifickému finančnému produktu.

3. Z Fondu InvestEU sa môžu podporiť operácie financovania a investičné operácie, ktorými sa poskytuje financovanie konečným prijímateľom, ktorí sú právny subjektmi usadenými v jednej z týchto krajín alebo na jednom z týchto území:

- a) členský štát alebo zámorská krajina či územie prepojené s členským štátom podľa prílohy II k ZFEÚ;
- b) tretia krajina pridružená k Programu InvestEU v súlade s článkom 5;
- c) v náležitých prípadoch tretia krajina uvedená v odseku 2 písm. a);
- d) iné tretie krajiny, ak je to potrebné na financovanie projektu v krajine alebo na území, ktoré sú uvedené v písmenách a), b) alebo c).

Článok 15

Výber implementujúcich partnerov iných ako skupina EIB

1. Komisia vyberá implementujúcich partnerov iných ako skupina EIB v súlade s článkom 154 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Implementujúci partneri môžu vytvoriť skupinu. Implementujúci partner môže byť členom jednej alebo viacerých skupín.

V prípade zložky v zodpovednosti EÚ musia oprávnené protistrany prejaviť záujem vo vzťahu k časti záruky EÚ uvedenej v článku 13 ods. 5.

V prípade zložky v zodpovednosti členských štátov môže dotknutý členský štát za implementujúcich partnerov navrhnúť jednu alebo viaceré protistrany spomedzi tých protistrán, ktoré prejavili záujem. Dotknutý členský štát môže tiež za implementujúceho partnera navrhnúť skupinu EIB a môže na svoje vlastné náklady uzatvoriť so skupinou EIB zmluvu na poskytovanie služieb uvedených v článku 11.

Keď dotknutý členský štát implementujúceho partnera nenavrhne, Komisia postupuje v súlade s tretím pododsekom tohto odseku a ako implementujúcich partnerov vyberie tie oprávnené protistrany, ktoré dokážu pokryť operácie financovania a investičné operácie v dotknutých geografických oblastiach.

2. Komisia pri výbere implementujúcich partnerov zabezpečí, aby portfólio finančných produktov v rámci Fondu InvestEU spĺňalo tieto ciele:

- a) maximalizovalo pokrytie cieľov stanovených v článku 3;
- b) maximalizovalo vplyv záruky EÚ prostredníctvom vlastných zdrojov viazaných implementujúcim partnerom;
- c) v náležitých prípadoch maximalizovalo súkromné investície;

- d) podporovalo inovačné finančné riešenia a riešenia rizík v záujme odstránenia zlyhaní trhu a suboptimálnych investičných situácií;
 - e) dosiahlo geografickú diverzifikáciu prostredníctvom postupného pridelovania záruky EÚ a umožňovalo financovanie menších projektov;
 - f) zabezpečovalo dostatočnú diverzifikáciu rizík.
3. Pri výbere implementujúcich partnerov Komisia zohľadňuje aj:
- a) možné náklady a platby do rozpočtu Únie;
 - b) schopnosť implementujúceho partnera dôkladne plniť požiadavky článku 155 ods. 2 a 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách, pokiaľ ide o vyhýbanie sa daňovým povinnostiam, daňové podvody, daňové úniky, pranie špinavých peňazí, financovanie terorizmu a nespôlupracujúce jurisdikcie.
4. Národné podporné banky a inštitúcie môžu byť vybrané ako implementujúci partneri za predpokladu, že splňajú požiadavky stanovené v tomto článku.

Článok 16

Oprávnené druhy financovania

1. Záruka EÚ sa môže použiť na krytie rizík v prípade nasledujúcich druhov financovania, ktoré poskytujú implementujúci partneri:
- a) úvery, záruky, protizáruky, nástroje kapitálového trhu, akákoľvek iná forma financovania alebo zvýšenia kreditnej kvality vrátane podriadeného dlhu alebo kapitálové či kvázi kapitálové investície, poskytované konečným prijímateľom priamo alebo nepriamo prostredníctvom finančných sprostredkovateľov, fondov, investičných platforiem alebo iných nástrojov;
 - b) financovanie alebo záruky, ktoré poskytuje implementujúci partner inej finančnej inštitúcii, čím jej umožní začať vykonávať financovanie uvedené v písmene a).

Aby financovanie uvedené v prvom pododseku písm. a) a b) tohto odseku bolo kryté zárukou EÚ, poskytuje sa, nadobúda alebo vydáva v prospech operácií financovania a investičných operácií uvedených v článku 14 ods. 1, ak implementujúci partner poskytol financovanie v súlade s dohodou o financovaní alebo transakciou, ktorú implementujúci partner podpísal alebo uzavrel po podpise dohody o záruke a ktorej platnosť ešte neuplynula alebo ktorá nebola zrušená.

2. Operácie financovania a investičné operácie prostredníctvom fondov alebo iných sprostredkovateľských štruktúr sú podporované zárukou EÚ v súlade s ustanoveniami, ktoré sa vymedzia v investičných usmerneniach, a to dokonca aj v prípade, že takéto štruktúry investujú menšinu svojich investovaných súm mimo Únie a v tretích krajinách uvedených v článku 14 ods. 2 alebo investujú menšinu svojich investovaných súm do iných aktív, než sú aktíva oprávnené podľa tohto nariadenia.

Článok 17

Dohody o záruke

1. Komisia s každým implementujúcim partnerom uzavrie dohodu o záruke, ktorou sa poskytne záruka EÚ až do výšky, ktorú stanovuje Komisia.

Ak implementujúci partneri tvoria skupinu, Komisia uzavrie jednu dohodu o záruke s každým implementujúcim partnerom v skupine alebo s jedným implementujúcim partnerom v mene skupiny.

2. Dohoda o záruke musí obsahovať:

- a) výšku a podmienky finančného príspevku, ktorý má poskytnúť implementujúci partner;
- b) podmienky financovania alebo záruk, ktoré má implementujúci partner poskytnúť inému právnomu subjektu, ktorý sa zúčastňuje na implementácii, kedykoľvek sa vyskytne takýto prípad;

- c) podrobné pravidlá poskytovania záruky EÚ v súlade s článkom 19 vrátane pravidiel týkajúcich sa krytia portfólií konkrétnych druhov nástrojov a jednotlivých udalostí, ktoré vyvolávajú možné žiadosti o uplatnenie záruky EÚ;
- d) odmenu za podstupovanie rizika, ktorá sa prideli pomerne podľa toho, v akej miere podstupujú Únia a implementujúci partner riziká, alebo ktorá sa v náležite odôvodnených prípadoch zníži podľa článku 13 ods. 2;
- e) podmienky platby;
- f) záväzok implementujúceho partnera akceptovať rozhodnutia Komisie a investičného výboru, pokiaľ ide o používanie záruky EÚ v prospech navrhovanej operácie financovania alebo investičnej operácie, bez toho, aby bolo dotknuté rozhodovanie implementujúceho partnera v súvislosti s navrhovanou operáciou financovania alebo investičnou operáciou bez záruky EÚ;
- g) ustanovenia a postupy týkajúce sa vymáhania pohľadávok, ktoré sa má zveriť implementujúcemu partnerovi;
- h) podávanie finančných a prevádzkových správ o operáciách financovania alebo investičných operáciách, na ktoré sa vzťahuje záruka EÚ, a monitorovanie týchto operácií;
- i) kľúčové ukazovatele výkonnosti, najmä pokiaľ ide o používanie záruky EÚ, plnenie cieľov a kritérií stanovených v článkoch 3, 8 a 14 a mobilizáciu súkromného kapitálu;
- j) v náležitých prípadoch podmienky a postupy týkajúce sa operácií kombinovaného financovania;
- k) iné relevantné podmienky v súlade s požiadavkami článku 155 ods. 2 a hlavy X nariadenia o rozpočtových pravidlách;
- l) existenciu primeraných mechanizmov na riešenie potenciálnych obáv súkromných investorov.

3. V dohode o záruke sa takisto stanovuje, že odmena, ktorú možno pripísať Únii z operácií financovania a investičných operácií, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, sa má poskytnúť po odpočítaní platieb splatných na základe žiadostí o uplatnenie záruky EÚ.

4. V dohode o záruke sa navyše stanovuje, že akákoľvek suma splatná v prospech implementujúceho partnera, ktorá sa týka záruky EÚ, sa odpočíta od celkovej výšky odmeny, príjmov a vrátených platieb, ktoré má implementujúci partner splatiť Únii z operácií financovania a investičných operácií, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie. Ak uvedená suma nepostačuje na pokrytie sumy splatnej v prospech implementujúceho partnera v súlade s článkom 18 ods. 3, zostatková suma sa čerpá z rezerv na záruku EÚ.

5. Ak sa dohoda o záruke uzavrie v rámci zložky v zodpovednosti členských štátov, môže sa v nej stanoviť, že zástupcovia dotknutých členských štátov alebo regiónov sa budú zúčastňovať na monitorovaní vykonávania uvedenej dohody o záruke.

Článok 18

Požiadavky na využívanie záruky EÚ

1. Poskytnutie záruky EÚ je podmienené nadobudnutím platnosti dohody o záruke uzavretej s príslušným implementujúcim partnerom.

2. Operácie financovania a investičné operácie sú kryté zárukou EÚ, len ak spĺňajú kritériá stanovené v tomto nariadení a príslušných investičných usmerneniach a ak investičný výbor dospel k záveru, že uvedené operácie spĺňajú požiadavky na to, aby mohli využívať záruku EÚ. Za zabezpečenie súladu operácií financovania a investičných operácií s týmto nariadením a príslušnými investičnými usmerneniami nesú zodpovednosť implementujúci partneri.

3. Komisia implementujúcemu partnerovi neuhrádza žiadne administratívne náklady ani poplatky spojené s implementáciou operácií financovania a investičných operácií v rámci záruky EÚ okrem prípadov, keď povaha cieľov politiky, ktoré sa majú splniť prostredníctvom implementovaného finančného produktu, a cenová dostupnosť pre cieľových konečných prijímateľov alebo typ poskytovaného financovania umožňujú implementujúcemu partnerovi, aby Komisii náležite odôvodnil potrebu uplatniť výnimku. Krytie takýchto nákladov z rozpočtu Únie sa obmedzuje na sumu, ktorá je prísne nevyhnutná na implementáciu príslušných operácií financovania a investičných operácií, a poskytuje sa len v miere, v akej náklady nie sú kryté príjmami implementujúcich partnerov získanými z dotknutých operácií financovania a investičných operácií. Ustanovenia o poplatkoch sa stanovujú v dohode o záruke a musia byť v súlade s článkom 17 ods. 4 tohto nariadenia a článkom 209 ods. 2 písm. g) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

4. Implementujúci partner môže okrem toho použiť záruku EÚ na pokrytie príslušného podielu prípadných nákladov na vymáhanie pohľadávok v súlade s článkom 17 ods. 4 okrem prípadu, keď sa tieto náklady odpočítali od výnosov z vymožených pohľadávok.

Článok 19

Finančné krytie a podmienky záruky EÚ

1. Odmeňovanie v prípade podstupovania rizík sa prideluje Únii a implementujúcemu partnerovi primerane podľa toho, do akej miery podstupujú riziká s ohľadom na portfólio operácií financovania a investičných operácií alebo v náležitých prípadoch s ohľadom na individuálne operácie financovania a investičné operácie. Odmena za záruku EÚ sa môže znížiť v riadne odôvodnených prípadoch uvedených v článku 13 ods. 2.

Implementujúci partner má na vlastné riziko primeranú expozíciu voči operáciám financovania a investičným operáciám podporeným zárukou EÚ, okrem výnimočného prípadu, keď ciele politiky, ktoré sa majú splniť prostredníctvom implementovaného finančného produktu, sú takej povahy, že implementujúci partner by nemohol odôvodnene prispieť k znášaniu súvisiaceho rizika.

2. Zo záruky EÚ sa kryje:

a) v prípade dlhových produktov uvedených v článku 16 ods. 1 písm. a):

i) istina, celý úrok a všetky sumy splatné v prospech implementujúceho partnera, ktoré však v súlade s podmienkami operácií financovania nedostane až dovtedy, kým nenastane platobná neschopnosť;

ii) straty vyplývajúce z reštrukturalizácie;

iii) straty vyplývajúce z výkyvov mien iných ako euro na trhoch s obmedzenými možnosťami dlhodobého hedžingu;

b) v prípade kapitálových alebo kvázi kapitálových investícií uvedených v článku 16 ods. 1 písm. a): investované sumy a súvisiace náklady na financovanie a straty vyplývajúce z kolísania mien iných ako euro;

c) v prípade financovania alebo záruk implementujúceho partnera v prospech inej finančnej inštitúcie v súlade s článkom 16 ods. 1 písm. b): použité sumy a ich súvisiace náklady na financovanie.

Na účely prvého pododseku písm. a) bodu i) sa v prípade podriadeného dlhu za platobnú neschopnosť považuje odklad, zníženie alebo požadované vystúpenie.

3. Keď Únia na základe žiadosti o uplatnenie záruky EÚ zaplatí implementujúcemu partnerovi platbu, Únia prevezme príslušné práva implementujúceho partnera do svojich príslušných práv súvisiacich s jeho prípadnými operáciami financovania alebo investičnými operáciami krytými zárukou EÚ, pokiaľ takéto práva aj naďalej existujú.

Implementujúci partner sa snaží o vymáhanie pohľadávok nadobudnutých v mene Únie a vráti Únii vymožené sumy.

*Kapitola V***Správa a riadenie**

Článok 20

Poradná rada

1. Komisii a riadiacej rade zriadenej v súlade s článkom 21 radí poradná rada (ďalej len „poradná rada“).
2. Poradná rada sa usiluje o vyvážené zastúpenie mužov a žien a pozostáva z:
 - a) jedného zástupcu každého implementujúceho partnera;
 - b) jedného zástupcu každého členského štátu;
 - c) jedného experta vymenovaného Európskym hospodárskym a sociálnym výborom;
 - d) jedného experta vymenovaného Výborom regiónov.
3. Poradnej rade predsedá zástupca Komisie. Zástupca skupiny EIB je jej podpredsedom.

Poradná rada zasadá na žiadosť predsedu pravidelne a aspoň dvakrát ročne.

4. Poradná rada:
 - a) poskytuje Komisii a riadiacej rade poradenstvo pri koncipovaní finančných produktov, ktoré sa majú zavádzať podľa tohto nariadenia;
 - b) poskytuje Komisii a riadiacej rade poradenstvo, pokiaľ ide o vývoj na trhu, trhové podmienky, zlyhania trhu a suboptimálne investičné situácie;
 - c) si vymieňa názory na vývoj na trhu, ako aj najlepšie postupy.
5. Komisia vymenuje prvých členov poradnej rady zastupujúcich implementujúcich partnerov iných ako skupina EIB po konzultácii s potenciálnymi implementujúcimi partnermi. Ich funkčné obdobie je obmedzené na jeden rok.
6. Najmenej dvakrát ročne sa v samostatnom formáte organizujú aj zasadnutia zástupcov členských štátov, ktorým predsedá Komisia.
7. Poradná rada a zástupcovia členských štátov na zasadnutiach uvedených v odseku 6 môžu vydávať riadiacej rade na zváženie odporúčania týkajúce sa implementácie a fungovania Programu InvestEU.
8. Podrobná zápisnica zo zasadnutí poradnej rady sa zverejňuje čo najskôr po schválení poradnou radou.

Komisia stanovuje prevádzkové pravidlá a postupy pre poradnú radu a riadi sekretariát poradnej rady. Poradnej rade sa poskytujú všetky relevantné dokumenty a informácie, aby mohla vykonávať svoje úlohy.

9. Národné podporné banky a inštitúcie zastúpené v poradnej rade spomedzi seba vyberú zástupcov implementujúcich partnerov iných ako skupina EIB v riadiacej rade zriadenej podľa článku 21. Národné podporné banky a inštitúcie sa usilujú o dosiahnutie vyváženého zastúpenia v riadiacej rade z hľadiska veľkosti a zemepisnej polohy. Vybraní zástupcovia zastupujú dohodnuté spoločné pozície všetkých implementujúcich partnerov iných ako skupina EIB.

Článok 21

Riadiaca rada

1. Zriaďuje sa riadiaca rada pre Program InvestEU (ďalej len „riadiaca rada“). Pozostáva zo štyroch zástupcov Komisie, troch zástupcov skupiny EIB, dvoch zástupcov implementujúcich partnerov iných ako skupina EIB a jedného experta, ktorého za člena bez hlasovacieho práva vymenúva Európsky parlament. Expert bez hlasovacieho práva vymenovaný Európskym parlamentom nežiada ani neprijíma pokyny od inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Únie, vlády akéhokoľvek členského štátu ani žiadnych iných verejných alebo súkromných subjektov a koná úplne nezávisle. Tento expert vykonáva svoje povinnosti nestranne a v záujme Programu InvestEU.

Členovia riadiacej rady sa vymenúvajú na funkčné obdobie štyroch rokov, ktoré možno raz obnoviť, s výnimkou zástupcov implementujúcich partnerov iných ako skupina EIB, ktorí sú vymenovaní na obdobie dvoch rokov.

2. Riadiaca rada si spomedzi zástupcov Komisie volí predsedu na funkčné obdobie štyroch rokov, ktoré možno raz obnoviť. Predseda podáva zástupcom členských štátov v poradnej rade dvakrát ročne správu o implementácii a fungovaní Programu InvestEU.

Podrobné zápisnice zo zasadnutí riadiacej rady sa uverejňujú hneď po ich schválení riadiacou radou.

3. Riadiaca rada:

- a) poskytuje strategické a operačné usmernenia pre implementujúcich partnerov vrátane usmernení pre koncipovanie finančných produktov a pre ostatné operačné politiky a postupy potrebné na fungovanie Fondu InvestEU;
- b) prijíma metodický rámec pre riziko, ktorý vypracúva Komisia v spolupráci so skupinou EIB a s ďalšími implementujúcimi partnermi;
- c) dohliada na implementáciu Programu InvestEU;
- d) je konzultovaná v súvislosti s užším zoznamom kandidátov na členov investičného výboru pred ich výberom v súlade s článkom 24 ods. 2, pričom sa berie ohľad na názory všetkých jej členov;
- e) prijíma rokovací poriadok sekretariátu investičného výboru uvedeného v článku 24 ods. 4;
- f) prijíma pravidlá uplatniteľné na operácie s investičnými platformami.

4. Riadiaca rada pri svojich rokovaníach uplatňuje konsenzuálny prístup, v rámci ktorého sa v čo najvyššej možnej miere zohľadňujú stanoviská všetkých členov. Ak členovia nie sú schopní zhodnúť sa na spoločnej pozícii, riadiaca rada prijíma rozhodnutia kvalifikovanou väčšinou hlasujúcich členov, ktorá predstavuje aspoň sedem hlasov.

Článok 22

Hodnotiaca tabuľka

1. Na zabezpečenie toho, aby investičný výbor mohol vykonávať nezávislé, transparentné a harmonizované hodnotenie žiadostí o použitie záruky EÚ na operáciu financovania a investičnú operáciu, ktoré navrhli implementujúci partneri, sa vypracúva hodnotiaca tabuľka ukazovateľov (ďalej len „hodnotiaca tabuľka“).

2. Implementujúci partneri vyplňujú hodnotiacu tabuľku vo vzťahu k nimi navrhovaným operáciám financovania a investičným operáciám.

3. Hodnotiaca tabuľka zahŕňa tieto prvky:

- a) opis navrhovanej operácie financovania alebo investičnej operácie;
- b) spôsob, akým navrhovaná operácia financovania alebo investičná operácia prispieva k cieľom politiky EÚ;
- c) opis doplnkovosti;
- d) opis zlyhania trhu alebo suboptimálnej investičnej situácie;

- e) finančný a technický príspevok implementujúceho partnera;
- f) vplyv investície;
- g) finančný profil operácie financovania alebo investičnej operácie;
- h) doplňujúce ukazovatele.

4. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 34 prijímať delegované akty s cieľom doplniť toto nariadenie stanovením dodatočných prvkov hodnotiacej tabuľky vrátane podrobných pravidiel týkajúcich sa hodnotiacej tabuľky, ktoré majú používať implementujúci partneri.

Článok 23

Kontrola politiky

1. Komisia vykonáva kontrolu s cieľom potvrdiť, že operácie financovania a investičné operácie, ktoré navrhujú iní implementujúci partneri ako EIB, sú v súlade s právom a politikami Únie.
2. Na operácie financovania a investičné operácie EIB v rámci rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia sa záruka EÚ nevzťahuje, ak Komisia vydá záporné stanovisko v rámci postupu stanoveného v článku 19 štatútu EIB.

Článok 24

Investičný výbor

1. Zriaďuje sa úplne nezávislý investičný výbor pre Fond InvestEU (ďalej len „investičný výbor“). Investičný výbor:
 - a) skúma návrhy operácií financovania a investičných operácií, ktoré implementujúci partneri predložili na účely krytia zo záruky EÚ a ktoré prešli kontrolou politiky podľa článku 23 ods. 1 tohto nariadenia, alebo ku ktorým bolo vydané kladné stanovisko v rámci postupu stanoveného v článku 19 štatútu EIB;
 - b) overuje súlad návrhov uvedených v písm. a) s týmto nariadením a príslušnými investičnými usmerneniami; a
 - c) overuje, či operácie financovania a investičné operácie, na ktoré by sa poskytla podpora v rámci záruky EÚ, spĺňajú všetky príslušné požiadavky.

Pri plnení úloh uvedených v prvom pododseku tohto odseku investičný výbor venuje osobitnú pozornosť požiadavkám doplnkovosti stanoveným v článku 209 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách a v prílohe V k tomuto nariadeniu a požiadavke na prilákanie súkromných investícií stanovenej v článku 209 ods. 2 písm. d) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. Investičný výbor zasadá v štyroch rôznych zloženiach, ktoré zodpovedajú štyrom segmentom politiky uvedeným v článku 8 ods. 1.

Investičný výbor v každom zložení pozostáva zo šiestich platených externých expertov. Expertov vyberá a menuje Komisia na odporúčanie riadiacej rady. Experti sú vymenovaní na funkčné obdobie najviac štyroch rokov, ktoré možno raz obnoviť. Odmeňuje ich Únia. Komisia sa na odporúčanie riadiacej rady môže rozhodnúť obnoviť funkčné obdobie aktuálneho člena investičného výboru bez toho, aby uplatnila postup stanovený v tomto odseku.

Experti musia mať rozsiahle relevantné trhové skúsenosti so štruktúrovaním a s financovaním projektov alebo financovaním MSP alebo veľkých spoločností.

Investičný výbor v príslušnom zložení musí mať rozsiahle znalosti o sektoroch spadajúcich do segmentov politiky uvedených v článku 8 ods. 1, ako aj o geografických trhoch v Únii a celkovo musí mať aj vyvážené zastúpenie žien a mužov.

Štyria členovia investičného výboru sú stálymi členmi každého zo štyroch zložení investičného výboru. Aspoň jeden zo stálych členov musí mať odborné znalosti v oblasti udržateľných investícií. V každom zo štyroch zložení musia byť okrem toho dvaja experti so skúsenosťami s investíciami v sektoroch patriacich do zodpovedajúceho segmentu politiky. Členov investičného výboru priraduje k príslušnému zloženiu alebo zloženiam riadiaca rada. Predsedu si investičný výbor zvolí z radov svojich stálych členov.

3. Keď sa členovia investičného výboru zúčastňujú na jeho činnostiach, svoje povinnosti musia vykonávať nestranné a vo výhradnom záujme Fondu InvestEU. Nesmú žiadať ani prijímať pokyny od implementujúcich partnerov, inštitúcií Únie, členských štátov ani od žiadnych iných verejnoprávných alebo súkromnoprávných subjektov.

Životopisy a vyhlásenia o záujmoch každého člena investičného výboru sa zverejňujú a aktualizujú. Každý člen investičného výboru bezodkladne oznamuje Komisii a riadiacej rade všetky informácie potrebné na priebežné potvrdzovanie absencie akéhokoľvek konfliktu záujmov.

Riadiaca rada môže odporučiť Komisii, aby člena odvolala z funkcie, ak nedodržiava požiadavky stanovené v tomto odseku alebo z iných náležite opodstatnených dôvodov.

4. Investičnému výboru pri konaní podľa tohto článku pomáha sekretariát. Sekretariát je nezávislý a zodpovedá sa predsedovi investičného výboru. Sekretariát administratívne patrí pod Komisiu. Rokovací poriadok sekretariátu zabezpečuje dôvernú výmenu informácií a dokumentov medzi implementujúcimi partnermi a príslušnými riadiacimi orgánmi. Skupina EIB môže predkladať svoje návrhy na operácie financovania a investičné operácie priamo investičnému výboru, pričom ich oznámi sekretariátu.

Dokumentácia, ktorú majú poskytnúť implementujúci partneri, pozostáva zo štandardizovaného formulára žiadosti, hodnotiacej tabuľky uvedenej v článku 22 a akéhokoľvek iného dokumentu, ktorý investičný výbor považuje za relevantný, najmä opisu povahy zlyhania trhu alebo suboptimálnej investičnej situácie a toho, ako sa zmierni operáciou financovania alebo investičnou operáciou, ako aj spoľahlivého posúdenia operácie preukazujúceho doplnkovosť operácie financovania alebo investičnej operácie. Sekretariát kontroluje úplnosť dokumentácie, ktorú poskytli implementujúci partneri iní ako skupina EIB. Investičný výbor môže dotknutého implementujúceho partnera požiadať o objasnenie v súvislosti s návrhom na investičnú operáciu alebo operáciu financovania, a to aj tak, že počas rokovaní o uvedenej operácii požiada o priamu prítomnosť zástupcu dotknutého implementujúceho partnera. Žiadne posúdenie projektu, ktoré vykonal implementujúci partner, nie je pre investičný výbor záväzná na účely poskytnutia záruky EÚ na krytie operácie financovania alebo investičnej operácie.

Investičný výbor používa pri posudzovaní a overovaní navrhovaných operácií financovania a investičných operácií hodnotiacu tabuľku uvedenú v článku 22.

5. Závery investičného výboru sa prijímajú jednoduchou väčšinou všetkých členov, pričom táto jednoduchá väčšina musí zahŕňať aspoň jedného z dočasných členov zloženia príslušajúceho segmentu politiky, v rámci ktorého sa návrh podáva. V prípade rovnosti hlasov je rozhodujúci hlas predsedu investičného výboru.

Závery investičného výboru, v ktorých sa schvaľuje použitie záruky EÚ na krytie operácie financovania alebo investičnej operácie, sú verejne prístupné a obsahujú zdôvodnenie schválenia a informácie o operácii, najmä jej opis, totožnosť predkladateľov alebo finančných sprostredkovateľov a ciele operácie. V záveroch sa uvádzajú aj informácie o komplexnom posúdení na základe hodnotiacej tabuľky.

Príslušná hodnotiacia tabuľka je verejne prístupná po podpise operácie financovania alebo investičnej operácie, prípadne čiastkového projektu.

Informácie, ktoré majú byť verejne prístupné v súlade s druhým a tretím pododsekom, nezahŕňajú citlivé obchodné informácie ani osobné údaje, ktoré sa nemajú zverejňovať podľa pravidiel Únie v oblasti ochrany osobných údajov. Komisia na požiadanie zašle obchodne citlivé časti záverov investičného výboru Európskemu parlamentu a Rade, pričom sa dodržia prísne požiadavky na dôvernú.

Investičný výbor dvakrát ročne predkladá Európskemu parlamentu a Rade zoznam všetkých záverov investičného výboru z predchádzajúcich šiestich mesiacov, ako aj súvisiace zverejnené hodnotiace tabuľky. Predložené dokumenty zahŕňajú všetky rozhodnutia, ktorými sa zamietajú použitie záruky EÚ. Uvedené rozhodnutia podliehajú prísnyim požiadavkám na dôvernosc.

Sekretariát investičného výboru včas sprístupní dotknutému implementujúcemu partnerovi závery investičného výboru.

Sekretariát investičného výboru zaznamenáva v centrálnom registri všetky informácie týkajúce sa návrhov na operácie financovania a investičné operácie, poskytnuté investičnému výboru, ako aj závery investičného výboru k týmto návrhom.

6. Keď má investičný výbor schváliť použitie záruky EÚ na operáciu financovania alebo investičnú operáciu, ktorá predstavuje nástroj, program alebo štruktúru, ktoré sa skladajú z čiastkových projektov, takéto schválenie sa vzťahuje na všetky čiastkové projekty, pokiaľ sa investičný výbor nerozhodne ponechať si právo schváliť ich samostatne. Investičný výbor nemá právo samostatne schváliť čiastkové projekty vo výške do 3 000 000 EUR.

7. Ak to investičný výbor považuje za potrebné, môže predložiť Komisii akúkoľvek otázku operačnej povahy, ktorá súvisí s uplatňovaním alebo výkladom investičných usmernení.

Kapitola VI

Poradenské centrum InvestEU

Článok 25

Poradenské centrum InvestEU

1. Komisia zriadi Poradenské centrum InvestEU. Poradenské centrum InvestEU poskytuje poradenskú podporu pri identifikácii, príprave, vypracovaní, štruktúrovaní, obstarávaní a implementácii investičných projektov a pri posilňovaní schopnosti predkladateľov projektov a finančných sprostredkovateľov implementovať operácie financovania a investičné operácie. Takáto podpora sa môže týkať ktorejkoľvek fázy životného cyklu projektu alebo financovania subjektu, ktorému sa poskytuje podpora.

Komisia uzatvára dohody o poradenstve so skupinou EIB a inými potenciálnymi poradenskými partnermi a poveruje ich poskytovaním poradenskej podpory, ako sa uvádza v prvom pododseku tohto odseku, a služieb uvedených v odseku 2. Komisia môže takisto vykonávať poradenské iniciatívy, a to aj prostredníctvom uzatvárania zmlúv s externými poskytovateľmi služieb. Komisia zriadi ústredné prístupové miesto k Poradenskému centru InvestEU a žiadosti o poradenskú podporu prideluje na riešenie v rámci vhodnej poradenskej iniciatívy. Komisia, skupina EIB a ostatní poradenský partneri úzko spolupracujú s cieľom zabezpečiť efektívnosc, synergie a účinné geografické pokrytie podpory v celej Únii, pričom náležite zohľadňujú existujúce štruktúry a činnosti.

Poradenské iniciatívy sú k dispozícii ako zložka v rámci každého segmentu politiky uvedeného v článku 8 ods. 1, pričom pokrývajú sektory v rámci daného segmentu. Okrem toho sú poradenské iniciatívy k dispozícii v rámci medzisektorovej zložky.

2. Poradenské centrum InvestEU najmä:

- a) poskytuje ústredné prístupové miesto, ktoré riadi a zastrešuje Komisia a ktoré verejným orgánom a predkladateľom projektov poskytuje pomoc pri vypracovaní projektov v rámci Poradenského centra InvestEU;
- b) šíri medzi verejnými orgánmi a predkladateľmi projektov všetky dostupné dodatočné informácie o investičných usmerneniach vrátane informácií o ich uplatňovaní alebo výklade, ktoré poskytla Komisia;

- c) v náležitých prípadoch pomáha predkladateľom projektov pri vypracúvaní projektov, aby splňali ciele stanovené v článkoch 3 a 8 a kritériá oprávnenosti stanovené v článku 14, a uľahčuje vypracúvanie okrem iného dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu a v prípade projektov malého rozsahu ich združovanie, okrem iného prostredníctvom investičných platforiem uvedených v písmene f) tohto odseku za predpokladu, že takáto podpora nemá vplyv na závery investičného výboru, pokiaľ ide o možnosť využiť krytie zo záruky EÚ na takéto projekty;
 - d) podporuje činnosti a mobilizuje miestne poznatky s cieľom uľahčiť využívanie podpory z Fondu InvestEU v celej Únii a podľa možnosti aktívne prispieva k plneniu cieľa sektorovej a geografickej diverzifikácie Fondu InvestEU tým, že podporuje implementujúcich partnerov pri koncipovaní a vypracúvaní potenciálnych operácií financovania a investičných operácií;
 - e) uľahčuje vytváranie platforiem spolupráce na účely partnerských výmen a zdieľania údajov, know-how a najlepších postupov s cieľom podporiť budovanie databázy projektov a vývoj sektorov;
 - f) poskytuje aktívnu poradenskú podporu v súvislosti s vytváraním investičných platforiem vrátane cezhraničných a makroregionálnych investičných platforiem a investičných platforiem, ktoré združujú malé a stredné projekty v jednom alebo viacerých členských štátoch podľa témy alebo podľa regiónu;
 - g) podporuje využívanie kombinovaného financovania zahŕňajúceho granty alebo finančné nástroje financované z rozpočtu Únie alebo z iných zdrojov v záujme posilnenia synergií a komplementárnosti medzi nástrojmi Únie a maximalizácie pákového efektu a vplyvu Programu InvestEU;
 - h) podporuje akcie v oblasti budovania kapacít, prostredníctvom ktorých sa majú rozvíjať organizačné kapacity, zručnosti a procesy a posilniť pripravenosť organizácií investovať, aby verejné orgány a predkladatelia projektov mohli budovať databázy investičných projektov, vyvíjať mechanizmy financovania a investičné platformy a riadiť projekty a aby finanční sprostredkovatelia mohli implementovať operácie financovania a investičné operácie v prospech subjektov, ktoré v snahe získať prístup k financiam čelia ťažkostiam, čo zahŕňa aj podporu zameranú na rozvíjanie schopnosti posudzovať riziká alebo sektorových poznatkov;
 - i) poskytuje poradenskú podporu startupom, najmä ak sa snažia chrániť svoje investície do výskumu a inovácie získaním titulov duševného vlastníctva, ako sú napríklad patenty.
3. Poradenské centrum InvestEU je k dispozícii pre verejných a súkromných predkladateľov projektov vrátane MSP a startupov, pre verejné orgány, národné podporné banky a inštitúcie a pre finančných i nefinančných sprostredkovateľov.
4. Komisia uzatvorí s každým poradenským partnerom dohodu o poradenstve týkajúcu sa vykonávania jednej alebo viacerých poradenských iniciatív. Poradenské centrum InvestEU môže za služby uvedené v odseku 2 účtovať poplatky, aby sa pokryla časť nákladov na ich poskytovanie, s výnimkou služieb poskytovaných verejným predkladateľom projektov alebo neziskovým inštitúciám, ktoré sú bezplatné, ak je to odôvodnené. Poplatky účtované MSP za služby uvedené v odseku 2 sú obmedzené na maximálne jednu tretinu nákladov na poskytnutie týchto služieb.
5. S cieľom vykonávať činnosti uvedené v odseku 1 a uľahčiť poskytovanie poradenskej podpory sa Poradenské centrum InvestEU opiera o odborné znalosti Komisie, skupiny EIB a ďalších poradenských partnerov.
6. Každá poradenská iniciatíva zahŕňa mechanizmus rozdelenia nákladov medzi Komisiu a poradenského partnera, s výnimkou prípadov, keď Komisia v riadne odôvodnených prípadoch – keď si to vyžadujú špecifiká poradenskej iniciatívy a zabezpečí sa jednotné a spravodlivé zaobchádzanie s poradenskými partnermi – súhlasí s tým, že pokryje všetky náklady na poradenskú iniciatívu.
7. Poradenské centrum InvestEU má miestne zastúpenie tam, kde je to potrebné. Miestne zastúpenia sa zriaďujú najmä v tých členských štátoch alebo regiónoch, ktoré pri vypracúvaní projektov v rámci Fondu InvestEU čelia ťažkostiam. Poradenské centrum InvestEU pomáha pri prenose poznatkov na regionálnu a miestnu úroveň s cieľom budovať regionálne a miestne kapacity a odborné znalosti v záujme poskytovania poradenskej podpory uvedenej v odseku 1, pričom sa podporuje aj implementácia a zahŕňanie malých projektov.

8. V záujme poskytovania poradenskej podpory uvedenej v odseku 1 a jej uľahčenia na miestnej úrovni spolupracuje Poradenské centrum InvestEU podľa možnosti s národnými podpornými bankami a inštitúciami a ťaží z ich odborných znalostí. V prípade potreby sa v rámci Poradenského centra InvestEU uzatvoria dohody o spolupráci s národnými podpornými bankami a inštitúciami, a to aspoň s jednou národnou podpornou bankou alebo inštitúciou v každom členskom štáte.

9. Implementujúci partneri predkladateľom projektov (hlavne projektov malého rozsahu), ktorí žiadajú o financovanie, podľa potreby navrhujú, aby v súvislosti so svojimi projektmi požiadali Poradenské centrum InvestEU o podporu, aby tak v náležitých prípadoch zlepšili ich prípravu a umožnili posúdenie možnosti zoskupenia projektov.

Implementujúci partneri a poradenský partneri informujú v náležitých prípadoch predkladateľov projektov aj o tom, či ich projekty možno uviesť na Portáli InvestEU uvedenom v článku 26.

Kapitola VII

Portál InvestEU

Článok 26

Portál InvestEU

1. Komisia zriadi Portál InvestEU. Portál InvestEU má podobu ľahko dostupnej a používateľsky ústretovej databázy projektov, ktorá poskytuje relevantné informácie o každom projekte.
2. Portál InvestEU predstavuje pre predkladateľov projektov prostriedok na zviditeľnenie ich projektov, na ktoré sa snažia získať financovanie, medzi investormi. Uvedenie projektov na Portáli InvestEU nemá vplyv na rozhodnutia o výbere finálnych projektov, ktoré získajú podporu podľa tohto nariadenia alebo akéhokoľvek iného nástroja Únie, ani na rozhodnutia o verejnom financovaní. Na Portáli InvestEU sa uvádzajú len projekty, ktoré sú zlučiteľné s právom a politikami Únie.
3. Komisia postúpi príslušným implementujúcim partnerom projekty, ktoré sú v súlade s právom a politikami Únie. Ak je to vhodné a ak existuje poradenská iniciatíva, Komisia postúpi takéto projekty aj Poradenskému centru InvestEU.
4. Implementujúci partneri preskúmajú projekty, ktoré patria do ich geografického rozsahu a do rozsahu ich činnosti.

Kapitola VIII

Zodpovednosť, monitorovanie a podávanie správ, hodnotenie a kontrola

Článok 27

Zodpovednosť

1. Na žiadosť Európskeho parlamentu alebo Rady podáva predseda riadiacej rady správu o výkonnosti Fondu InvestEU žiadajúcej inštitúcii, a to aj formou účasti na vypočutí v Európskom parlamente.
2. Na otázky, ktoré Fondu InvestEU adresuje Európsky parlament alebo Rada, odpovedá predseda riadiacej rady ústne alebo písomne, a to v lehote piatich týždňov odo dňa ich doručenia.

Článok 28

Monitorovanie a podávanie správ

1. Ukazovatele na účely podávania správ o pokroku Programu InvestEU pri dosahovaní všeobecných a špecifických cieľov stanovených v článku 3, sa uvádzajú v prílohe III.
2. Systémom podávania správ o výkonnosti sa zabezpečí, aby sa údaje na monitorovanie vykonávania a výsledkov Programu InvestEU získavali efektívne, účinne a včas a umožňovali náležité monitorovanie rizík a portfólia záruk. Na uvedený účel sa implementujúcim partnerom, poradenským partnerom a prípadne iným prijímateľom finančných prostriedkov Únie ukladajú primerané požiadavky na podávanie správ.
3. Komisia podáva správy o implementácii Programu InvestEU v súlade s článkami 241 a 250 nariadenia o rozpočtových pravidlách. V súlade s článkom 41 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách obsahuje výročná správa informácie o úrovni implementácie programu vzhľadom na jeho ciele a ukazovatele výkonnosti. Aby si Komisia mohla plniť svoje povinnosti v oblasti podávania správ, každý implementujúci partner jej na tieto účely poskytuje raz za rok potrebné informácie vrátane informácií o fungovaní záruky EÚ.
4. Každý implementujúci partner predkladá Komisii raz za šesť mesiacov správu o operáciách financovania a investičných operáciách, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie a ktoré sa v správe podľa potreby rozčlenia na operácie patriace do zložky v zodpovednosti EÚ a operácie patriace do zložky v zodpovednosti členských štátov. Každý implementujúci partner predloží informácie o zložke v zodpovednosti členských štátov aj členskému štátu, ktorého zložku implementuje. Správa zahŕňa posúdenie súladu s požiadavkami na používanie záruky EÚ a s kľúčovými ukazovateľmi výkonnosti uvedenými v prílohe III k tomuto nariadeniu. Správa zahŕňa aj operačné, štatistické, finančné a účtovné údaje o každej operácii financovania alebo investičnej operácii, ako aj odhad očakávaných peňažných tokov, a to na úrovni zložky, segmentu politiky a Fondu InvestEU. Raz ročne správa skupiny EIB a v náležitých prípadoch aj ostatných implementujúcich partnerov obsahuje aj informácie o investičných prekážkach, ktoré sa vyskytli pri vykonávaní operácií financovania a investičných operácií, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie. Správy obsahujú informácie, ktoré musia implementujúci partneri poskytovať v súlade s článkom 155 ods. 1 písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách.
5. Na zabezpečenie účinného posúdenia pokroku Programu InvestEU pri dosahovaní jeho cieľov je Komisia splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 34 s cieľom zmeniť prílohu III, pokiaľ ide o ukazovatele, ak sa to považuje za potrebné, ako aj doplniť toto nariadenie o ustanovenia o vytvorení rámca monitorovania a hodnotenia.

Článok 29

Hodnotenie

1. Hodnotenia Programu InvestEU sa vykonávajú tak, aby sa včas mohli využiť v rozhodovacom procese.
2. Komisia do 30. septembra 2024 predloží Európskemu parlamentu a Rade nezávislú priebežnú hodnotiacu správu o Programe InvestEU, najmä pokiaľ ide o používanie záruky EÚ, plnenie povinností skupiny EIB podľa článku 11 ods. 1 prvého pododseku písm. b) a c), pridelenie záruky EÚ podľa článku 13 ods. 4 a 5, implementáciu Poradenského centra InvestEU, pridelenie rozpočtových prostriedkov podľa článku 11 ods. 1 prvého pododseku písm. d) bodu i), ako aj o článok 8 ods. 8. V hodnotení sa predovšetkým preukazuje, ako zapojenie implementujúcich partnerov a poradenských partnerov do implementácie Programu InvestEU prispelo k dosiahnutiu cieľov Programu InvestEU, ako aj cieľov politiky EÚ, najmä pokiaľ ide o pridanú hodnotu a geografickú a sektorovú vyváženosť podporovaných operácií financovania a investičných operácií. V hodnotení sa zároveň posudzuje uplatňovanie preverovania udržateľnosti podľa článku 8 ods. 5 a zameranie na MSP, ktoré sa dosiahlo v rámci segmentu politiky pre MSP uvedeného v článku 8 ods. 1 písm. c).

3. Na konci implementácie Programu InvestEU, najneskôr však 31. decembra 2031, Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade nezávislú záverečnú hodnotiacu správu o Programe InvestEU, najmä pokiaľ ide o používanie záruky EÚ.
4. Komisia oznámi závery týchto hodnotení spolu so svojimi poznámkami Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov.
5. Implementujúci partneri a poradenský partneri prispievajú k hodnoteniam Komisie uvedeným v odsekoch 2 a 3 a poskytujú na ich účely potrebné informácie.
6. V súlade s článkom 211 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách Komisia raz za tri roky zahrnie do výročnej správy uvedenej v článku 250 nariadenia o rozpočtových pravidlách preskúmanie primeranosti miery tvorby rezerv stanovenej v článku 4 ods. 1 tohto nariadenia vzhľadom na skutočný rizikový profil operácií financovania a investičných operácií krytých zárukou EÚ. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 34 tohto nariadenia s cieľom zmeniť toto nariadenie tak, že na základe uvedeného preskúmania upraví mieru tvorby rezerv stanovenú v článku 4 ods. 1 tohto nariadenia o najviac 15 %.

Článok 30

Audity

Audity týkajúce sa použitia finančných prostriedkov Únie vykonávané osobami alebo subjektmi vrátane osôb alebo subjektov, ktoré neboli poverené inštitúciami alebo orgánmi Únie, tvoria základ celkového uistenia podľa článku 127 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 31

Ochrana finančných záujmov Únie

Ak sa prostredníctvom rozhodnutia prijatého podľa medzinárodnej dohody alebo na základe akéhokoľvek právneho nástroja zúčastňuje na Programe InvestEU tretia krajina, táto tretia krajina udelí potrebné práva a prístup zodpovednému povolujuúcemu úradníkovi, OLAF-u a Dvoru audítorov na riadne vykonávanie ich príslušných právomocí. V prípade OLAF-u tieto práva zahŕňajú právo viesť vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ, Euratom) č. 883/2013.

Kapitola IX

Transparentnosť a viditeľnosť

Článok 32

Informovanosť, komunikácia a propagácia

1. Implementujúci partneri a poradenský partneri musia priznať pôvod finančných prostriedkov Únie a zabezpečiť ich viditeľnosť, najmä pri propagácii akcií a ich výsledkov a to tým, že poskytnú ucelené, účinné a primerané ciele informácie rôznym cieľovým skupinám vrátane médií a verejnosti.

Uplatňovanie požiadaviek podľa prvého pododseku na projekty v sektoroch kybernetickej bezpečnosti, obrany a vesmíru podlieha dodržiavaniu akýchkoľvek povinností týkajúcich sa zachovávania dôvernosti alebo mlčanlivosti.

2. Implementujúci partneri a poradenský partneri informujú konečných prijímateľov vrátane MSP o existencii podpory v rámci Programu InvestEU alebo zaviazu iných finančných sprostredkovateľov, aby takýchto konečných prijímateľov o uvedenej podpore informovali, a to tak, že túto informáciu jasne zviditeľnia v príslušnej dohode, ktorou sa poskytuje podpora v rámci Programu InvestEU, najmä v prípade MSP, s cieľom zvýšiť povedomie verejnosti a viditeľnosť.
3. Komisia vykonáva informačné a komunikačné akcie v súvislosti s Programom InvestEU, akciami vykonávanými v rámci Programu InvestEU a dosiahnutými výsledkami. Finančné zdroje pridelené na Program InvestEU zároveň prispievajú k inštitucionálnej komunikácii o politických prioritách Únie, pokiaľ sa tieto priority týkajú cieľov stanovených v článku 3.

Kapitola X

Účasť Európskej únie na zvýšení základného imania Európskeho investičného fondu

Článok 33

Účasť na zvýšení kapitálu EIF

Únia upíše k svojmu akciovému podielu v EIF k 3. decembru 2020 maximálne 853 akcií v EIF, z ktorých každá má nominálnu hodnotu 1 000 000 EUR, aby jej relatívny podiel na kapitáli zostal na úrovni zodpovedajúcej úrovni z 3. decembra 2020. Upísanie akcií a vyplatenie splatnej časti akcií do výšky 375 000 000 EUR za splatenú časť akcií a za emisné ážio sa uskutoční v súlade s podmienkami, ktoré sa schvália na valnom zhromaždení EIF a pred 31. decembrom 2021. Výsledná upísaná, ale nesplatená časť akcií nadobudnutých podľa tohto článku nesmie presiahnuť 682 400 000 EUR.

Kapitola XI

Prechodné a záverečné ustanovenia

Článok 34

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku. Ak sa delegované akty týkajú činností, ktoré majú vykonať alebo na ktorých sa majú zúčastniť skupina EIB a iní implementujúci partneri, Komisia pred vypracovaním uvedených delegovaných aktov konzultuje so skupinou EIB a s inými potenciálnymi implementujúcimi partnermi.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 8 ods. 9, článku 22 ods. 4, článku 28 ods. 5 a článku 29 ods. 6 sa Komisii udeľuje do 31. decembra 2028. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uvedeným dátumom. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 8 ods. 9, článku 22 ods. 4, článku 28 ods. 5 a článku 29 ods. 6 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Uradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.

5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 8 ods. 9, článku 22 ods. 4, článku 28 ods. 5 a článku 29 ods. 6 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predlži o dva mesiace.

Článok 35

Prechodné ustanovenia

1. Odchylné od článku 209 ods. 3 prvého a štvrtého pododseku nariadenia o rozpočtových pravidlách možno vzhľadom na príslušné ustanovenia týkajúce sa rozpočtu ustanovené v nariadení o úverovom nástroji pre verejný sektor na roky 2021 – 2027 použiť na tvorbu rezerv na záruku EÚ podľa tohto nariadenia akékoľvek príjmy, vrátené platby a vymožené sumy z finančných nástrojov zriadených v rámci programov uvedených v prílohe IV k tomuto nariadeniu.
2. Odchylné od článku 213 ods. 4 písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách možno vzhľadom na príslušné ustanovenia týkajúce sa rozpočtu ustanovené v nariadení o úverovom nástroji pre verejný sektor na roky 2021 - 2027 použiť na tvorbu rezerv na záruku EÚ podľa tohto nariadenia každý prebytok rezerv na záruku EÚ zriadenú podľa nariadenia (EÚ) 2015/1017.
3. Suma vo výške 6 074 000 000 EUR v bežných cenách uvedená v článku 2 ods. 2 písm. c) nariadenia (EÚ) 2020/2094 sa použije:
- a) na tvorbu rezerv na záruku EÚ podľa tohto nariadenia, a to vo výške 5 930 000 000 EUR v bežných cenách, popri zdrojoch uvedených v článku 211 ods. 4 prvom pododseku nariadenia o rozpočtových pravidlách;
 - b) na implementáciu opatrení uvedených v kapitolách VI a VII tohto nariadenia a opatrení uvedených v článku 1 ods. 3 druhej vete nariadenia (EÚ) 2020/2094, s výhradou článku 3 ods. 4 a 8 uvedeného nariadenia, a to vo výške 142 500 000 EUR v bežných cenách.

Uvedená suma sa v súlade s článkom 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách považuje za vonkajšie pripísané príjmy.

4. Odchylné od článku 16 ods. 1 druhého pododseku tohto nariadenia môžu byť operácie financovania a investičné operácie, ktoré implementujúci partner podpísal alebo uzavrel v období od 1. januára 2021 do podpisu príslušných dohôd o záruke kryté zárukou EÚ za predpokladu, že tieto operácie sú uvedené v dohode o záruke, prejdú kontrolou politiky uvedenou v článku 23 ods. 1 tohto nariadenia alebo získajú kladné stanovisko v rámci postupu stanoveného v článku 19 štatútu EIB a v oboch prípadoch ich schválil investičný výbor v súlade s článkom 24 tohto nariadenia.

Článok 36

Zmena nariadenia (EÚ) 2015/1017

V nariadení (EÚ) 2015/1017 sa vkladá tento článok:

„Článok 11a

Kombinácia portfólia EFSI s inými portfóliami

Odchylné od článku 11 ods. 6 tohto nariadenia a článku 10 ods. 2 druhého pododseku tohto nariadenia sa záruka EÚ môže vzťahovať aj na straty uvedené v článku 11 ods. 6 tohto nariadenia vo vzťahu k celému portfóliu operácií financovania alebo investičných operácií podporovaných finančnými produktmi uvedenými v článku 7 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 (*).

(* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 30).“

Článok 37

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2021.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 24. marca 2021

Za Európsky parlament
predseda
D. M. SASSOLI

Za Radu
predsedníčka
A. P. ZACARIAS

*PRÍLOHA I***SUMY ZÁRUKY EÚ NA JEDNOTLIVÉ ŠPECIFICKÉ CIELE**

Orientačné rozdelenie uvedené v článku 4 ods. 2 štvrtom pododseku na operácie financovania a investičné operácie je takéto:

- a) maximálne 9 887 682 891 EUR na ciele uvedené v článku 3 ods. 2 písm. a);
 - b) maximálne 6 575 653 460 EUR na ciele uvedené v článku 3 ods. 2 písm. b);
 - c) maximálne 6 906 732 440 EUR na ciele uvedené v článku 3 ods. 2 písm. c);
 - d) maximálne 2 782 241 282 EUR na ciele uvedené v článku 3 ods. 2 písm. d).
-

PRÍLOHA II

OBLASTI OPRÁVNENÉ NA OPERÁCIE FINANCOVANIA A INVESTIČNÉ OPERÁCIE

Finančné a investičné operácie môžu zahŕňať strategické investície na podporu konečných prijímateľov, ktorých aktivity sú pre Úniu strategicky významné, a to najmä z hľadiska zelenej a digitálnej transformácie, zvyšovania odolnosti a posilnenia strategických hodnotových reťazcov. Môžu zahŕňať najmä dôležité projekty spoločného európskeho záujmu. Operácie financovania a investičné operácie môžu patriť do jednej alebo viacerých z týchto oblastí:

1. Rozvoj sektora energetiky v súlade s prioritami energetickej únie vrátane bezpečnosti dodávok energie a prechodu na čistú energiu a v súlade so záväzkami prijatými v rámci Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a Parížskej dohody, najmä prostredníctvom:
 - a) rozširovania výroby, dodávok alebo používania čistej a udržateľnej energie z obnoviteľných zdrojov a bezpečných a udržateľných iných energetických zdrojov a riešení s nulovými a nízkymi emisiami;
 - b) energetickej efektívnosti a úspor energie (so zameraním na znižovanie dopytu prostredníctvom riadenia na strane spotreby a renovácie budov);
 - c) rozvoja, zavádzania inteligentných riešení a modernizácie infraštruktúry pre energiu z udržateľných zdrojov, najmä technológií uskladňovania energie, prepojení elektrických sietí medzi členskými štátmi a inteligentných sietí, a to na úrovni prenosu ako aj distribúcie;
 - d) vývoja inovatívnych systémov dodávky tepla a kombinovanej výroby elektriny a tepla s nulovými a nízkymi emisiami;
 - e) výroby a dodávok udržateľných syntetických palív z obnoviteľných/uhlíkovo neutrálnych zdrojov a iných bezpečných a udržateľných zdrojov s nulovými a nízkymi emisiami, biopalív, biomasy a alternatívnych palív vrátane palív pre všetky druhy dopravy v súlade s cieľmi smernice (EÚ) 2018/2001;
 - f) infraštruktúry na zachytávanie a ukladanie uhlíka v priemyselných procesoch, bioelektrárnach a výrobných zariadeniach na účely energetickej transformácie. a
 - g) kritickej infraštruktúry, či už fyzickej alebo virtuálnej, vrátane prvkov infraštruktúry identifikovaných ako kritické, ako aj pozemkov a nehnuteľností rozhodujúcich z hľadiska využívania takejto kritickej infraštruktúry a poskytovania tovaru a služieb, ktoré majú zásadný význam pre prevádzku a údržbu kritickej infraštruktúry.
2. Rozvoj udržateľnej a bezpečnej dopravnej infraštruktúry a riešení mobility, zariadení a inovačných technológií v súlade s prioritami Únie v oblasti dopravy a so záväzkami prijatými v rámci Parížskej dohody, najmä prostredníctvom:
 - a) projektov, ktoré podporujú rozvoj infraštruktúry transeurópskej dopravnej siete (TEN-T) vrátane údržby a bezpečnosti infraštruktúry, mestských uzlov TEN-T, námorných a vnútrozemských prístavov, letísk, multimodálnych terminálov a prepojení takýchto multimodálnych terminálov na sieť TEN-T, ako aj telematických aplikácií uvedených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013⁽¹⁾;
 - b) projektov v oblasti infraštruktúry TEN-T, ktoré umožňujú využívanie aspoň dvoch rôznych druhov dopravy, najmä terminálov multimodálnej nákladnej prepravy a uzlov osobnej dopravy;
 - c) projektov inteligentnej a udržateľnej mestskej mobility, ktoré sa sústreďujú na nízkoemisné mestské druhy dopravy, vrátane riešení vnútrozemských vodných ciest a inovatívnych riešení mobility, nediskriminačnej prístupnosti, nižšieho znečistenia ovzdušia a hluku, spotreby energie, sietí inteligentných miest, zachovania alebo zvýšenia úrovne bezpečnosti a zníženia nehodovosti, a to aj pre cyklistov a chodcov;
 - d) podpory obnovy a dodatočného vybavenia dopravných mobilných zariadení s cieľom zaviesť riešenia pre mobilitu s nízkymi a nulovými emisiami, a to aj využívaním alternatívnych palív vo vozidlách všetkých druhov dopravy;

(¹) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013 z 11. decembra 2013 o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete a o zrušení rozhodnutia č. 661/2010/EÚ (Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 1).

- e) železničnej infraštruktúry, iných železničných projektov, infraštruktúry vnútrozemských vodných ciest, projektov hromadnej prepravy a námorných prístavov a morských diaľnic;
 - f) infraštruktúry pre alternatívne palivá pre všetky druhy dopravy vrátane infraštruktúry pre elektrické nabíjanie;
 - g) iných projektov inteligentnej a udržateľnej mobility so zameraním na:
 - i) bezpečnosť cestnej premávky;
 - ii) prístupnosť;
 - iii) znižovanie emisií alebo
 - iv) rozvoj a zavádzanie nových dopravných technológií a služieb, napríklad služieb týkajúcich sa prepojených a autonómnych druhov dopravy a systému integrovaných cestovných lístkov;
 - h) projektov na zachovanie alebo modernizáciu existujúcej dopravnej infraštruktúry vrátane diaľnic v rámci TEN-T, ak je to potrebné na modernizáciu, zachovanie alebo zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky, rozvoj služieb IDS alebo zaistenie celistvosti infraštruktúry a štandardov, bezpečných parkovísk a parkovacích zariadení a nabíjacích a čerpacích staníc pre alternatívne palivá; a
 - i) kritickej infraštruktúry vrátane prvkov infraštruktúry identifikovaných ako kritické, ako aj pozemkov a nehnuteľností rozhodujúcich z hľadiska využívania takejto kritickej infraštruktúry a poskytovania tovaru a služieb, ktoré majú zásadný význam pre prevádzku a údržbu kritickej infraštruktúry.
3. Životné prostredie a zdroje, najmä pokiaľ ide o:
- a) vodu vrátane dodávky pitnej vody a sanitácie, ako aj efektívnosť sietí, znižovanie priesakov, infraštruktúru na zber a spracovanie odpadových vôd, pobrežnú infraštruktúru a inú ekologickú infraštruktúru súvisiacu s vodou;
 - b) infraštruktúru odpadového hospodárstva;
 - c) projekty a podniky v oblastiach riadenia environmentálnych zdrojov a udržateľných technológií;
 - d) posilnenie a obnovu ekosystémov a ich služieb, a to aj prostredníctvom posilnenia prírody a biodiverzity prostredníctvom projektov zelenej a modrej infraštruktúry;
 - e) udržateľný rozvoj miest, vidieka a pobreží;
 - f) opatrenia v oblasti zmeny klímy, adaptáciu na zmenu klímy a zmiernenie zmeny klímy vrátane znižovania rizika prírodného nebezpečenstva a katastrof;
 - g) projekty a podniky, ktoré zavádzajú obehové hospodárstvo integráciou hľadísk efektívneho využívania zdrojov do výroby a životného cyklu výrobkov, a to vrátane udržateľnej dodávky prvotných a druhotných surovín;
 - h) dekarbonizáciu energeticky náročných priemyselných odvetví a zásadné znižovanie emisií v takýchto odvetviach vrátane predvádzania inováčných nízkoemisných technológií a ich zavádzania;
 - i) dekarbonizáciu energetického výrobného a distribučného reťazca postupným ukončením využívania uhlia a ropy a
 - j) projekty, ktoré podporujú udržateľné kultúrne dedičstvo.
4. Rozvoj infraštruktúry pre digitálnu pripojiteľnosť, či už fyzickej alebo virtuálnej, najmä prostredníctvom projektov, ktoré podporujú zavádzanie vysokokapacitných digitálnych sietí alebo pripojenie 5G alebo ktoré zlepšujú digitálnu pripojiteľnosť a prístup, najmä vo vidieckych oblastiach a okrajových regiónoch.

5. Výskum, vývoj a inovácie, najmä prostredníctvom:
 - a) projektov výskumu a inovácie, ktoré prispievajú k cieľom programu Horizont Európa, vrátane výskumnej infraštruktúry a podpory akademickej obce;
 - b) firemných projektov vrátane odbornej prípravy a podpory vzniku klastrov a sietí podnikov;
 - c) demonštračných projektov a programov, ako aj zavádzania súvisiacej infraštruktúry, technológií a procesov;
 - d) projektov spolupráce v oblasti výskumu a inovácií medzi akademickou obcou, výskumnými a inovačnými organizáciami a priemyslom; verejno-súkromných partnerstiev a organizácií občianskej spoločnosti;
 - e) transferu znalostí a technológií;
 - f) výskumu v oblasti kľúčových podporných technológií a ich priemyselného využitia vrátane nových a progresívnych materiálov a
 - g) nových účinných a dostupných zdravotníckych výrobkov vrátane výskumu, vývoja, inovácií a výroby liekov, zdravotníckych pomôcok, diagnostiky a liekov na inovatívnu liečbu a nových antimikrobiálnych látok ako aj inovatívnych vývojových postupov bez použitia testovania na zvieratách.
6. Rozvoj, zavádzanie a rozširovanie digitálnych technológií a služieb, predovšetkým digitálnych technológií a služieb, vrátane médií, platforiem online služieb a zabezpečenej digitálnej komunikácie, ktoré prispievajú k cieľom programu Digitálna Európa, najmä prostredníctvom:
 - a) umelej inteligencie;
 - b) kvantových technológií;
 - c) infraštruktúry kybernetickej bezpečnosti a ochrany sietí;
 - d) internetu vecí;
 - e) technológie blockchainu a iných technológií distribuovanej databázy transakcií;
 - f) pokročilých digitálnych zručností;
 - g) robotiky a automatizácie;
 - h) fotoniky;
 - i) iných pokročilých digitálnych technológií a služieb prispievajúcich k digitalizácii priemyslu Únie a integrácii digitálnych technológií, služieb a zručností do odvetvia dopravy v Únii a
 - j) recyklačných a výrobných zariadení na výrobu komponentov a zariadení pre informačné a komunikačné technológie v Únii.
7. Poskytovanie finančnej podpory subjektom, ktoré zamestnávajú maximálne 499 zamestnancov, s osobitným zameraním na MSP a malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou, najmä prostredníctvom:
 - a) poskytovania prevádzkového kapitálu a investícií;
 - b) poskytovania rizikového financovania od počiatočnej fázy po fázu expanzie s cieľom zabezpečiť ich vedúcu technologickú pozíciu v inovačných a udržateľných sektoroch vrátane posilnenia ich digitalizačnej a inovačnej kapacity a ich globálnej konkurencieschopnosti;
 - c) poskytovania finančných prostriedkov na nadobudnutie podniku zamestnancami alebo na účasť zamestnancov na vlastníctve podniku.
8. Kultúrny a kreatívny priemysel, kultúrne dedičstvo, médiá, audiovizuálne odvetvie, žurnalistika a tlač, najmä prostredníctvom rozvoja nových technológií, používania digitálnych technológií a technologického riadenia práv duševného vlastníctva.

9. Cestovný ruch.
10. Obnova priemyselných lokalít (vrátane kontaminovaných miest) a obnova takýchto lokalít na účely udržateľného využívania.
11. Udržateľné poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, rybolov, akvakultúra a ďalšie prvky širšieho udržateľného biohospodárstva.
12. Sociálne investície vrátane tých, ktoré podporujú implementáciu Európskeho piliera sociálnych práv, najmä prostredníctvom:
 - a) mikrofinancovania, etického financovania, financovania sociálnych podnikov a sociálneho hospodárstva;
 - b) dopytu po zručnostiach a ich ponuky;
 - c) vzdelávania, odbornej prípravy a súvisiacich služieb, a to aj pre dospelých;
 - d) sociálnej infraštruktúry, najmä:
 - i) inkluzívneho vzdelávania a odbornej prípravy vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve a súvisiacej vzdelávacej infraštruktúry a zariadení, náhradnej starostlivosti o deti, študentských ubytovní a digitálneho vybavenia, ktoré sú prístupné pre všetkých;
 - ii) cenovo dostupného sociálneho bývania ⁽²⁾;
 - iii) zdravotnej a dlhodobej starostlivosti vrátane kliník, nemocníc, primárnej starostlivosti, domácej a komunitnej starostlivosti;
 - e) sociálnej inovácie vrátane inovačných sociálnych riešení a systémov zameraných na podporu sociálnych vplyvov a výsledkov v oblastiach uvedených v písm. a) až d) a písm. f) až j);
 - f) kultúrnych aktivít so sociálnym cieľom;
 - g) opatrení na podporu rodovej rovnosti;
 - h) integrácie zraniteľných osôb vrátane štátnych príslušníkov tretích krajín;
 - i) inovačných riešení v zdravotníckej oblasti vrátane elektronického zdravotníctva, služieb v zdravotníckej oblasti a nových modelov starostlivosti;
 - j) začlenenia a prístupu osôb so zdravotným postihnutím.
13. Rozvoj obranného priemyslu s cieľom prispieť k strategickej autonómii Únie, najmä podporou:
 - a) dodávateľského reťazca obranného priemyslu Únie, najmä prostredníctvom finančnej podpory pre MSP a spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou;
 - b) spoločností podieľajúcich sa na prelomových inovačných projektoch v sektore obrany a úzko súvisiacich technológií dvojakého použitia;
 - c) dodávateľského reťazca v sektore obrany pri účasti na projektoch spolupráce v oblasti výskumu a vývoja v sektore obrany vrátane projektov, na ktoré sa poskytuje podpora z Európskeho obranného fondu;
 - d) infraštruktúry pre výskum a odbornú prípravu v sektore obrany.
14. Oblasť kozmického priestoru, najmä v súvislosti s rozvojom kozmického sektora v súlade s cieľmi stratégie pre Európu v oblasti kozmického priestoru s cieľom:
 - a) maximalizovať prínosy pre spoločnosť a hospodárstvo Únie;
 - b) podporovať konkurencieschopnosť kozmických systémov a technológií s osobitným zameraním na zraniteľnosť dodávateľských reťazcov;
 - c) podporovať podnikanie v oblasti kozmického priestoru vrátane rozvoja nadväzujúcich odvetví;
 - d) podporovať autonómiu Únie, pokiaľ ide o bezpečný a chránený prístup ku kozmickému priestoru vrátane hľadísk dvojakého použitia.

⁽²⁾ Cenovo dostupné sociálne bývanie sa má chápať ako bývanie určené pre znevýhodnené osoby alebo sociálne slabšie skupiny, ktoré v dôsledku obmedzenej solventnosti žijú v závažnej deprivácii v oblasti bývania alebo si nemôžu dovoliť bývanie za trhových podmienok.

15. Moria a oceány prostredníctvom rozvoja projektov a podnikov v oblasti modrého hospodárstva a zásad financovania udržateľného modrého hospodárstva, najmä prostredníctvom námorného podnikania a priemyslu, energie z obnoviteľných morských zdrojov a obehového hospodárstva.
-

PRÍLOHA III

KĹÚČOVÉ UKAZOVATELE VÝKONNOSTI A MONITOROVANIA

1. Objem financovania z Fondu InvestEU (rozdelený podľa segmentov politiky)
 - 1.1 Objem podpísaných operácií
 - 1.2 Zmobilizované investície
 - 1.3 Objem zmobilizovaných súkromných financií
 - 1.4 Dosiahnutý pákový a multiplikačný efekt
2. Geografické pokrytie financovania z Fondu InvestEU [rozdelené podľa segmentov politiky, krajín a regiónov na úrovni 2 nomenklatúry územných jednotiek pre štatistické účely (NUTS)]
 - 2.1 Počet krajín (členských štátov a tretích krajín), na ktoré sa vzťahujú operácie
 - 2.2 Počet regiónov, na ktoré sa vzťahujú operácie
 - 2.3 Objem operácií v jednotlivých krajinách (členských štátoch a tretích krajinách) a regiónoch
3. Vplyv financovania z Fondu InvestEU
 - 3.1 Počet vytvorených alebo podporených pracovných miest
 - 3.2 Investície podporujúce ciele v oblasti klímy, v relevantných prípadoch rozdelené podľa segmentov politiky
 - 3.3 Investície podporujúce digitalizáciu
 - 3.4 Investície podporujúce transformáciu priemyslu
 - 3.5 Investície podporujúce spravodlivú transformáciu
 - 3.6 Strategické investície
 - Počet a objem operácií prispievajúcich k poskytovaniu kritickej infraštruktúry
 - Počet a objem operácií prispievajúcich k investíciám do kybernetickej bezpečnosti, vesmíru a obrany
4. Udržateľná infraštruktúra
 - 4.1 Energetika: dodatočná nainštalovaná kapacita na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a iných bezpečných a udržateľných zdrojov s nulovými a nízkymi emisiami (v megawattoch (MW))
 - 4.2 Energetika: počet domácností, počet verejných a obchodných priestorov so zlepšenou klasifikáciou spotreby energie
 - 4.3 Energetika: odhadované úspory energie dosiahnuté vďaka projektom (v kilowatthodinách (kWh))
 - 4.4 Energetika: ročný objem zníženia emisií/predchádzania emisiám skleníkových plynov v tonách ekvivalentu CO₂
 - 4.5 Energetika: objem investícií do rozvoja, zavádzania inteligentnejších prvkov a modernizácie udržateľnej energetickej infraštruktúry
 - 4.6 Digitalizácia: počet dodatočných domácností, podnikov alebo verejných budov s prístupom k širokopásmovému pripojeniu s rýchlosťou aspoň 100 Mbps, ktorú možno zvýšiť až na rýchlosť v gigabitoch, alebo počet vytvorených Wi-Fi hotspotov
 - 4.7 Doprava: zmobilizované investície, najmä do siete TEN-T
 - Počet projektov cezhraničných a chýbajúcich prepojení (vrátane projektov týkajúcich sa mestských uzlov, regionálnych cezhraničných železničných spojení, multimodálnych platforiem, námorných prístavov, vnútrozemských prístavov, spojení s letiskami a terminálov kombinovanej železničnej a cestnej dopravy v rámci základných a súhrnných sietí TEN-T)
 - Počet projektov prispievajúcich k digitalizácii dopravy, najmä prostredníctvom zavedenia Európskeho systému riadenia železničnej dopravy (ERTMS), riečného informačného systému (RIS), inteligentného dopravného systému (IDS), monitorovacieho a informačného systému pre lodnú dopravu (VTMIS)/elektronických námorných služieb a Výskumu manažmentu letovej prevádzky jednotného európskeho neba (SESAR)

- Počet vybudovaných alebo zmodernizovaných čerpacích staníc s alternatívnym palivom
 - Počet projektov prispievajúcich k bezpečnosti dopravy
- 4.8 Životné prostredie: investície prispievajúce k implementácii plánov a programov, ktoré sa požadujú v environmentálnom *acquis* Únie v súvislosti s kvalitou ovzdušia, vodou, odpadmi a prírodným prostredím
5. Výskum, inovácia a digitalizácia
- 5.1 Príspevok k cieľu, ktorým je investovať 3 % hrubého domáceho produktu (HDP) Únie do výskumu, vývoja a inovácie
- 5.2 Počet podporených podnikov, ktoré realizujú projekty v oblasti výskumu a inovácie, podľa veľkosti
6. MSP
- 6.1 Počet podporených podnikov podľa veľkosti (mikropodniky, malé a stredné podniky a malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou)
- 6.2 Počet podporených podnikov podľa fázy (počiatočná fáza, fáza rastu/expenzie)
- 6.3 Počet podporených podnikov podľa členských štátov a regiónov na úrovni 2 NUTS
- 6.4 Počet podporených podnikov v jednotlivých odvetviach podľa kódov štatistickej klasifikácie ekonomických činností v Európskej únii (NACE)
- 6.5 Percentuálny podiel objemu investícií v rámci segmentu politiky pre MSP, ktoré sú orientované na MSP
7. Sociálne investície a zručnosti
- 7.1 Sociálna infraštruktúra: kapacita podporenej sociálnej infraštruktúry a prístup k nej podľa sektora: bývanie, vzdelávanie, zdravotníctvo, iné
- 7.2 Mikrofinancovanie a financovanie sociálnych podnikov: počet prijímateľov mikrofinancovania a podporených sociálnych podnikov
- 7.3 Zručnosti: počet osôb, ktoré získavajú nové zručnosti alebo si nechávajú zručnosti uznávať a certifikovať: formálna kvalifikácia získaná vzdelávaním a odbornou prípravou
8. Poradenské centrum InvestEU
- 8.1 Počet záväzkov Poradenského centra InvestEU poskytovať poradenskú podporu podľa sektorov a členských štátov
-

PRÍLOHA IV

PROGRAM INVESTEU – PREDCHÁDZAJÚCE NÁSTROJE

A. Kapitálové nástroje:

- Európsky nástroj na financovanie technológií (ETF98): rozhodnutie Rady 98/347/ES z 19. mája 1998 o opatreniach finančnej pomoci pre inovačné malé a stredné podniky (MSP), ktoré vytvárajú pracovné miesta – iniciatíva pre rast a zamestnanosť (Ú. v. ES L 155, 29.5.1998, s. 43).
- Pilotný projekt transferu technológií (TTP): rozhodnutie Komisie, ktorým sa prijíma doplnkové financovanie týkajúce sa financovania akcií v rámci činnosti s názvom „Vnútrotrh s tovarom a odvetvové politiky“ Generálneho riaditeľstva pre podnikanie a priemysel na rok 2007 a ktorým sa prijíma rámcové rozhodnutie týkajúce sa financovania prípravnej akcie s názvom „EÚ preberajúca úlohu v globalizovanom svete“ a štyroch pilotných projektov s názvami „Erasmus pre mladých podnikateľov“, „Opatrenia na podporu spolupráce a partnerstiev medzi mikropodnikmi a MSP“, „Transfer technológií“ a „Európske vysokokvalitné destinácie“ Generálneho riaditeľstva pre podnikanie a priemysel na rok 2007.
- Európsky nástroj na financovanie technológií (ETF01): rozhodnutie Rady 2000/819/ES z 20. decembra 2000 o viacročnom programe pre podniky a súkromné podnikanie a konkrétne pre malé a stredné podniky (SMEs) (2001 – 2005) (Ú. v. ES L 333, 29.12.2000, s. 84).
- Nástroj pre rýchlorastúce a inovačné MSP v rámci programu pre konkurencieschopnosť a inovácie (CIP GIF): rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1639/2006/ES z 24. októbra 2006, ktorým sa ustanovuje rámcový program pre konkurencieschopnosť a inovácie (2007 – 2013) (Ú. v. EÚ L 310, 9.11.2006, s. 15).
- Nástroj na prepájanie Európy (NPE): nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1316/2013 z 11. decembra 2013 o zriadení Nástroja na prepájanie Európy, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 913/2010 a zrušujú sa nariadenia (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010 (Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 129), zmenené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1017 z 25. júna 2015 o Európskom fonde pre strategické investície, Európskom centre investičného poradenstva a Európskom portáli investičných projektov a o zmene nariadení (EÚ) č. 1291/2013 a (EÚ) č. 1316/2013 – Európsky fond pre strategické investície (Ú. v. EÚ L 169, 1.7.2015, s. 1).
- Kapitálový nástroj pre rast v rámci programu COSME (COSME EFG): nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1287/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje program pre konkurencieschopnosť podnikov a malé a stredné podniky (COSME) (2014 – 2020) a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1639/2006/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 33).
- Kapitálový nástroj InnovFin:
 - nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1291/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje program Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (2014 – 2020) a zrušuje rozhodnutie č. 1982/2006/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 104),
 - nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1290/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá účasti na programe Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (2014 – 2020) a pravidlá jeho šírenia, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1906/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 81),
 - rozhodnutie Rady 2013/743/EÚ z 3. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje osobitný program na vykonávanie programu Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (2014 – 2020) a ktorým sa zrušujú rozhodnutia 2006/971/ES, 2006/972/ES, 2006/973/ES, 2006/974/ES a 2006/975/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 965).
- Segment týkajúci sa investícií do budovania kapacít v rámci programu EaSI: nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1296/2013 z 11. decembra 2013 o programe Európskej únie v oblasti zamestnanosti a sociálnej inovácie (EaSI), ktorým sa mení rozhodnutie č. 283/2010/EÚ a ktorým sa zriaďuje európsky nástroj mikrofinancovania Progress v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 238).

B. Záručné nástroje:

- Záručný fond pre MSP '98 (SMEG98): rozhodnutie Rady 98/347/ES z 19. mája 1998 o opatreniach finančnej pomoci pre inovačné malé a stredné podniky (MSP), ktoré vytvárajú pracovné miesta – iniciatíva pre rast a zamestnanosť (Ú. v. ES L 155, 29.5.1998, s. 43).
- Záručný fond pre MSP '01 (SMEG01): rozhodnutie Rady 2000/819/ES z 20. decembra 2000 o viacročnom programe pre podniky a súkromné podnikanie a konkrétne pre malé a stredné podniky (SMEs) (2001 – 2005) (Ú. v. ES L 333, 29.12.2000, s. 84).
- Záručný fond pre MSP '07 v rámci programu pre konkurencieschopnosť a inovácie (CIP SMEG07): rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1639/2006/ES z 24. októbra 2006, ktorým sa ustanovuje rámcový program pre konkurencieschopnosť a inovácie (2007 – 2013) (Ú. v. EÚ L 310, 9.11.2006, s. 15).
- Európsky nástroj mikrofinancovania Progress – Záruka (EPMF-G): rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 283/2010/EÚ z 25. marca 2010, ktorým sa zriaďuje európsky nástroj mikrofinancovania Progress v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania (Ú. v. EÚ L 87, 7.4.2010, s. 1).
- Nástroj na rozdelenie rizika v rámci finančného nástroja s rozdelením rizika (RSI):
 - rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1982/2006/ES z 18. decembra 2006 o siedmom rámcovom programe Európskeho spoločenstva v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností (2007 – 2013), vyhlásenia Komisie (Ú. v. EÚ L 412, 30.12.2006, s. 1),
 - rozhodnutie Rady 2006/971/ES z 19. decembra 2006 o osobitnom programe Spolupráca, ktorým sa vykonáva siedmy rámcový program Európskeho spoločenstva v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností (2007 – 2013) (Ú. v. EÚ L 400, 30.12.2006, s. 86),
 - rozhodnutie Rady 2006/974/ES z 19. decembra 2006 o osobitnom programe: Kapacity, ktorým sa vykonáva siedmy rámcový program Európskeho spoločenstva v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností (2007 – 2013) (Ú. v. EÚ L 400, 30.12.2006, s. 299).
- Záručný nástroj v rámci programu EaSI: nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1296/2013 z 11. decembra 2013 o programe Európskej únie v oblasti zamestnanosti a sociálnej inovácie (EaSI), ktorým sa mení rozhodnutie č. 283/2010/EÚ a ktorým sa zriaďuje európsky nástroj mikrofinancovania Progress v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 238).
- Nástroj na poskytovanie záruk za úvery v rámci programu COSME (COSME LGF): nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1287/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje program pre konkurencieschopnosť podnikov a malé a stredné podniky (COSME) (2014 – 2020) a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1639/2006/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 33).
- Dlhový nástroj InnovFin:
 - nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1290/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá účasti na programe Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (2014 – 2020) a pravidlá jeho šírenia, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1906/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 81),
 - nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1291/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje program Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (2014 – 2020) a zrušuje rozhodnutie č. 1982/2006/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 104),
 - rozhodnutie Rady 2013/743/EÚ z 3. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje osobitný program na vykonávanie programu Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (2014 – 2020) a ktorým sa zrušujú rozhodnutia 2006/971/ES, 2006/972/ES, 2006/973/ES, 2006/974/ES a 2006/975/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 965).
- Záručný mechanizmus pre kultúrne a kreatívne sektory (CCS GF): nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1295/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje program Kreatívna Európa (2014 až 2020) a zrušujú rozhodnutia č. 1718/2006/ES, č. 1855/2006/ES a č. 1041/2009/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 221).

- Nástroj záruk za študentské pôžičky (SLFG): Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje „Erasmus+“: program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, a ktorým sa zrušujú rozhodnutia č. 1719/2006/ES, č. 1720/2006/ES a č. 1298/2008/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 50).
- Súkromné financovanie energetickej efektívnosti (PF4EE): nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1293/2013 z 11. decembra 2013 o zriadení programu pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) a o zrušení nariadenia (ES) č. 614/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 185).

C. Nástroje na zdieľanie rizika:

- Finančný nástroj s rozdelením rizika (RSFF): rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1982/2006/ES z 18. decembra 2006 o siedmom rámcovom programe Európskeho spoločenstva v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností (2007 – 2013), vyhlásenia Komisie (Ú. v. EÚ L 412, 30.12.2006, s. 1).
- InnovFin:
 - nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1291/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje program Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (2014 – 2020) a zrušuje rozhodnutie č. 1982/2006/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 104),
 - nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1290/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá účasti na programe Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (2014 – 2020) a pravidlá jeho šírenia, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1906/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 81).
- Dlhový nástroj v rámci Nástroja na prepájanie Európy (CEF DI): nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1316/2013 z 11. decembra 2013 o zriadení Nástroja na prepájanie Európy, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 913/2010 a zrušujú sa nariadenia (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010 (Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 129).
- Nástroj na financovanie prírodného kapitálu (NCF): nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1293/2013 z 11. decembra 2013 o zriadení programu pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) a o zrušení nariadenia (ES) č. 614/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 185).

D. Účelové investičné nástroje:

- Európsky nástroj mikrofinancovania Progress – Fonds commun de placements – fonds d'investissements spécialisés (EPMF FCP-FIS): rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 283/2010/EÚ z 25. marca 2010, ktorým sa zriaďuje európsky nástroj mikrofinancovania Progress v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania (Ú. v. EÚ L 87, 7.4.2010, s. 1).
- Fond Marguerite:
 - nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 680/2007 z 20. júna 2007, ktorým sa ustanovujú všeobecné pravidlá udeľovania finančnej pomoci Spoločenstva v oblasti transeurópskych dopravných a energetických sietí (Ú. v. EÚ L 162, 22.6.2007, s. 1),
 - Rozhodnutie Komisie C(2010)0941 z 25. februára 2010 o účasti Európskej únie v európskom fonde 2020 pre energetiku, zmenu klímy a infraštruktúru (fond Marguerite).
- Európsky fond pre energetickú efektívnosť (EEEF): nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1233/2010 z 15. decembra 2010, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 663/2009, ktorým sa ustanovuje program na podporu oživenia hospodárstva udelením finančnej pomoci Spoločenstva na projekty v oblasti energetiky (Ú. v. EÚ L 346, 30.12.2010, s. 5).

PRÍLOHA V

ZLYHANIA TRHU, SUBOPTIMÁLNE INVESTIČNÉ SITUÁCIE, DOPLNKOVOSŤ A VYLÚČENÉ ČINNOSTI

A. Zlyhania trhu, suboptimálne investičné situácie a doplnkovosť

V súlade s článkom 209 nariadenia o rozpočtových pravidlách rieši záruka EÚ zlyhania trhu alebo suboptimálne investičné situácie (článok 209 ods. 2 písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách) a zabezpečuje doplnkovosť tým, že zabraňuje nahrádzaniu potenciálnej podpory a investícií z iných verejných alebo súkromných zdrojov (článok 209 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách).

Aby boli operácie financovania a investičné operácie využívajúce záruku EÚ v súlade s článkom 209 ods. 2 písm. a) a b) nariadenia o rozpočtových pravidlách, musia spĺňať tieto požiadavky stanovené v bodoch 1 a 2:

1. Zlyhania trhu a suboptimálne investičné situácie

Aby riešili zlyhania trhu alebo suboptimálne investičné situácie, ako sa uvádza v článku 209 ods. 2 písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách, musia investície, na ktoré sa zameriavajú operácie financovania a investičné operácie, zahŕňať jeden z týchto prvkov:

- a) mať charakter verejného statku, z ktorého prevádzkovateľ alebo spoločnosť nemôže získať dostatočný finančný prospech (ako napríklad vzdelávanie a zručnosti, zdravotná starostlivosť a prístupnosť, bezpečnosť a obrana a infraštruktúra dostupná bez nákladov alebo za zanedbateľné náklady);
- b) externality, ktoré prevádzkovateľ alebo spoločnosť vo všeobecnosti neinternalizujú, ako sú investície do výskumu a vývoja, energetickej efektívnosti, ochrana klímy alebo životného prostredia;
- c) informačné asymetrie, najmä v prípade MSP a malých podnikov so strednou kapitalizáciou, zahŕňajúce vyššie úrovne rizika týkajúce sa podnikov v počiatočnej fáze, podnikov s prevažne nehmotným majetkom alebo nedostatočným kolaterálom alebo podnikov, ktoré sa zameriavajú na činnosti spojené s vyšším rizikom;
- d) cezhraničné infraštruktúrne projekty a súvisiace služby alebo fondy, ktoré investujú na cezhraničnom základe s cieľom znížiť fragmentáciu vnútorného trhu a posilniť koordináciu na vnútornom trhu;
- e) expozícia voči vyšším úrovňam rizika v určitých sektoroch, krajinách alebo regiónoch nad rámec úrovni, ktoré sú súkromné finančné subjekty schopné alebo ochotné akceptovať, vrátane prípadov, ak by sa investícia neuskutočnila alebo by sa neuskutočnila v rovnakom rozsahu z dôvodu jej novosti alebo rizík spojených s inováciou alebo neoverenou technológiou;
- f) nové alebo komplexné zlyhania trhu alebo suboptimálne investičné situácie v súlade s článkom 9 ods. 1 písm. a) bodom iii) tohto nariadenia.

2. Doplnkovosť

Operácie financovania a investičné operácie musia spĺňať oba aspekty doplnkovosti, ako sa uvádza v článku 209 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách. To znamená, že bez podpory z Fondu InvestEU by sa uvedené operácie prostredníctvom iných verejných alebo súkromných zdrojov neuskutočnili alebo by sa neuskutočnili v rovnakom rozsahu. Na účely tohto nariadenia sa tieto operácie považujú za operácie financovania a investičné operácie, ktoré musia spĺňať tieto dve kritériá:

1. aby sa Fond InvestEU považoval za doplnkový k súkromným zdrojom podľa článku 209 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách, musí podporovať operácie financovania a investičné operácie implementujúcich partnerov tým, že sa zameria na investície, ktoré vzhľadom na svoju povahu (charakter verejného statku, externality, informačné asymetrie, aspekty sociálno-ekonomickej súdržnosti alebo iné) nie sú schopné generovať dostatočné finančné výnosy na úrovni trhu alebo sa považujú za príliš rizikové (v porovnaní s úrovňami rizika, ktoré sú relevantné súkromné subjekty ochotné akceptovať). Vzhľadom na uvedenú povahu nemôžu takéto operácie financovania a investičné operácie mať prístup k trhovému financovaniu za primeraných podmienok, pokiaľ ide o cenu, požiadavky na kolaterál, druh financovania, splatnosť poskytnutého financovania alebo iné podmienky, a bez verejnej podpory by sa v Únii neuskutočnili alebo by sa neuskutočnili v rovnakom rozsahu;

2. aby sa Fond InvestEU považoval za doplnkový k existujúcej podpore z iných verejných zdrojov podľa článku 209 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách, musí podporovať iba operácie financovania a investičné operácie, pre ktoré platia tieto podmienky:
 - a) bez podpory z Fondu InvestEU by implementujúci partner tieto operácie financovania a investičné operácie neuskutočnil alebo by ich neuskutočnil v rovnakom rozsahu a
 - b) operácie financovania a investičné operácie by sa v Únii neuskutočnili alebo by sa v rámci iných existujúcich verejných nástrojov, ako sú napríklad finančné nástroje zdieľaného riadenia pôsobiace na regionálnej alebo vnútroštátnej úrovni, neuskutočnili v rovnakom rozsahu, hoci doplnkové využitie Fondu InvestEU a iných verejných zdrojov je možné, najmä ak je možné dosiahnuť pridanú hodnotu Únie a ak je možné optimalizovať využívanie verejných zdrojov na účely efektívneho dosahovania cieľov politiky.

S cieľom preukázať, že operácie financovania a investičné operácie, ktoré využívajú záruku EÚ, sú doplnkové k existujúcemu trhu a existujúcej inej verejnej podpore, implementujúci partneri poskytnú informácie, ktoré preukazujú existenciu aspoň jednej z týchto charakteristík:

- a) podpora prostredníctvom podriadených pozícií vo vzťahu k iným verejným alebo súkromným veriteľom alebo v rámci štruktúry financovania;
- b) podpora prostredníctvom vlastného kapitálu a kvázi vlastného kapitálu alebo prostredníctvom dlhu s dlhou splatnosťou, cien, požiadaviek na kolaterál alebo iných podmienok, ktoré nie sú dostatočne dostupné na trhu alebo z iných verejných zdrojov;
- c) podpora operácií, ktoré majú vyšší rizikový profil, ako je všeobecne prijímané riziko v rámci vlastných štandardných činností implementujúceho partnera, alebo podpora implementujúcich partnerov v prípade, že prekročia vlastné kapacity na podporu takýchto operácií;
- d) účasť na mechanizmoch zdieľania rizika zameraných na oblasti politiky, v ktorých sa implementujúci partner vystavuje vyššiemu riziku v porovnaní s úrovňami všeobecne akceptovanými implementujúcim partnerom alebo úrovňami, ktoré sú súkromné finančné subjekty schopné alebo ochotné akceptovať;
- e) podpora, ktorá vyvoláva alebo priťahuje dodatočné súkromné alebo verejné financovanie a ktorá dopĺňa iné súkromné a komerčné zdroje, najmä z kategórií investorov alebo inštitucionálnych investorov, ktorí tradične nie sú ochotní podstupovať riziko, v dôsledku signalizačného účinku podpory z Fondu InvestEU;
- f) podpora prostredníctvom finančných produktov, ktoré nie sú k dispozícii alebo sa v dostatočnej miere neponúkajú v cieľových krajinách alebo regiónoch v dôsledku chýbajúcich, nedostatočne rozvinutých alebo nedobudovaných trhov.

V prípade sprostredkovaných operácií financovania a investičných operácií, najmä na podporu MSP, sa doplnkovosť overuje na úrovni sprostredkovateľa, a nie na úrovni konečného prijímateľa. Existencia doplnkovosti sa konštatuje v prípade, keď Fond InvestEU podporí finančného sprostredkovateľa pri vytváraní nového portfólia s vyššou úrovňou rizika alebo pri zvyšovaní objemu činností, ktoré už sú vysoko rizikové v porovnaní s úrovňami rizika, ktoré sú súkromné a verejné finančné subjekty v súčasnosti schopné alebo ochotné akceptovať v cieľových krajinách alebo regiónoch.

Záruka EÚ sa neposkytne na podporu operácií refinancovania (napr. nahradenie existujúcich zmlúv o úvere alebo iných foriem finančnej podpory na projekty, ktoré sa už čiastočne alebo úplne zrealizovali), s výnimkou osobitných výnimočných a riadne odôvodnených prípadov, v ktorých sa preukáže, že operácia podporená zárukou EÚ umožní novú investíciu v oblasti oprávnenej na operácie financovania a investičné operácie podľa prílohy II v sume, ktorá doplní obvyklý objem činnosti implementujúceho partnera alebo finančného sprostredkovateľa, a to aspoň v objeme operácie, ktorá spĺňa kritériá oprávnenosti stanovené v tomto nariadení. Takéto operácie refinancovania musia spĺňať požiadavky vymedzené v oddiele A tejto prílohy, pokiaľ ide o zlyhanie trhu, suboptimálne investičné situácie a doplnkovosť.

B. Vylúčené činnosti

Z Fondu InvestEU sa nepodporujú:

1. činnosti, ktoré obmedzujú osobné práva a slobody ľudí alebo porušujú ľudské práva;

2. použitie, vývoj alebo výroba produktov a technológií, ktoré sú zakázané uplatniteľným medzinárodným právom, v oblasti obranných činností;
3. produkty a činnosti súvisiace s tabakom (výroba, distribúcia, spracovanie a obchod);
4. činnosti vylúčené z financovania podľa príslušných ustanovení nariadenia o programe Horizont Európa: výskum klonovania ľudí na reprodukčné účely; činnosti zamerané na modifikáciu genetického dedičstva ľudí, v dôsledku ktorej by sa takéto zmeny mohli stať dedičné, a činnosti zamerané na vytváranie ľudských embryí výlučne na účely výskumu alebo na účely získavania kmeňových buniek, a to aj prostredníctvom prenosu jadra somatických buniek,
5. hazardné hry (výroba, výstavba, distribúcia, spracovanie, obchod alebo činnosti týkajúce sa softvéru);
6. obchodovanie na sexuálne účely a súvisiaca infraštruktúra, služby a médiá;
7. činnosti zahŕňajúce živé zvieratá na pokusné a vedecké účely, pokiaľ nie je možné zaručiť dodržiavanie Európskeho dohovoru o ochrane stavovcov využívaných na pokusné a iné vedecké účely ⁽¹⁾;
8. činnosti v oblasti výstavby nehnuteľností, ako napríklad činnosť, ktorej jediným účelom je obnova a opätovný prenájom alebo predaj existujúcich budov, ako aj výstavba nových projektov; oprávnené sú však činnosti v sektore nehnuteľností, ktoré súvisia so špecifickými cieľmi Programu InvestEU uvedenými v článku 3 ods. 2 a s oblasťami oprávnenými na operácie financovania a investičné operácie podľa prílohy II, ako sú napríklad investície do projektov v oblasti energetickej efektívnosti alebo sociálneho bývania;
9. finančné činnosti, ako je nákup finančných nástrojov alebo obchodovanie s týmito nástrojmi. Vylúčené sú najmä intervencie zamerané na odkúpenie na účely odpredaja aktív (asset stripping) alebo náhradný kapitál na účely odpredaja aktív;
10. činnosti zakázané podľa platných vnútroštátnych právnych predpisov;
11. vyradovanie, prevádzka, adaptácia alebo výstavba jadrových elektrární;
12. investície týkajúce sa ťažby, spracovania, distribúcie, skladovania alebo spaľovania tuhých fosílnych palív a ropy, ako aj investície súvisiace s ťažbou plynu. Toto vylúčenie sa nevzťahuje na:
 - a) projekty, v prípade ktorých neexistuje žiadna použiteľná alternatívna technológia;
 - b) projekty týkajúce sa prevencie a kontroly znečisťovania;
 - c) projekty vybavené zariadeniami na zachytávanie a ukladanie alebo zachytávanie a využívanie uhlíka; priemyselné alebo výskumné projekty, ktoré vedú k podstatnému zníženiu emisií skleníkových plynov v porovnaní s platnými referenčnými hodnotami systému EÚ na obchodovanie s emisiami;
13. investície do zariadení na ukladanie odpadu na skládkach. Toto vylúčenie sa nevzťahuje na investície do:
 - a) miestnych skládok, ktoré sú vedľajším prvkom priemyselného alebo ťažobného investičného projektu a v súvislosti s ktorými sa preukázalo, že skládkovanie je jedinou použiteľnou možnosťou na spracovanie priemyselného alebo ťažobného odpadu produkovaného danou činnosťou;
 - b) existujúcich skládok s cieľom zabezpečiť využívanie skládkového plynu a podporiť ťažbu odpadu zo skládok a spracovanie ťažobného odpadu;
14. investície do zariadení na mechanicko-biologickú úpravu. Toto vylúčenie sa nevzťahuje na investície do modernizácie existujúcich zariadení na mechanicko-biologickú úpravu na účely energetického zhodnocovania odpadu alebo činností recyklácie separovaného odpadu, ako je kompostovanie a anaeróbný rozklad;
15. investície do spaľovní na spracovanie odpadu. Toto vylúčenie sa nevzťahuje na investície do:
 - a) zariadení určených výlučne na spracovanie nerecyklovateľného nebezpečného odpadu;

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 222, 24.8.1999, s. 31.

- b) existujúcich zariadení, ak je účelom investície zvýšenie energetickej efektívnosti, zachytávanie výfukových plynov na účely skladovania alebo použitia alebo spätné získavanie materiálov z popola zo spaľovania za predpokladu, že takéto investície nemajú za následok zvýšenie kapacity zariadenia na spracovanie odpadu.

Implementujúci partneri zostávajú zodpovední za zabezpečenie súladu operácií financovania a investičných operácií s kritériami vylúčenia vymedzenými v tejto prílohe pri podpise príslušnej dohody, za monitorovanie takéhoto súladu počas implementácie projektu a za prijatie prípadných vhodných nápravných opatrení.

ISSN 1977-0790 (elektronické vydanie)
ISSN 1725-5147 (papierové vydanie)

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK